

BULLETIN

4/18

OZVĚNY ČCA 2018

OZVĚNY ČCA 2018

OZVĚNY ČCA 2018

VÝSTAVA
3. ROČNÍKU

ČESKÉ CENY
ZA ARCHITEKTURU
2018

7. 2. – 31. 3. 2019

6. 2. 2019, 18 h, vernisáž

Galerie architektury Brno
Starobrněnská 18, Brno-město

www.ceskacenaazaarchitekturu.cz
www.cka.cz
www.galeriearchitektury.cz

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

hlavním tématem posledního Bulletinu v letošním roce jsou již tradičně ozvěny právě skončeného ročníku České ceny za architekturu. Ten letošní vyvrcholil závěrečným večerem 19. listopadu v pražském Foru Karlín, kde více než tisíc přítomných sledovalo předání cen finalistům a vítězovi, cen partnerů a také ceny za výjimečný počin, udělené Akademií České ceny za architekturu. Pro ty z vás, kteří se tohoto večera nezúčastnili, je celý přehled výsledků dostupný na webu Ceny (www.ceskacenaazaarchitekturu.cz), kde je i elektronická verze katalogu. Ti z vás, kteří dávají přednost papírové verzi, si mohou katalog vyzvednout v Kanceláři Komory. A konečně: na webu České televize (ivysilani.cz odkaz) je možné zhlédnout záznam celého večera (přístup na záznam je také z webu Ceny).

O dva dny později se uskutečnila v Galerii Jaroslava Fragnera vernisáž výstavy České ceny za architekturu 2018, na kterou bude navazovat během února a března výstava Ceny v Brně. Pražská výstava trvá až do 6. ledna, 7. ledna se uskuteční dění, na kterou jste všichni zváni.

Letošní rok byl ve znamení jubileí, ve znamení letopočtů s osmičkou na konci. Ke sto letům československé architektury přetiskujeme v tomto Bulletinu rozhovor Jiřího Horského s Matúšem Dullou, Ladislavem Lábusem a Vladimírem Šlapetou, pořízený původně pro bulletin Fakulty architektury ČVUT v Praze ALFA. Velice pozoruhodné čtení, navracející do kolektivní paměti mnohé z již polozapomenutého.

S doznívajícími oslavami sto let od založení Československé republiky podepsali předsedové české a slovenské komory architektů v Bratislavě společné prohlášení, které formálně stvrdilo existující nadstandardní živé vztahy mezi oběma komorami. V turbulentní době, kdy téměř každý cítí potřebu vymezovat se vůči zbytku společnosti, si takovýchto vztahů vážíme o to víc.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, přeji vám inspirativní čtení, spokojené vánoční svátky a dobré vykročení do nového roku 2019!

Ivan Plicka
předseda České komory architektů

- 1 Úvodník (Plicka)
- 2-3 Obsah
- 4 Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

- 6 Pozvánka na valnou hromadu ČKA 2019
- 6 Členské příspěvky a profesní pojištění (Rybková)
- 7 S architektky na jedné lodi a na náplavce OTTA – Městský architekt (Mackovič)
- 8 Podzimní zasedání ENACA (Zemanová)
- 9 Rekapitulace akcí ČKA za rok 2018 (Špačková)
- 10 Rekapitulace činnosti pracovních skupin v roce 2018 (Špačková)
- 11 Memorandum o vzájemné spolupráci mezi ČKA a SKA
- 12 Architektura pro komunální volby
- 13 Výsledky 19. ročníku Přehledky diplomových prací (Zemanová)
- 17 Nominace ČKA na Mies van der Rohe Award 2019 (Zemanová)
- 19 Nominujte osobnost na Poctu ČKA 2017
- 19 Nový dotační titul na podporu architektonických a urbanistických soutěží (Pražanová)
- 20 Ze studentské vědecké konference Politika architektury (Kloda, Lešek)
- 20 GEN Brno (Pražanová)
- 21 Věra Machoninová oslavila devadesátiny (Pražanová)
- 21 Předány Ceny Jože Plečnika (Pražanová)
- 22 Cena Ministerstva kultury ČR – manželé Ševčíkovi a Růžena Žertová (Pražanová)
- 22 Eva Jiříčná získala v Londýně cenu za celoživotní dílo (Pražanová)
- 23 Vladimír Šlapeta převzal pamětní medaili Senátu (Pražanová)
- 23 Ceny Young Architect Award 2018 (Wagnerová)
- 24 Architekt roku a Architekt obci 2018 (Pražanová)
- 26 Zemřel Robert Venturi (Pražanová)
- 26 Poslední vzpomínka (Ondráková)

SERVIS

- 28 Akce a záštity (Pražanová)
- 30 Nové knihy (Pražanová)
- 32 Celoživotní profesní vzdělávání (Slaná)
- 33 Pojištění (Obručová)

LEGISLATIVA

- 35 Nové právní předpisy (Faltusová)
- 35 Otázky a odpovědi
- 36 Změny pražského územního plánu
- 36 Doporučení ČKA k povinné elektronizaci v soutěži o návrh

OHLÍŽENÍ NA ÚSVITU PŘÍŠTÍHO STOLETÍ

- 38 Deset zastavení nad světem československé a české a slovenské architektury 1918–2018
Rozhovor se Slovákem Matúšem Dullou, Čechem Ladislavem Lábusem a Moravanem Vladimírem Šlapetou (Horský)

OZVĚNY ČCA 2018

OZVĚNY ČCA 2018

SOUTĚŽE

- 109 Výsledky soutěží
- 119 Probíhající soutěže
- 120 Připravované soutěže

TÉMA

- 64 Administrativní budova ve Strančicích vítězem ČCA 2018 (Zemanová)
- 66 Galavečer ČCA 2018 (Zemanová)
- 68 Vernisáž výstavy ČCA 2018 v Galerii Jaroslava Fragnera (Zemanová)
- 69 Akce a dokumenty ČCA 2018
- 70 Závěrečná zpráva poroty ČCA 2018
- 72 Hlavní cena – Administrativní budova ve Strančicích / David Levačka Kraus
- 76 Medailon – David Levačka Kraus
- 78 Finalista – Obnova nábreží řeky Loučné v Litomyšli / Rusína Frei architekti, Atelier PARTERO
- 80 Finalista – Polyfunkční objekt Dorn v Brně / RAW – Tomáš Rusín, Ivan Wahla
- 82 Finalista – Rekonstrukce a dostavba mlýna na bydlení, Slapy / Ján Stempel, Jan Jakub Tesař
- 84 Finalista – Sportovní hala Dolní Břežany / Sporadical
- 86 Finalista – Útulna, Vratěnin / Jan Tyrpekl
- 88 Finalista – Výstupní stanice lanové dráhy na Pustevnách / Kamil Mrva architects
- 90 Finalista – Pivovar Trautenberk, Malá Úpa / ADR – Petr Kolář, Aleš Lapka
- 92 Cena partnera – Kotelna Libčice nad Vltavou / Patrik Hoffman
- 94 Cena partnera – Pivovar Trautenberk, Malá Úpa / ADR – Petr Kolář, Aleš Lapka
- 96 Cena partnera – Centrum Caolinum v Nevřeni / Jakub Chvojka, Radek Dragoun
- 98 Cena partnera – KINONEKINO v Plané / XTOPIX architekti, Simona Ledvinková
- 100 Výjimečný počín – IPR Praha / Roman Koucký a tým Metropolitního plánu, CAMP
- 102 ČCA 2018 očima porotců (Riewe, Klein, Gunther, Baumschlager, Klimko)
Malým počínům se dostává překvapivě velkého uznání (Riewe)
Česká architektura umí být poctivá a architekti zdrženliví (Klain)
Lokální či regionální architektura bude vždy fúzí (Gunther)
Česká architektura nemá dostatečný přínos. Estetika nestačí (Baumschlager)
Mezi priority veřejné správy nepatří komplexní architektonické řešení, ale infrastruktura (Klimko)

oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 4/2018, ročník 25

Datum expedice

4. 1. 2019

Náklad

4800 ks

Registrace

MK ČR E 11062

ISSN

1804-2066

Vydavatel

Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce

PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie Chytilová
doc. Ing. arch. Radek Kolařík
Ing. arch. Ivan Plicka
Ing. arch. Marie Špačková

Jazyková korektura

Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design

studio Jakub Straka
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk

Triangl, a. s.

Distribuce

Bulletin ČKA je bezplatně rozeslán všem architektům autorizovaným ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla

18. 2. 2019

Upozornění

U inzerce a podepsaných článků se redakce nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení na www.cka.cz.

Praha

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny

po–čt 8–16 h

út 8–17 h

pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA

Ing. arch. Marie Špačková
marie.spackova@cka.cz
M +420 727 812 736
T +420 273 167 488

office manager

Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce

Tereza Konvičková
recepce@cka.cz
T +420 273 167 480

právní poradce Stavovského soudu ČKA, pracovní skupina

Legislativa, právní poradna

Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky

Kanceláře ČKA, právní poradce

představenstva ČKA, právní

poradna

Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

autorizace, databáze,

dozorčí rada ČKA,

autorizační rada ČKA

Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA

Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

agenda České ceny za

architekturu, webmaster

Ing. arch. Radka Štastná
radka.stastna@cka.cz
M +420 731 508 028
T +420 273 167 484

členské příspěvky,

profesní pojištění, marketing

manager

Bc. Dagmar Petrová
dagmar.petrova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

Brno

Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,

soutěže a veřejné zakázky,

zahraniční aktivity

Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace

Kateřina Slaná

katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

5

AKTUALITY

POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU ČKA 2019

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ ZVE SVÉ ČLENY
K ÚČASTI NA XXIV. VALNÉ HROMADĚ:

sobota 13. dubna 2019 od 9.30 hod.

**aula Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity
v Brně, Zemědělská 1, Brno**

Valná hromada volí vždy na dobu tří let z řádných členů Komory třetinu členů představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu. Vedle toho valná hromada schvaluje řády Komory (kromě autorizačního), výši příspěvků členů nebo rozpočet Komory na příslušný rok (a bere na vědomí výsledky hospodaření roku předchozího). Valná hromada také může změnit nebo zrušit rozhodnutí představenstva. Součástí jednání valné hromady je i diskuse o aktuálních otázkách výkonu profese.

Příští místo konání valné hromady ČKA
– Provozně ekonomická fakulta Mendelovy
univerzity v Brně. Foto archiv ČKA

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY A PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ –
SOUHRN K PLATBÁM NA ROK 2019

**S ohledem na blížící se termín splatnosti
členských příspěvků a profesního pojištění
– 28. 2. 2019 – shrneme základní infor-
mace o platbách.**

K členským příspěvkům

Členský příspěvek řádných členů Komory činí 6000 Kč a je splatný k 28. únoru každého roku. Pokud vznikne povinnost platit členský příspěvek až v průběhu kalendářního roku, je výše příspěvku vypočtena tak, že je příslušný počet měsíců vynásoben dvanáctinou ročního příspěvku (pokud tedy povinnost platit členský příspěvek trvá např. od září, pak bude členský příspěvek za příslušný rok v poměrné výši 2000 Kč) a splatnost takového příspěvku je jeden měsíc od data udělení autorizace.

Na polovinu základního členského příspěvku, tedy na 3000 Kč, je členský příspěvek snížen po dobu tří

let od prvního udělení autorizace a dále u členů pečující o dítě do 4 let věku, kteří v době trvalé péče o dítě svoji autorizaci nepozastavili.

Členský příspěvek ve výši 1500 Kč platí řádní členové po dosažení důchodového věku, pokud o to požádají.

Nulový členský příspěvek platí řádní členové Komory, kteří mají autorizaci pozastavenou z důvodu trvalé péče o dítě, a to nejdéle do čtyř let věku dítěte, a řádní členové, kteří požádali o pozastavení autorizace z důvodu dosažení důchodového věku a doložili čestné prohlášení o ukončení činnosti.

V individuálních případech Organizační, jednací a volební řád ČKA dále umožňuje představenstvu výjimečně rozhodnout o snížení, resp. prominutí členského příspěvku, a to na základě písemně odůvodněné žádosti z důvodů mimořádného zřetele hodných. Rozhodnutí je však plně na uvážení představenstva a tento postup by měl být užit pouze ve skutečně výjimečných případech. O takovému mimořádné snížení členského příspěvku je třeba požádat zásadně do konce února příslušného roku, později pouze v případě, že mimořádná situace, která je důvodem pro žádost o snížení, nastala až v průběhu daného roku.

K základnímu profesnímu pojištění

Pojištění jsou všichni členové ČKA s výjimkou osob, které pojištění výslovně odmítly. Ze základního pojištění je možné se odhlásit, odhlášení však může mít s ohledem na princip „claims made“ (podle kterého je předpokladem vzniku práva na pojistné plnění kontinuální pojištění v době příčiny vzniku škody, v době vzniku škody, v době uplatnění nároku na náhradu škody a v době oznámení škody pojistovně) pro autorizované osoby negativní důsledky. K základnímu pojištění je možné se opětovně přihlásit, a to prostřednictvím tzv. zpětvzetí do pojištění. Pojištění je účinné ode dne nahlášení se do pojištění a na základě úhrady pojistného a jednorázového poplatku za zpětvzetí, jehož výše se odvíjí od délky doby přerušení.

Více informací o profesním pojištění viz s. 33 tohoto Bulletinu.

Do konce února 2019 je nutné zaplatit členský příspěvek a profesní pojištění

Splatnost členského příspěvku ČKA a základního profesního pojištění na další rok je dle platného Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA, § 7, stanovena k 28. 2. 2019. ČKA doporučuje bezhotovostní platbu. Z hlediska přiřaditelnosti plateb prosíme o oddělení platby členského příspěvku a profesního pojištění, a to pomocí variabilních symbolů, jak je uvedeno níže.

ČLENSKÝ PŘÍSPĚVEK

- Plátce: jméno a příjmení, adresa autorizované osoby
- Částka:
- Variabilní symbol v případě řádných členů: 119+číslo autorizace

(připomínáme, že číslo autorizace každého řádného člena je pětimístné, tedy na jeho začátek je potřeba doplnit příslušný počet nul)

- Variabilní symbol v případě registrovaných (usazených) osob: 8119+číslo autorizace
- Konstantní symbol: pro složenky 0379, bezhotovostní platby 0558

- Termín splatnosti: 28. 2. 2019
- Číslo účtu: 279316984/0300

ZAHRAŇIČNÍ PLATBA

- IBAN: CZ02 00300 0000 0002 7931 6984
- Swift Code: CEKOCZPP

Standardní výše příspěvku autorizovaných osob na rok 2019 činí 6000 Kč.

V některých případech lze uplatnit snížené sazby příspěvku ČKA:

- 3000 Kč – první tři roky pro nově autorizované architektky a pro členy pečující o dítě do 4 let věku, kteří v době trvalé péče o dítě svoji autorizace nepozastavili
- 1500 Kč – hradí na základě žádosti členové, kteří dosáhli k datu splatnosti členského příspěvku důchodového věku, a k žádosti je třeba přiložit buď potvrzení o přiznání starobního důchodu, nebo čestné prohlášení o dosažení důchodového věku
- 0 Kč – pro členy, jejichž autorizace byla pozastavena z důvodu trvalé péče o dítě, a to do 4 let věku dítěte, a uložili autorizační razítko do Kanceláře ČKA
- 0 Kč – pro členy, na základě žádosti po dosažení důchodového věku, za předpokladu doložení čestného prohlášení o ukončení činnosti a vrácení autorizační razítko do Kanceláře ČKA

ZÁKLADNÍ PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ

- Plátce: jméno a příjmení, adresa autorizované osoby
- Částka:
- Variabilní symbol v případě řádných členů: 219+číslo autorizace
- Variabilní symbol v případě registrovaných (usazených) osob: 8219+číslo autorizace
- Konstantní symbol: pro složenkou 0379, bezhotovostní platby 0558
- Termín splatnosti: 28. 2. 2018
- Číslo účtu: 279316984/0300

Pojištění se sjednává ve dvou limitech:

- a) limit pojistného plnění 200 000 Kč – pojistné činí 1140 Kč ročně;
- b) limit pojistného plnění 500 000 Kč – pojistné činí 1800 Kč ročně.

Pojištění na rok 2019 jsou povinni uhradit všichni autorizovaní architekti České komory architektů, kteří ve stanovené lhůtě do 28. 2. 2018 nepožádají o zrušení základního profesního pojištění zajišťovaného Komorou a nedoloží, že jsou pojištění jinak.

Platbu vyššího pojistného limitu je možné akceptovat až ke dni 31. 8. 2019.

Povinnost sjednat si profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Autorizovaná osoba musí být pojištěna po celou dobu výkonu profese. V případě, že byla autorizovaná osoba v minulosti odhlášena z profesního pojištění, může se od roku 2017 za poplatek u mak-

léřské spol. Marsh znovu přihlásit. Pokud by architekti, kteří jsou uvedeni v seznamu odhlášeného prof. pojištění, omylem uhradili částku za prof. pojištění, musí sami požádat o vrácení této částky Kancelář ČKA.

Všichni architekti, kteří neuhradí částku základního profesního pojištění ve výši 1140 Kč do 30. 6. 2019, budou z účasti na profesním pojištění zajišťovaném ČKA vyloučeni.

Kontakt: Bc. Dagmar Petrová, tel.: 257 532 430, e-mail: dagmar.petrova@cka.cz

S ARCHITEKTY NA JEDNÉ LODI A NA NÁPLAVCE

V úterý 25. září 2018 se sešli všichni přátelé kvalitní architektury na Smíchovské náplavce v Praze.

ČKA uspořádala počátkem podzimu tradiční akci S architektky na jedné lodi a na náplavce. Přímo na náplavce byla ke zhlédnutí výstava a dokument představující všech 33 nominovaných děl v letošním ročníku České ceny za architekturu, a na lodi Cargo Gallery nejdříve koncertoval Dan Bárta se svou kapelou Illustratosphere a posléze se o zábavu hostů staral v podpalubí DJ Mardoša. Akce se konala za krásného, ale nebývale chladného počasí, což ovšem nijak nepoznamenalo atmosféru, která byla vřelá. Za rok se budeme těšit na viděnou!

Zahájení akce S architektky na jedné lodi a na Náplavce, níže koncert Dana Bárty. Foto Zdeněk Sokol

OTTA – MĚSTSKÝ ARCHITEKT

Dne 19. 9. 2018 se konalo na smíchovské náplavce diskusní setkání OTTA zaměřené na téma městského architekta. Členové pracovní skupiny Urbanismus a územní plánování ČKA předložili přítomným k diskusi dva materiály.

Foto Zdeněk Sokol

Jedním z projednávaných materiálů byl aktualizovaný Manuál městského architekta a dále Kodex městského architekta. Cílem diskuse bylo seznámit odbornou i laickou veřejnost s těmito materiály – objasnit důvody a smysl jejich vzniku, a dále představit jejich obsah.

Manuál městský architekt

Manuál, který je k dispozici ke stažení na webu ČKA a zároveň vyšel v tištěné podobě, se v 15 kapitolách zabývá pozicí městského architekta (MA). Snaží se odpovědět na související základní otázky: Jaká byla úloha architekta (stavitele) při rozvoji měst v minulosti a jak funguje odborník na této pozici nyní? Proč zřídít pozici MA a jak ho vybírat apod.

Kodex městského architekta

Kodex městského architekta upřesňuje či rámcově vymezuje nároky na osobu městského architekta. V deseti postulátech formuluje například profesní, osobnostní, schopnostní či morální požadavky kladené na tuto pozici.

Z diskuse

Mezi nejvíce diskutovaná témata patřily otázky, zda může, či nemůže MA projektovat, zda by měla být pozice ukotvena v legislativě, kdy dochází ke střetu zájmů apod. Dalšími důležitými otázkami bylo, zda je nutné vytvářet Kodex MA, nebo postačuje Etický řád ČKA, nebo ujasnění, jaký má být vztah MA a správních orgánů (například stavebního úřadu, úřadu územního plánování apod.). Byla vyřčena řada připomínek, které byly mnohdy protichůdné. Někteří upozorňují, že Manuál se příliš věnuje územnímu plánování a v menší míře stavbám, naopak jiní jsou přesvědčeni, že v manuálu je opomenuto územní plánování. Lze však konstatovat, že většina diskutujících pozitivně přijala vznik Manuálu a potvrdila potřebu věnovat se dále tématu městských architektů.

Závěr

Průběh a rozsah diskuse ukázal na aktuálnost daného tématu a potřebu dále se zabývat záležitostmi, které

souvisejí s funkcí a pozicí městského architekta. Téma městských architektů bude proto i nadále v těžišti zájmu ČKA. Široké spektrum námětů, podnětů a připomínek, které byly v diskusi vysloveny, vyhodnotí pracovní skupina Urbanismus. Jako zpětnou vazbu je příští rok využije při pravidelné aktualizaci Manuálu a při formulaci stanovisek ČKA k připravovanému novému stavebnímu zákonu z hlediska významu a funkce městského architekta v rozvoji sídel.

Vladimír Mackovič
člen PS Urbanismus a územní plánování

Poznámka: Pozici městského architekta byl věnován Bulletin ČKA 3/2018, v němž byly přetištěny důležité dokumenty (včetně kodexu a části Manuálu) a dále zde byly publikovány zkušenosti městských architektů i zřizovatelů této funkce.

PODZIMNÍ ZASEDÁNÍ ENACA

V pátek 9. listopadu se v Bruselu uskutečnilo druhé letošní pravidelné setkání ENACA – dobrovolné iniciativy institucí řešících profesní kvalifikace v oblasti architektury v Evropě a jejich vzájemné uznávání v rámci Evropské unie a přidružených států.

Jako vždy byla cílem výměna zkušeností s implementací evropské směrnice upravující tuto oblast. V rámci ENACA panuje shoda, že by nemělo docházet k diskriminaci a Evropa by měla být co nejvíce otevřená a kvalifikace by se měly vzájemně uznávat. Překážkou ovšem může být nastavení národní legislativy. Platí však, že autorizovaný architekt ze země EU by měl mít automatickou možnost usazení v jiné členské zemi EU.

Setkání se účastnili také zástupci Evropské komise a informovali o dílčích závěrech evaluace zmíněné evropské směrnice, kterou aktuálně provádějí. ENACA se v této souvislosti snaží o větší konzistentnost napříč Evropou.

V rámci setkání se řešilo i vzdělávání. Také v této oblasti ENACA podporuje mobilitu studentů v rámci EU. Jako problematická se ovšem aktuálně jeví teoretická možnost studia architektury v magisterském stupni i pro absolventy nearchitektonických bakalářských studijních programů.

Velmi aktuální otázkou je Brexit. Na setkání byly předneseny různé možné scénáře, přičemž východisko se teprve hledá. Odchod Velké Británie z EU se přitom dotkne velkého množství architektů. Jak bylo např. sděleno, v britském ARB (Architects Registration Board) je aktuálně registrováno až 20 % cizinců.

Účastníci byli informováni také o vzájemné dohodě ACE (Architects' Council of Europe) a Kanady o vzájemném uznávání kvalifikací. Zájemci o působení v Kanadě by tak měli mít pro vstup na tamní trh snazší podmínky.

Tereza Zemanová

REKAPITULACE AKCÍ ČKA V ROCE 2018

V průběhu roku 2018 uspořádala ČKA řadu vzdělávacích akcí týkajících se výkonu profese architekta a dále výstavy a prezentace spojené s Českou cenou za architekturu.

Odborné semináře a školení ČKA v roce 2018 (celkem 33)

- Semináře Novela stavebního zákona Praha, Brno, Ostrava, Chomutov – 29
- Seminář PSP v aplikační praxi, Praha – 1
- Seminář GDPR Praha – 1
- Školení porotců architektonických soutěží – 1
- Seminář pro organizátory architektonických soutěží – 1

Odborné cykly ČKA fórum

Během roku 2018 Česká komora architektů pokračovala ve formátu odborných cyklů Fórum, které jsou celodenní a jejichž součástí jsou nejen diskusní části, ale také prezentace důležitých otázek a témat, které jsou aktuální. Odborné cykly jsou realizovány prostřednictvím Kanceláře ČKA a jednotlivých pracovních skupin. Jednotlivých cyklů se kromě architektů účastní i mnoho dalších odborníků, zástupců veřejné a státní správy. V letošním roce proběhlo Fórum krajinářských architektů, které se uskutečnilo během roku čtyřikrát. Zaměření bylo voleno s ohledem na aktuální související celospolečenská témata. Dalšími z cyklů byly autorské právo v architektuře, stavební legislativa a městský architekt. O jednotlivé akce byl velký zájem a formát nabídl a otevřel další možnosti prezentace a diskuse...

- Fórum krajinářské architektury – 3

Otevřený Think Tank architektů

Neformální diskusní cykly pojmenované Otevřený think tank architektů (OTTA) pořádá Česká komora architektů od roku 2013. Každá OTTA má svého odborného garanta. V uplynulém roce se podařilo uskutečnit celkem pět diskusí z okruhu OTTA. Jedna OTTA roku byla tradičně věnována rekapitulaci architektonických soutěží za předcházející rok.

- OTTA: Soutěže, garant Petr Lešek – 1
- OTTA: Městský architekt (smíchovská náplavka), garant Stašek Žerava – 1 (záznam viz s. 8)
- OTTA: Rekodifikace stavebního práva ve vztahu k autorizovaným osobám, garant Pavel Hnilička – 1
- OTTA: Veřejný zájem v územním plánování, garant Vlasta Poláčková – 1

Česká cena za architekturu 2018

- Vyhlášení – leden 2018
- Nominální večer ČCA 2018, 31. května 2018 divadlo Archa, Praha
- S architektky na jedné lodi a na náplavce..., 25. září 2018, Smíchovská náplavka, Praha
- Galavečer ČCA 2018, 19. listopadu 2018, FORUM KARLÍN, Praha

Výstavy České ceny za architekturu v roce 2018 (celkem 10)

- Výstava výsledků 2. ročníku ČCA v Galerii Jaroslava Fragnera v Praze (11/2017–1/2018)
- Výstava výsledků 2. ročníku ČCA v Galerii architektury v Brně (2/2018–3/2018)
- Výstava výsledků 2. ročníku ČCA na FA ČVUT v Praze (4/2018–5/2018)
- Výstava výsledků 2. ročníku ČCA v Informačním institutu ve Slavonicích – SLAVONICE FEST(8/2018)
- Výstava nominovaných prací 3. ročníku ČCA na nádvoří Centra stavitelského dědictví NTM v Plasích (6/2018–6/2019)
- Výstava nominovaných 3. ročníku ČCA ve Velkém Meziříčí (7/2018–10/2018)
- Výstava nominovaných 3. ročníku ČCA ve Spolkovém domě ve Slavonicích (9/2018–12/2018)
- Výstava nominovaných prací 3. ročníku ČCA na Smíchovské náplavce v Praze (9/2018–12/2018)
- Výstava nominovaných prací 3. ročníku ČCA na veletrhu STAVOTECH v Olomouci (11/2018)
- Výstava výsledků 3. ročníku ČCA v Galerii Jaroslava Fragnera v Praze (11/2018–1/2019)

19. ročník přehlídky diplomových prací

- Viz s. 13

S architektky na jedné lodi a na smíchovské Náplavce 2018

- Viz s. 7

Pocta ČKA

Česká komora architektů rovněž oceňuje již od roku 2000 významné osobnosti oboru, které se svou prací a morálním kreditem zapsaly do moderní historie české architektury.

Pocta ČKA 2015, Pocta ČKA 2016

Pocta za rok 2015 a za rok 2016 byla vyhlášena na nominčním večeru České ceny za architekturu 31. května v pražském divadle Archa.

- Výzva k zaslání nominací na Poctu ČKA 2017 viz s. 19.

Zahraniční aktivity

Česká komora architektů se prostřednictvím Pracovní skupiny Zahraniční aktivity účastnila v roce 2018 několika významných jednání a sama některá z nich také organizovala.

Zástupci ČKA se zúčastnili valných hromad Evropské rady architektů (ACE) a také jednání evropských pracovních skupin pro architektonické soutěže, standardy a udržitelnou architekturu a BIM.

V únoru 2018 pořádala každoroční setkání středoevropských komor v budově Metodického centra moderní architektury v areálu vily Stiassni v Brně. Tématem dvoudenního setkání v roce 2018 byla Politika architektury.

ČKA má zástupce v představenstvu ACE. Tím je Pavel Martinek, který je zároveň aktivním členem Pracovní skupiny Zahraniční aktivity.

Připravila Marie Špačková

REKAPITULACE ČINNOSTI PRACOVNÍCH SKUPIN ČKA V ROCE 2018

Na každé jednání představenstva ČKA předkládá sekretář ČKA řadu informací a podkladů souvisejících s výkonem profese autorizovaných architektů. Mezi zásadní z nich patří také souhrnná zpráva o činnosti jednotlivých pracovních skupin za uplynulé období, v tomto případě shrnujeme aktivity za celý rok 2018.

Standardy a honoráře

- Vydání publikace nových standardů ve speciální edici ČKA.
- Finalizace a vydání metodiky zadávání veřejných zakázek na projektové práce.
- Aktivní práce na tvorbě a aktualizaci Kalkulaček.
- Pokračování spolupráce s MMR ČR – metodika zadávání veřejných zakázek.
- Příprava seminářů (pro členy ČKA / komerční) – standardy, veřejné zakázky, soutěže.

Památková péče

- Sledování aktuální legislativy týkající se památkové péče.
- Definování aktuálních problémů památkové péče a možností jejich řešení.
- Pokračování spolupráce s NPÚ a MK.
- Propojení činnosti s PS Legislativa.

Legislativa

- Sledování Plánu legislativních prací vlády ČR.
- Aktivní účast v připomínkových řízeních v legislativním procesu, které jsou aktuálně v přípravě.
- Definování hlavních priorit ČKA pro nový stavební zákon – rekonstrukce stavební legislativy.
- Aktivní zapojení se do procesu rekonstrukce stavebního práva.
- Aktivní účast při přípravě a připomínkování zákona o stavebních výrobcích, zákona o znalcích, zákona o lobbingu a dalších legislativních normách.
- Aktivní práce na analýzách politik architektury a procesu vyhodnocování Politiky architektury a stavební kultury ČR a vyplývajících doporučení.
- Účast na novelizaci prováděcích vyhlášek.
- Spolupráce na publikacích ČKA (Standardy, Zadávání veřejných zakázek).
- Pokračování spolupráce s resorty, Poslaneckou sněmovnou, Senátem a dalšími účastníky legislativního procesu.
- Příprava seminářů a diskusních formátů (pro členy ČKA / komerční) – legislativa a související témata.

- Sledování evropské legislativy a zapojení se do připomínkování.

Urbanismus

- Spolupráce na publikacích ČKA.
- Téma městský architekt – poradenství, konzultace, seznam městských architektů.
- Definování aktuálních problémů územního plánování a možností jejich řešení.
- Pokračování spolupráce s MMR a dalšími subjekty – problematika územního plánování.
- Příprava seminářů a diskusí (pro členy ČKA, státní a veřejnou správu, odbornou i laickou veřejnost) – městský architekt, územní plánování.

Krajinářská architektura

- Spolupráce na speciální edici ČKA (Standardy, ZVZ).
- Aktivní osvěta v návaznosti na práci a kompetence autorizovaných osob pro obor krajinářská architektura, sledování dotačních výzev a programů souvisejících s oborem – aktivní spolupráce se zainteresovanými stranami.
- Definování aktuálních problémů krajinářské architektury a možností jejich řešení.
- Pokračování aktivní spolupráce s MŽP, NPÚ a dalšími institucemi.
- Spolupráce s mezinárodními uskupeními zabývajícími se krajinářskou architekturou.
- Příprava seminářů (pro členy ČKA / komerční) – celoroční koncept – Fórum krajinářské architektury.

Zahraniční aktivity

- Aktivní účast v ACE – zástupce ČKA v představenstvu ACE.
- Aktivní sledování legislativy dalších evropských států.
- Pokračování v aktivní spolupráci s komorami střední Evropy.
- Pokračování spolupráce s ostatními profesními organizacemi v Evropě.
- Předání informací a zkušeností z ACE dalším pracovním skupinám pro jejich práci.

Soutěže

- Aktivní účast na speciální edici ČKA (Standardy, ZVZ, MA).
- Poradenská a konzultační a osvětová činnost v oblasti soutěží a ZVZ.
- Pokračování spolupráce s MMR ČR – metodiky soutěže, ZVZ.
- Příprava seminářů a diskusí (pro členy ČKA / komerční) – soutěže, veřejné zakázky.

Vzdělávání

- Sledování aktuální legislativy týkající se vzdělávání (ČR, EU).
- Definování aktuálních problémů vzdělávání a uznávání profese architekta a možností jejich řešení.
- Celoživotní profesní vzdělávání.
- Intenzivní komunikace s MMR při zajištění kvalitního začlenění stavební kultury do

- vzdělávání zaměstnanců státní správy.
- Pokračování spolupráce s MŠMT a vysokými školami a dalšími stupni středních škol.
- Příprava akcí (pro členy ČKA / komerční) – vzdělávání.
- Spolupráce na Přehlídce diplomových prací a spolupráce s vysokými a středními školami na propagaci výsledků přehlídky.

Marie Špačková

MEMORANDUM O VZÁJOMNEJ SPOLUPRÁCI

Zástupci ČKA a SKA se sešli dne 7. listopadu 2018 na společném jednání, jehož vyvrcholením byl podpis Memoranda o vzájemné spolupráci mezi oběma profesními komorami.

Česká komora architektů
a
Slovenská komora architektov

vydávají při příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky Memorandum o vzájemné spolupráci

Zástupcovia stavovských organizácií architektov Českej republiky a Slovenskej republiky - Českej komory architektov (ČKA) a Slovenskej komory architektov (SKA)

uvedomujúc si význam povolania architekt a krajinný architekt v rozvoji kultúry našich národov, v budovaní vzájomnej spolupráce a v upevňovaní profesijných vzťahov,

podieľajúc sa na rozvoji Európskej kultúrnej identity a upevňovaní spoločenského poslania povolania architekta a krajinného architekta

a nadväzujúc na najlepšie tradície spolupráce a vzájomnej pomoci architektov na územiach Českej republiky a Slovenskej republiky, ako aj na doterajšiu neformálnu spoluprácu medzi ČKA a SKA založenú na bezprostredných priateľských profesionálnych aj osobných vzťahoch,

pri príležitosti 100. výročia od založenia spoločného štátu Čechov a Slovákov a príslušníkov ostatných národov a národností,

vyjadrujú týmto memorandom spoločnú vôľu podporovať a rozvíjať vzájomnú spoluprácu a súčinnosť svojich inštitúcií pri naplňaní cieľov a aktivít v prospech svojich členov i širokej verejnosti predovšetkým v nasledovných oblastiach:

1. Štruktúry Európskej únie a Architektonická rada Európy (ACE)

ČKA a SKA sa budú vzájomne podporovať a v prípade potreby koordinovať svoje kroky v otázkach týkajúcich sa profesie architektov, ako aj stavu urbanizmu, architektúry a životného prostredia, v rámci štruktúr Európskej únie a ACE a ďalších medzinárodných organizácií pôsobiacich v oblastiach územného rozvoja a architektúry.

2. Štandardy architektonických služieb

ČKA a SKA si budú vzájomne poskytovať informácie, metodické materiály a iné dokumenty a údaje týkajúce sa štandardov a oceňovania architektonických služieb.

3. Architektonické, urbanistické a krajinnárske súťaže návrhov

ČKA a SKA budú spolupracovať pri výmene informácií a skúseností týkajúcich sa pripravovaných, vyhlásených a uskutočnených súťaží návrhov v oblasti urbanizmu, architektúry a tvorby krajiny; budú si poskytovať vzájomnú podporu a súčinnosť pri kreovaní odborných porôt a vytváraní čo najlepších podmienok pre účasť v súťažiach pre architektov, členov ČKA a SKA s cieľom dosiahnutia čo najvyššej kvality architektonických súťaží na území Českej republiky a Slovenskej republiky.

4. Sústavné vzdelávanie a profesijný rozvoj architektov

ČKA a SKA budú podľa potreby spolupracovať pri organizovaní vzdelávacích a odborných podujatí zameraných na odbornú diskusiu a výmenu aktuálnych informácií a poznatkov v urbanistickej, architektonickej alebo krajinnárskej tvorbe.

5. Prezentácia a propagácia povolania a práce architektov

ČKA a SKA sa budú vzájomne podporovať pri prezentácii a propagácii povolania a práce architektov, najmä prostredníctvom výstav, súťažných prehliadok a mediálnych aktivít.

6. Politika architektúry

ČKA a SKA budú súčinné pri presadzovaní a implementovaní rámcových a nadstavbových dokumentov v oblasti architektúry, urbanizmu a tvorby krajiny, najmä v rámci regionálnych, národných a nadnárodných politík architektúry.

7. Kultúrny a spoločenský život a rozvíjanie osobných väzieb architektov

ČKA a SKA budú podporovať rozvoj vzájomných kultúrno-spoločenských kontaktov v rámci podujatí a aktivít svojich architektonických stavovských organizácií a budú spolupytvať podmienky pre rozvíjanie neformálnych vzťahov a osobných väzieb medzi svojimi členmi.

Toto memorandum je podpísané dňa 7. novembra 2018 v Bratislave.

Signatári

Česká komora architektů
Ivan Plicka, predseda

Slovenská komora architektov
Imrich Pleidel, predseda

ARCHITEKTURA PRO KOMUNÁLNÍ VOLBY

ČKA stejně jako v předchozích obdobích připravila před komunálními volbami dokument zaměřený na rozhodování státní správy a samosprávy směřující k rozvoji kvalitního vystavěného prostředí.

Koncepční rozhodování o území, strategický a územní plán

Pro komunální samosprávu, resp. veřejnou správu je zcela zásadní zodpovědná péče o svěřené území, správný územní obce i svěřený obecní majetek. Z tohoto pohledu je napros-to klíčovým dokumentem územní plán. Územní plán nesmí být pouze formálním dokumentem sloužícím k vypořádání individuálních požadavků, ale musí být chápán jako jeden z nejdůležitějších podkladů pro zodpovědné rozhodování o budoucnosti obce.

Přípravě (nového) územního plánu by měla předcházet důkladná diskuse uvnitř obce, spojená s formulací strategického plánu, který stanoví celkovou vizi dalšího rozvoje obce opřenou o maximální možnou shodu všech, kterých se dění v obci dotýká. Strategický a následně územní plán by měl být dohodou o společné budoucnosti v území. Strategický plán má – kromě formulace hlavních témat a vize budoucího směřování obce – obsahovat i dohodnuté priority rozvoje včetně priorit investic a starosti o obecní majetek. Strategický plán by měl založit i řešení aktuálních problémů obce, jakými jsou dnes například otázky vysychání krajiny, hospodaření s vodou v městské i volné krajině. Strategický plán má mít srozumitelnou textovou část i grafické zobrazení.

Územní plán stanoví jasnou koncepci a pravidla pro další rozvoj jak vystavěného prostředí, sídel, tak i volné krajiny, ve kterých tato sídla leží. Důležité lokality a témata by měly být předem prověřeny územními studii, jejichž výstupy budou do územního plánu zapracovány. Velký důraz musí být kladen na kvalitu veřejných prostranství, která jsou pro život obce zcela zásadní. Územní plán musí být stabilním a srozumitelným dokumentem, který určuje jasná, předem známá a pro všechny rovná pravidla pro rozvoj území. Na územní plán by měl ve významných (rozvojových) lokalitách navázat regulační plán, který prohloubí pravidla pro rozvoj území a zjednoduší následné povolování staveb. V méně komplikovaných lokalitách lze regulační plán nahradit opět územní studií.

Zodpovědná správa obecního majetku, zaměření na konkrétní témata

Součástí strategického plánu by měla být mapa obecního majetku a varianty strategie nakládání s ním. Veřejné investice by měly být konzultovány s městským architektem. Zpracována by měla být i mapa nevyužívaných městských pozemků a budov a umožněno a podporováno jejich alternativní využití, a to i krátkodobé. Součástí by mělo být i vyhodnocení nákladů na údržbu komunikací, veřejných prostorů a provozu veřejné dopravy – výsledkem by měl být podklad pro rozhodování o optimalizaci nové zástavby či nutnosti přestaveb území.

Strategický plán vytipuje, s pomocí zapojení kvalitních odborníků a veřejnosti, hlavní problémy a témata dalšího rozvoje území (například kvalita veřejných prostranství, regenerace sídliště, zelená infrastruktura, revitalizace prostředí řeky, nevyužívané areály / brownfields, propojení sídla a krajiny apod.). Řešení problémů bude pak připravováno dle jejich priority, bez ohledu na případné dotace tak, aby se jim věnoval dostatečný čas. Současně bude prověřována možnost získat na realizaci jejich řeše-

ní dotační podporu. Pozornost by také měla být věnována participativnímu rozpočtu, umožňujícím realizovat občany navržené vybrané náměty a projekty.

Výběr zpracovatelů veřejných zakázek na základě kvality, nikoliv nejnižší ceny

Většina obcí stále vybírá zpracovatele veřejných zakázek pouze podle ceny bez ohledu na kvalitu. Bývá to zdůvodňováno strachem z obvinění ze subjektivního hodnocení, jiný výběr než podle nejnižší ceny je mnohdy kriminalizován. Výsledkem je výběr nejlevnějšího zpracovatele bez znalosti, jaký bude výsledek jeho práce. Zejména u projektů se ale rozhoduje i o ceně budoucí stavby a nákladů na její provoz, tedy o deseti- až stonásobně větší investici. Podobně to je u zpracovatelů územních plánů. Bez komplexního posouzení vhodnosti výběru zpracovatele dochází k plýtvání obecními financemi.

ČKA nabízí metodiku pro výběr projektanta, zpracovanou na objednávku Ministerstva pro místní rozvoj v souvislosti s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek. ČKA dlouhodobě propaguje architektonické soutěže jako nejvhodnější cestu zadání veřejných zakázek na projektové práce, umožňující zadavateli vybírat z konkrétních návrhů řešení. Pomocí architektonické soutěže již vznikla celá řada velmi kvalitních staveb, navíc pravidelně s větší mírou zapojení veřejnosti. Výrok odborné poroty je také pro politickou reprezentaci argumentem pro obhájení výběru nikoliv nejlevnějšího, ale nejkvalitnějšího řešení.

Počet architektonických soutěží se v uplynulých několika letech neustále zvyšoval. Nejčastějšími vypisovateli soutěží, jejichž počet dosáhl již zhruba padesáti za rok, jsou především menší a střední města, kde je zájem o kvalitní prostředí pro život občanů bezprostřední. Z více konkrétních návrhů na úpravy náměstí, parků, ulic, veřejných budov, územních plánů, regulačních plánů a územních studií tak již mohli vybírat v několika desítkách měst a obcí.

Městský architekt – důležitý krok k zodpovědnému rozvoji území

V České republice je v současné době téměř sto měst a obcí, které mají městského architekta. Pro zodpovědný rozvoj území je městský architekt nepostradatelný: připravuje podklady pro rozhodování o území pro samosprávu, vyhodnocuje aktuální stav území a připravované záměry, konzultuje a připravuje stanoviska k záměrům v území, podílí se na zadávání a projednávání strategických a koncepčních dokumentů týkajících se území obce, spolu se zastupiteli hájí zájmy obce při projednávání nadřazené dokumentace širšího území, iniciuje aktivní kroky obce ke zlepšení prostředí, hrdosti, spokojenosti a soudržnosti obyvatel (např. vypisování architektonických soutěží, zapojování veřejnosti do formulace vizí a strategií rozvoje města...), pomáhá vzdělávat veřejnost – a zejména děti a mládež – v zájmu o prostředí, ve kterém žijí. ČKA dlouhodobě podporuje ustavení pozice městského architekta a je připravena zodpovědět všechny otázky s tím spojené.

VÝSLEDKY 19. ROČNÍKU PŘEHLÍDKY DIPLOMOVÝCH PRACÍ

Místa na pokraji zájmu, přiměřené a invenční zásahy do problémových částí městského organismu, provokativní výzva k otevření zakonzervovaného areálu v historickém centru, poetické ožívání krajiny, ale i syrové útočiště pouliční mládeže – taková byla témata diplomových prací finalistů 19. ročníku Přehledky diplomových prací. Tu každoročně pořádá Česká komora architektů se záměrem porovnávat úroveň kvality studia na vysokých školách architektury a příbuzných oborů. V letošním ročníku se o ocenění ucházelo 98 diplomantů. Vítězem se stal Igor Machata s projektem OKDR 2.0 obhájeným na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Jeho práci vedli Ivan Kroupa a Jana Moravcová. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo na půdě ČKA dne 16. října 2018.

Práce hodnotila odborná porota v čele s předsedou Pavlem Pijáčkem. Dalšími členy byli architekti Tomáš Bezpapec, Lukáš Brom, Ida Chuchlíková a Vojtěch Kaas. Porotci posuzovali především architektonickou kvalitu předložených prací. „Zaměřili jsme se na přesvědčivost konceptu, jasný vztah k danému místu, odpovídající funkční a hmotové řešení. Dále jsme vyhledávali aktuální témata, která v současnosti rezonují, a nakonec jsme velmi opatrně posuzovali způsob prezentace,“ přiblížil Pavel Pijáček. Co se týče témat, porota konstatovala, že „největší oblíbené se mezi studenty a vedoucími ateliérů těší drobné urbanistické celky včetně veřejného prostoru, doplňování historických struktur měst domy nejružnějších typologií, revitalizace nefunkčních průmyslových areálů a rekonstrukce památkově chráněných objektů.“ Experimentálních prací s tendencí provokovat bylo pomálu, avšak o to větší radost jejich posuzování porotě dle vlastních slov přinášelo. Výběr oceněných prací pak podle porotců zahrnuje různorodou tematickou skladbu projektů.

Kdo vychází nejlépe z celorepublikového srovnání?

Celorepublikové srovnávání je důležitým nástrojem pro zjišťování úrovně absolventů a umožňuje zpětnou vazbu jednotlivým školám. Samozřejmě je potřeba brát v potaz, nakolik je „vzorek“ – účastníci přehledky – reprezentativní. Porota i letos ve své hodnotící zprávě konstatovala, že „rozdíly v kvalitě prací jednotlivých škol a vedoucích ateliérů byly zjevné.“ Nedostatek přesvědčivých prací byl podle porotců v oboru zahradní a krajinářské tvorby, který „zachraňovaly pouze výjimky.“ Mezi oceněnými (a co se počtu týče, i účastníky) opět dominovaly pražské školy – Fakulta architektury ČVUT v Praze, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze a Akademie výtvarných umění v Praze. Jedinou výjimku tvořila práce absolventky Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci. Přehledka diplomových prací může naznačit také kvalitu konkrétních ateliérů – i letos viditelně uspěli diplomanti ze stejných ateliérů jako v předchozích ročnících. „Kromě splnění všech podmínek, které jsme na ně kladli, je z nich patrně vysoké nasazení a poctivý přístup autorů i vedoucích prací,“ uvedli porotci na adresu oceněných autorů.

Tereza Zemanová

Igor Machata přebírá hlavní cenu.
Foto Zdeněk Sokol

Přehledka diplomových prací 2018 v číslech

- 11 vysokých škol, fakult či kateder
- 49 studentů z FA ČVUT v Praze, 20 z FS ČVUT v Praze, 7 z FA VUT v Brně, 7 z UMPRUM Praha, 3 z AVU Praha, 3 z FUA TU Liberec, 3 z FAST VUT v Brně, 3 z FAPPZ ČZU Praha, 1 z ARCHIP Praha, 1 z ZF MENDELU v Brně a 1 z VŠB-TU Ostrava
- 98 absolventů (60 architektek a 38 architektů)
- 5 porotců
- 10 partnerů
- 9 oceněných
- ceny ve výši 50 000 Kč
- 4 hodnotné sponzorské ceny

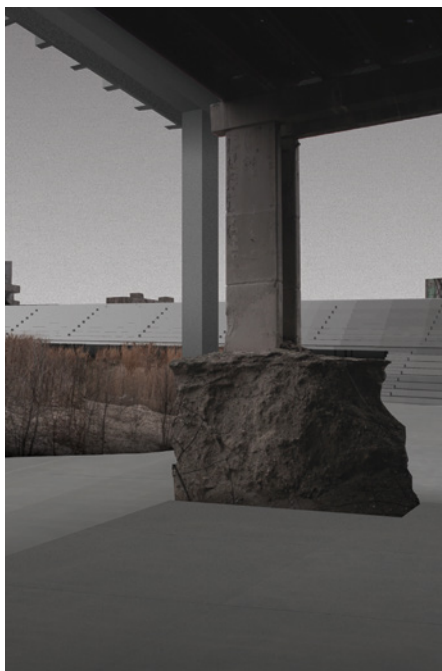
Katalog

Stejně jako v předchozích letech vydala ČKA u příležitosti Přehledky diplomových prací tištěný katalog, který je k dispozici v kanceláři ČKA.

www.diplomy.cz

1

1. cena ČKA a Hlavní cena společnosti Olympus

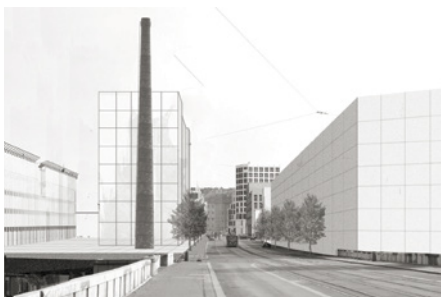
Igor Machata
OKDR 2.0
UMPRUM Praha, Ivan Kroupa, Jana Moravcová

Práce hledá potenciál místa pohybujícího se na pokraji zájmu – lokality v bratislavské městské části Ružinov. Porota vyzdvihla, že „autor vnímá příčiny i širší urbánní kontext a s torzem Domu kultury vědomě pracuje jako s potenciálem nedokončenosti, která se stává jejím hlavním východiskem. Namísto principu tabula rasa nabízí cestu vrstvení a hledá způsob, jak uchovat přítomnost v nevyslovení definitivní formy, avšak při zdůraznění podstatného.“

2

3

U

2. cena ČKA

Ondřej Blaha
Palmovka
FA ČVUT Praha, Michal Kuzemský

Podle poroty si autor zvolil aktuální téma a uchopil je i přes problematičnost řešeného území s lehkostí a až přirozenou samozřejmostí.

3. cena ČKA

Jakub Herza
Architektura pohybu: Resuscitace areálu České obce sokolské na Malé Straně
UMPRUM Praha, Jan Šěpka

Autor citlivě pracoval s historickými objekty a nenásilně do nich začlenil tolik potřebné funkce. Skrz transformaci areálu předložil „nabídku“ k podpoře sokolské činnosti a oživení dnes nefunkční základny.

3. cena ČKA

Klára Jeníková
Subcentrum Klamovka – Nové lokální centrum v Plzeňské ulici
FA ČVUT Praha, Boris Redčenkov

Autorka s velkým přehledem vytvořila nové lokální centrum na komplikovaném místě na Plzeňské ulici v Praze. Navrhla citlivou konverzi původní vozovny, kterou hravě rozvinula dostavbou objektu galerie.

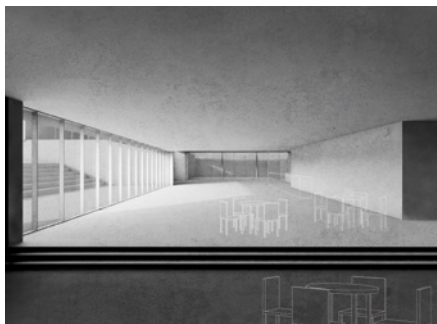

Čestné uznání

Lenka Milerová
Kotěra, Gočár a Já – Aktualizace Školy architektury AVU
AVU Praha, Emil Příkryl

Porota ocenila způsob práce při hledání odpovídající formy pro poklonu mistrovské Škole architektury.

CAD Cc

Zvláštní cena ArchiCAD (licence k užívání softwaru ArchiCAD)

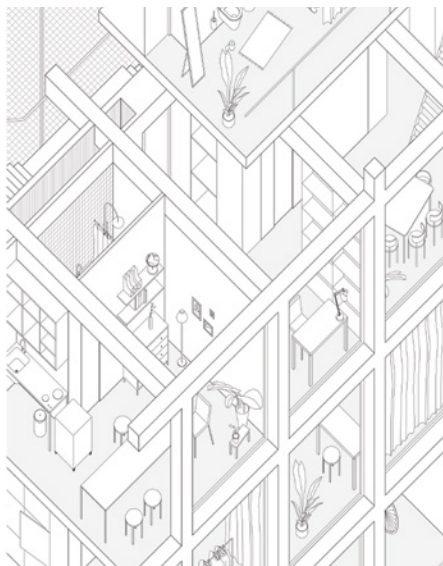
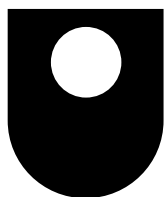
Zvláštní cena Českých center (týdenní rezidenční stáž v jednom z evropských Českých center)

Štěpánka Úlehlová
Městský dům Kutná Hora
FA ČVUT Praha, Tomáš Novotný,
Jakub Koňata, Tomáš Zmek

Michaela Říhová
Sudetskou krajinou Horního
Vítkova
FUA TUL, Jan Hendrych

Autorka se zevrubně seznámila s historií a vývojem města a konstatovala důsledky pro městskou strukturu, zástavbu i život města. Potenciál řešeného místa naplnila Městským domem.

Práce se věnovala oživení krajiny na česko-polském pomezí formou obnovy nepoužívané historické komunikační sítě. Porota ocenila téma, promyšlený hlavní motiv i působivé detaily.

H

Zvláštní cena Heluz (cesta na Stavební veletrh do Mnichova se společností Heluz)

Milada Vorzová
Areál bývalé Neubertovy tiskárny
– Bytový dům s ateliéry
FA ČVUT Praha, Tomáš Novotný,
Jakub Koňata, Tomáš Zmek

Autorka příkladným způsobem pochopila a využila kontextu městské struktury, vlastního místa, terénu a jeho výškových změn, parku a v neposlední řadě výhledů.

Čestné uznání

Barbara Poláková
Bývanie 2018
FA ČVUT Praha, Tomáš Novotný,
Jakub Koňata, Tomáše Zmek

Porotci vyzdvihli jasné koncepční myšlení autorky i architektonickou kvalitu návrhu.

NOMINACE ČKA NA MIES VAN DER ROHE AWARD

Česká komora architektů byla již tradičně jedním z oslovených nominujících v rámci ceny Evropské unie pro soudobou architekturu Mies van der Rohe Award 2019. Toto ocenění bývá udělováno jednou za dva roky. Letos mohly být nominovány stavby dokončené od ledna 2017 do prosince 2018.

Podle požadavků organizátora soutěže – Nadace Miese van der Rohe v Barceloně – mají být vybranými profesionálními organizacemi, institucemi a uznávanými odborníky nominována díla, „... jejichž inovativní charakter určuje směr vývoje, nebo dokonce slouží jako manifest. Kvalitní díla s excelentním a autentickým designem, původním a inovativním charakterem, vysokým standardem provedení a udržitelnou konstrukcí.“ ČKA využila možnosti podat pět nominací dle jejího názoru vynikajících staveb.

O prestižní architektonickou cenu Miese van der Rohe se příští rok bude ucházet 383 evropských staveb, 12 z nich je z Česka. Kromě pěti staveb nominovaných ČKA doporučili vyzvaní odborníci ještě 7 dalších realizací:

- Atelier Štěpán: Kostel sv. Václava v Sazovicích;
- SPORADICAL: Sportovní hala Dolní Břežany;
- Huť architektury Martin Rajniš: Věž Doubravka v Praze;
- Petr Hájek Architekti: Centrum současného umění DOX+ v Praze;
- 2021 Architects: Protestní stupínek v Praze na Vítkově;
- FIALA + NEMEC: DRN v Praze;
- Petr Hájek architekti: Rekonstrukce vodárenské věže a pozorovatelny na Letné.

Zda stavby zaujaly také porotu ceny a postoupí mezi finalisty, by mělo být známo v průběhu prosince. Vyhlášení výsledků soutěžní přehlídky realizovaných evropských staveb je plánováno na duben 2019.

Tereza Zemanová

KINONEKINO, PLANÁ

XTOPIX architekti, Simona Ledvinková

Rehabilitace budovy z 50. let minulého století je názorným příkladem, kdy architektonická soutěž přivedla do malého pohraničního městečka (asi 5400 obyvatel) neoddiskutovatelnou kvalitu architektonického řešení včetně funkčního řešení zadaného úkolu. Projekt je dobrým příkladem, že kvalitní architektura jde ruku v ruce s osvěceností investora, v tomto případě korunován skutečností, že jde o investora veřejného – město.

Kinonekino je tak ukázkou kultivace urbánního prostoru jak fyzického, tak duševního.

Foto Bohumil Pospíšil

KOTELNA LIBČICE NAD VLTAVOU

Atelier Hoffman

Konverze průmyslového areálu v Libčicích nad Vltavou naplňuje význam slova architektura jak jednoduchostí celého díla, tak i svým precizním řešením celku i detailu. Očištění stavby a uchování původního charakteru i přes dosažení nových funkcí, nových forem i celkového konceptu dává tomuto počínu právo ucházet se o pozornost i v mezinárodním kontextu.

Foto Jakub Skokan, Martin Tůma / Boys Play Nice

VÝSTUPNÍ STANICE LANOVÉ DRÁHY NA PUSTEVNÁCH

Kamil Mrva Architects

Budova souzní se svým okolím v prostředí, kde historicky vzniklo jedno z významných míst národní sounáležitosti. Jednoduchá hmota, kde nenajdete zbytečný nefunkční prostor, je přes svůj celkový objem velmi středním zásahem do drúzy staveb v této krajinné scenérii. Poctivé řemeslné provedení nejen interiéru povyšuje stavbu do adekvátní pozice vůči historickým objektům od architekta Dušana Jurkoviče a přitom přináší novou kvalitu bez sentimentu. Přesto vyniká stavba pokorou k již existujícím stavbám i ke krajině.

Foto Studio TOAST

BYTOVÝ DŮM DOMINO, BRNO

RAW – Tomáš Rusín, Ivan Wahla

Stavba je situována v sociálně vyloučené lokalitě města Brna a je významným příspěvkem k počínající revitalizaci čtvrti navazující na městské centrum. Svou výraznou plasticitou odkazuje na českou kubistickou architekturu první poloviny 20. století. Pojetí detailů na fasádě je výrazně kontrastní a je navíc zesíleno kombinací černého skla a bílé omítky. Dispozice bytových podlaží jsou tradiční, orientace je vždy do ulice i dvora. Materiálové a řemeslné pojetí navazuje na okolní domy.

Horní tři kaskádovitě ustupující podlaží svoji střešní siluetou zohledňují motiv šikmých střech na okolních domech a i zde je pokračováno v plastickém průřezu, jež vynikne v plném slunci kontrastem světla a stínů.

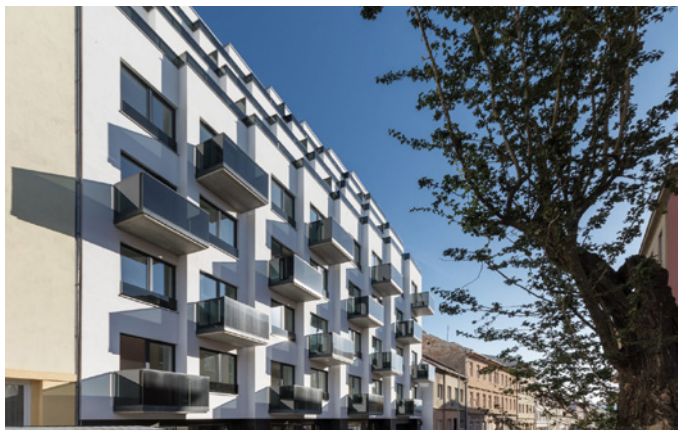

Foto Bořivoj Čapák

ŠTAJNHAUS, MIKULOV

ORA

Realizace obnovy domu jako poznávání dřívějších příběhů je příkladem přístupu k architektuře jako k živé bytosti. Výsledkem dialogu architektů s domem je malebný, mnohdy až sochařský prostor. Tímto přístupem je i do budoucna zajištěna kontinuita s tak bohatou místní historií. Díky architektům jde o živé vyprávění prostoru, kdy nejednoho návštěvníka strhne k hlubšímu poznávání významu příběhu architektury.

Foto Boys Play Nice

NOMINUJTE OSOBNOST NA POCITU ČKA

Česká komora architektů otevřela nominace na Poctu ČKA za rok 2017. Oceněním vzdává Komora od roku 2000 hold význačným osobnostem z oblasti architektury. Nominovat svoji osobnost může odborná veřejnost do konce února 2018.

Z nominací bude laureáta vybírat pětičlenná odborná porota: Ondřej Beneš, Michal Kuzemský, Osamu Okamura, Jan Sedlák, Marcela Steinbachová. Česká komora architektů uděluje toto ocenění osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem významně zapsaly do moderní historie české architektury. Cena je zpravidla určena žijícím tvůrčím architektům, teoretikům či pedagogům, porota ji však může udělit také in memoriam.

Odborná porota zasedne v únoru 2019. Na základě jejího doporučení poté laureáta schválí představenstvo ČKA. Slavnostní předání Pocty ČKA 2017 se uskuteční na Nomináčním večeru dalšího ročníku České ceny za architekturu.

Návrhy na udělení Pocty mohou podávat architekti, teoretikové, kritikové a historikové architektury, publicisté a novináři, spolky architektů, školy a fakulty architektury v České republice a jednotlivé orgány České komory architektů. Součástí nominace musí být odůvodnění v rozsahu minimálně patnácti řádků, seznam nejvýznamnějších prací navrženého a jeden obrázek jeho díla.

Zasílání nominací: do 31. ledna 2019 na e-mail recepc@cka.cz nebo poštou na adresu ČKA – Kancelář ČKA, Josefská 34/6, Praha 1, 118 00.

NOVÝ DOTAČNÍ TITUL NA PODPORU ARCHITEKTONICKÝCH A URBANISTICKÝCH SOUTĚŽÍ

Ministerstvo pro místní rozvoj schválilo v srpnu letošního roku nový národní program na podporu architektonických a urbanistických soutěží. Ve schvalovaném rozpočtu MMR ČR pro rok 2019 je pro tento program připravena alokace ve výši 5 milionů Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlásilo dne 5. listopadu 2018 výzvu k předkládání žádostí o dotaci na zpracování územních plánů obcí a zcela nově výzvu na podporu architektonických a urbanistických soutěží obcí. Pro žadatele je připraveno do konce roku 2022 celkem 40 milionů korun.

Dotace na architektonické a urbanistické soutěže obcí

Dotace je zaměřena na podporu uspořádání otevřených architektonických a urbanistických soutěží obcí v souladu se Soutěžním řádem České komory architektů. Podpora se poskytuje ve formě dotace na konkrétní soutěž, a to pouze na dílčí část celkových nákladů soutěže, konkrétně na ceny a odměny uvedené v soutěžních podmínkách. Podpora bude poskytována až do výše 50 % souhrnné výše cen a odměn uvedených v soutěžních podmínkách, maximálně však do výše 400 000 Kč na jednu soutěž. Možnými žadateli jsou pouze obce. Pro rok 2019 je v rozpočtu MMR pro tento program připraveno 5 milionů Kč.

→ Žadatelé o podporu na uspořádání architektonických a urbanistických soutěží mohou žádosti o podporu podávat od 5. listopadu 2018 do 15. února 2019 (do 12 hodin).

Další dotační titul: Územní plán obce

Možnými žadateli jsou obce na území ČR (mimo obce s rozšířenou působností, hl. město Prahu a mimo obce, které pořídily/požijují územní plán a byly/jsou příjemcem dotace na zpracování návrhu územního plánu z Integrovaného operačního programu, Integrovaného regionálního operačního programu nebo z Programu rozvoje venkova). Výše dotace na jeden územní plán je stanovena ve výši max. 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, maximálně však 400 000 Kč. Pro rok 2019 je v rozpočtu MMR připraveno pro tento program 20 milionů Kč. Tato dotace může být poskytnuta obcím, které nemají žádný územní plán, nebo mají územní plán obce nebo územní plán sídelního útvaru schválený před 1. 1. 2007 zastupitelstvem obce.

→ Žadatelé o dotaci na zpracování územních plánů mohou žádosti o podporu podávat od 5. listopadu 2018 do 31. ledna 2019 (do 12 hodin).

Dokumentaci programů a další informace naleznete na webových stránkách MMR: <https://www.mmr.cz/cs/Narodni-dotace>

ZE STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE POLITIKA ARCHITEKTURY

Dne 9. 11. 2018 na FA ČVUT proběhl už druhý ročník Studentské vědecké konference FA ČVUT Politika architektury. Vládnímu dokumentu, přijatému v lednu 2015 (Politika architektury a stavební kultury ČR – PASK ČR), se dosud mimo půdu ministerstva věnovaly pouze zmíněné konference na půdě FA ČVUT a Setkání iniciativy středoevropských architektonických komor, pořádané ČKA letos v únoru v Brně.

„Vizi Politiky architektury a stavební kultury ČR je přinést zlepšení života lidí zvyšováním kvality prostředí, ve kterém žijí. Jejím základním cílem je proto podpora rozvoje architektury a stavební kultury a tím i kvality prostředí vytvářeného výstavbou“ (PASK ČR, kapitola VII. Vize). PASK ČR má platnost do roku 2020 a ještě před koncem má být vyhodnocena a případně přijata inovovaná na další období.

Konferenci uvedli děkan Fakulty architektury ČVUT Ladislav Lábus a garant konference Jiří Plos. Ministerstvo pro místní rozvoj, které má PASK ČR na starosti, zastupoval vrchní ministerský rada Josef Morkus, který prezentoval aktuální stav plnění opatření PASK ČR. Druhým zástupcem státní správy byl náměstek ministra kultury Vlastislav Ouroda, který se za ČR účastnil přijetí Davoské deklarace na lednové konferenci ministrů kultury na téma kvalitní stavební kultury.

Rakouská Baukultur

Velmi přínosným hostem byl proděkan TU Wien a předseda federální komise pro Baukultur Christian Kühn, který představil obdobnou rakouskou politiku. Ta se opírá o síť zemských center architektury, nezávislou Platformu sdružující školy architektury, kulturní a profesní organizace a odbornou radu. Spolupráce je aktivní. Scházejí se několikrát ročně. Politika Baukultur je v Rakousku provázána se stavem a směřováním společnosti jako celku a konkurenceschopností Rakouska v rámci Evropy.

Aktivity v ČR

Dalšími vystupujícími byla Marie Zezůlková za Centrum energetických úspor a Svaz měst a obcí, která představila úspěšnou strategii města Brna, a Otakar Bursa za Svaz místních samospráv, který upozornil na příliš formální filtr některých metodik zpracovaných v rámci PASK ČR. Městský architekt Šlapanic a dříve Olomouce Stašek Žerava doplnil svoji osobní zkušenost. Architekt Luboš Klábík představil dlouhodobé úsilí neziskového sdružení Archibn o kultivaci Benešova jako příklad aktivity zespoloda. Doktorandi Martin Kloda, Josef Smutný, Petr Buryška a Petr Lešek přednesli své pohledy na PASK, zkušenosti ze zahraničí a doporučení ke zlepšení implementace dokumentu. Vít Řezáč ve svém příspěvku rozvinul českou účast na přípravě Davoské deklarace a závazky z ní vyplývající (Bulletin ČKA 3/2018, s. 19–23). Michaela Mrázová se věnovala aplikaci zásad kvalitního veřejného prostředí na turistické centrum Beskyd – Pustevny. Lukáš Makovský a Petra Horáčková představili ekonomický pohled na vztah regulace a bydlení. Závěrečný příspěvek Zuzany Zbořilové a Mirjany Petrik doplněný o komentář Jolany Říhové z Nadace Proměny komentoval část PASK ČR, která se věnuje vzdělávání dětí a mládeže a která vychází ze dvou setkání OTTA, jež před rokem 2015 iniciovala ČKA.

Chybí propagace, koordinace i finance

Cílem konference byla reflexe naplňování politiky architektury a rozvíjení debaty o jejím směřování na mezioborovém setkání aktérů z Česka i zahraničí, z akademické, kulturní a profesní sféry, státní správy, politické reprezentace a odborné veřejnosti. Zástupci státní správy pozorně naslouchali předneseným doporučením a diskusím k naplňování a aktualizaci PASK ČR. Základním doporučením je lepší propagace a koordinace celého tématu, zapojení všech aktérů včetně dalších ministerstev, která se mu bohužel nevěnují, a zejména zapojení a podpora aktivit zdola. Několikrát bylo zmíněno též finanční zajištění pro naplňování cílů dokumentu, které je v porovnání s našimi rakouskými sousedy nesrovnatelně nízké. Závěry z konference budou veřejně přístupné.

ČKA zároveň nezávisle na konferenci zpracovává pro MMR zpětnou vazbu z PASK ČR a doporučení. Výhrady a doporučení od všech jsou vítány!

Petr Lešek, Martin Kloda

Informace ze setkání iniciativy středoevropských architektonických komor viz Bulletin ČKA 1/2018, s. 9.

Informace o Davoské deklaraci včetně jejího plného znění viz Bulletin ČKA 3/2018, s. 19–23, a Bulletin ČKA 2/2018, s. 8.

GEN BRNO

Skupina mladých odborníků z řad architektů, urbanistů a dalších profesí, která vystupuje pod názvem GEN Brno, se kriticky vyjádřila k postupu města Brna při zadávání veřejných zakázek na významnější stavby.

Skupina dlouhodobě usiluje o vytvoření multidisciplinární diskusní platformy, která by přenesla debaty o rozvoji města z kanceláří, kuloárů a kaváren. Ve svém stanovisku ze srpna letošního roku architekti (Ing. arch. Michal Veselý, Ing. arch. Gabriel Kurtis, Bc. Karolína Plášková, MA, Ing. arch. Radim Horák, Ing. et. Ing. arch. Jan Vrbka a Ing. arch. Dagmar Sítařová) upozornili na skutečnost, že Brno chystá výstavbu sportovišť a nové radnice bez otevřených architektonických soutěží. V únoru usilovali o diskusi a rovnocenné zhodnocení obou variant modernizace železničního uzlu v Brně.

www.genbrno.cz

VĚRA MACHONINOVÁ OSLAVILA DEVADESÁTINY

Architektka Věra Machoninová, držitelka Cesty ČKA 2013, ale i mnoha dalších ocenění za svou tvorbu i postoje, oslavila 27. září 2018 devadesáté narozeniny.

Foto archiv ČKA

K úctyhodnému životnímu jubileu jí jménem ČKA i jménem svým poblahopřál předseda Ivan Plicka: „Vážím si Vašeho vysokého morálního kreditu, osobitého stylu a rukopisu a nadčasové kvality Vašeho díla,“ uvedl mimo jiné v dopise.

Věra Machoninová je autorkou řady významných staveb především ve stylu brutalismu (řadu z nich navrhla se svým manželem Vladimírem Machoninem). Veřejnosti je známý především její hotel Thermal v Karlových Varech, obchodní domy Kotva nebo československé velvyslanectví v Berlíně (všechny stavby vznikly na základě vítězných návrhů z architektonických soutěží).

Věra Machoninová se narodila ve Strakoněch, vystudovala Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství při ČVUT v Praze. Poté pracovala ve státním projektovém ústavu v Praze. V roce 1967 společně s manželem založili vlastní ateliér Alfa. Jelikož manželé nesouhlasili se sovětskou okupací v srpnu 1968, mohli poté tvořit jen omezeně a například se nemohli zúčastnit architektonických soutěží ani publikovat, což vedlo k zániku ateliéru. Machoninová se stala se zaměstnankyní Projektového ústavu hl. m. Prahy, kde především vykonávala dozor nad projekty. Kromě toho se věnovala interiérovému designu. V roce 1991 obnovila Ateliér Alfa, již však bez manžela, který zemřel v roce 1990.

PŘEDÁNY CENY JOŽE PLEČNIKA

V rámci mezinárodního dne architektury, který se po celém světě slaví 1. října, byly ve Španělském sále Pražského hradu uděleny ceny za celoživotní přínos architektuře a stavitelství – ceny Jože Plečnika, pro významné architektky a stavitele z České a Slovenské republiky.

Slavnostní předání ve společnosti více než 800 vybraných hostů bylo součástí oslav 100. výročí založení Československa pořádaných mezinárodním festivalem architektury a urbanismu Architecture Week Praha a Správou Pražského hradu. Ceny osobně předali vysocí ústavní činitelé a další významné politické osobnosti krajů, měst a profesních organizací.

Nominace jednotlivých osobností sestavil garant v příslušné oblasti republiky a předal je čtyřčlenné komisi k závěrečnému vyhodnocení. Garantem je významná osobnost v oblasti architektury a stavitelství, disponující navíc i vzhledem do lokálního vývoje a širšího kontextu.

Cenu převzalo na 170 osobností z řad architektů i stavebních inženýrů, mezi nimi např. Ladislav Lábus, Václav Girs, Vladimír Krátký, Arnošt Navrátil, Vladimír Šlapeta, Alena Šrámková, Zdeněk Zavřel, Růžena Žertová, Jiří Oplatek, Radko Květ, Ivan Koleček, Viktor Rudiš, Emil Příklad, Vlado Milunić, Josef Pleskot, Eva Jiříčná, Vítězslava Rothbauerová, Václav Aulický, Jaroslav Šafer, Jan Línek, Martin Rajniš, Miroslav Masák, Milena Vitoulová, Josef Kiszka, Milan Košar, Petr Mráz, Jan Vrana, Josef Vrana, Zdeněk Hölzel, Petr Franta, z nichž mnoho aktivně působilo či působí v orgánech České komory architektů.

Seznam všech nominovaných viz www.architectureweek.cz

Foto archiv Architecture Week, Petr Ivanov

CENA MINISTERSTVA KULTURY – MANŽELÉ ŠEVČÍKOVI A RŮŽENA ŽERTOVÁ

Cenu ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění získali teoretici Jana a Jiří Ševčíkovi, kteří se věnují rovněž architektonickým tématům. V oblasti architektury pak ocenění obdržela Růžena Žertová. Ceny 22. října 2018 převzali z rukou ministra kultury na Nové scéně Národního divadla.

Výtvarníci Jana a Jiří Ševčíkovi převzali cenu za celoživotní dílo, především za výjimečnou kurátorskou, teoretickou a pedagogickou činnost. Ocenění byli také za mezinárodní propagaci českého a slovenského výtvarného umění.

Za celoživotní dílo dostala cenu i architektka Růžena Žertová. Navrhla několik obchodních domů v různých městech republiky. Od 70. let navrhovala oděvní doplňky, šperky a svítidla. V roce 2016 shrnula její práci monografie Růžena Žertová: Architektka domů i věcí (o knize viz Bulletin ČKA 1/2017 s. 31, životopis viz Bulletin ČKA 4/2017 s. 15).

Jana a Jiří Ševčíkovi, foto Jiří Thýn

Růžena Žertová, foto Daniela Dostálová

EVA JIŘIČNÁ ZÍSKALA V LONDÝNĚ MEDAILI ZA CELOŽIVOTNÍ DÍLO

Eva Jiříčná obdržela 17. září 2018 na Londýnském festivalu designu medaili za celoživotní dílo. Cena je udělována osobnostem, které během své kariéry „významně a zásadně“ obohatily obor designu.

Eva Jiříčná, foto Mhorník, CC0, wikipedia.org

Architektka Eva Jiříčná, držitelka Řádu britského impéria, žije v Londýně od roku 1968. Mezi čtveřicí tvůrců oceněných za design byla jedinou architektkou. Před ní cenu podporovanou Fortnum&Mason získala (v roce 2007) pouze Zaha Hadid.

Jiříčná zdůraznila tvůrčí přínos Londýna pro její práci. „Všechno je zde možné, nejsou tu hranice, které by omezovaly váš tvůrčí rozlet, můžete jednoduše objevovat a pohybovat se mezi různými odvětvími tvorby a kulturami,“ řekla organizátorům. Při otázce, jakou radu by dala novým designérům, připomněla svou zkušenost: „Když jsem pracovala na svém diplomovém projektu v Praze, můj profesor se mě zeptal, jaké kliky považuji za vhodné pro svou budovu. Odpověděla jsem mu, že to není architektura. Požádal mě proto, abych do příště připravila seznam tří věcí, které nesouvisí s architekturou. A já se stále dívám a hledám je. Moje rada všem budoucím architektům je: hledejte se mnou.“

Mezi nejznámější projekty zlínské rodačky, která v březnu oslavila 79. narozeniny, patří interiér londýnské budovy pojišťovny Lloyds nebo vlajková prodejna módní značky Joseph, kterou navrhla v roce 1988. Vzdělávací komplex zlínské Univerzity Tomáše Bati, který navrhla společně se svým pražským kolektivem, se stal stavbou roku 2017 Zlínského kraje. V roce 2013 obdržela Jiříčná v Británii cenu za mimořádný přínos postavení žen v architektuře nesoucí jméno britské architektky Jane Drewové.

Více informací <https://www.londondesignfestival.com/lifetime-achievement-medal-eva-jiricna>

VLADIMÍR ŠLAPETA PŘEVZAL PAMĚTNÍ MEDAILI SENÁTU

Za celoživotní přínos v oblasti vzdělávání a kultury obdržel dne 27. září 2018 prof. Vladimír Šlapeta Stříbrnou pamětní medaili Senátu. Medaili převzalo jednadvacet oceněných z řad akademiků, lékařů, sportovců, umělců a dalších osobností.

Stříbrné pamětní medaile Senátu se udělují od roku 2007 významným osobnostem z řad vědců, umělců, sportovců a dalších veřejných činitelů, kteří vynikají ve svých oborech nebo svými zvláštními činy či schopnostmi. Stříbrné pamětní medaile Senátu od roku 2012 uděluje předseda Senátu při příležitosti zářijového Dne české státnosti, příležitostně pak v případě návštěvy významných zahraničních osobností mimo toto datum. Prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., se stal letos rovněž laureátem Ceny za celoživotní dílo udělované v rámci Grand Prix architektů.

Předseda Senátu Milan Štěch předal Vladimíru Šlapetovi Stříbrnou pamětní medaili Senátu. Foto Hynek Žikovský

CENY YOUNG ARCHITECT AWARD 2018

Nejlepší práce jubilejního 10. ročníku soutěže studentů a architektů do 33 let byly oceněny 11. září 2018 v Centru architektury a městského plánování CAMP. Z celkem 49 přihlášených studií na téma Architektonické dílo, které iniciuje společenský život a rozvoj místa, poslala porota do finále 12 prací. ČKA udělila soutěži záštitu.

Na slavnostním ceremoniálu v úterý 11. září 2018 se v pražském CAMPu sešlo na dvě stovky zájemců o architekturu. Večer začal předáváním cen mladým architektům a následně se udělovalo i ocenění Architekt obci. Na závěr večera se vyhlásil letošní Architekt roku 2018, kterým se stal Petr Hájek. Čestné uznání za podporu architektu-

ry získala z rukou architekta a popularizátora architektury Adama Gebriana vydavatelka Dagmar Vernerová, která letos připravila již osmnáctou ročenku Česká architektura.

Odborná porota YAA pracovala pod vedením předsedkyně poroty Marcely Steinbachové (KRUH) ve složení: Jan Šépka (ŠÉPKA ARCHITEKTI), Jitka Ressoová (Element architect), Jan Hájek (Atelier M1 architekti) a Josef Pechar (Nadace „Nadání J., M. a Z. Hlávkových“).

„Soutěž představila dva zajímavé projekty, vítězný návrh kultivuje zdevastované město a snaží se iniciovat proces pozitivních změn a integraci různorodých obyvatel obce, druhý iniciuje odvážným řešením samotné centrum města Prahy, a to návrhem studentského domu nad Václavským náměstím, přináší sem zpět život a vyšťavenému městu skrze proměnu parkovacího domu přináší čerstvý nádech i zamyšlení nad současnou architekturou a možností využívat stávající domy vzhledem k diskutovaným bouráním v samotném centru, jako je např. již zbouraný dům na Václavském náměstí či předpokládaná demolice obdivovaného Transgasu. Přináší tak možnost, jak pracovat se stávajícím soudobým řešením,“ shrnuje výběr poroty její předsedkyně Marcela Steinbachová.

Soutěž mladých talentů Young Architect Award dává šanci studentům a začínajícím architektům do 33 let ukázat své nadání. Účelem je zapojit autory do tvorby kvalitního prostředí pro život, přiblížit architekturu široké veřejnosti a v neposlední řadě podpořit veřejnou diskusi o architektuře. Odborná porota hodnotila práce dle výběru tématu, kvality architektonického/urbanistického řešení, přínosu pro společenský život a rozvoje místa a originality práce.

Titul CEMEX Young Architect Award 2018

Dušan Štefanič
Sečovice (Platformy)
škola: UMPRUM Praha

Práce získala také cenu mediálního partnera Architect+, věcnou cenu CAD program Artlantis Studio a vítěz může navrhnout mobiliář v obci Prachovice realizovaný dle vlastního návrhu společností CEMEX

Dušan Štefanič, Komunitní centrum Sečovice, hlavní cena YAA

Cena architekta Josefa Hlávky
Martin Petřík
Studentský dům Slovan
škola: ČVUT v Praze, Fakulta architektury

Cena rektora ČVUT za školní práci
Františkovy Lázně – Lázeňské náměstí
Jiří Neuvirt
škola: ČVUT v Praze, Fakulta architektury
Cena mediálního partnera Archiweb

Cena rektora TUL za školní práci
Alžběta Brůhová
Soutěž v Dobročovicích
škola: UMPRUM Praha
Cena mediálního partnera EARCH

Cena časopisu Moderní obec
Cesty města – Tábor
Karolína Koubová
škola: ČVUT v Praze, Fakulta architektury

Cena veřejnosti
Dům na konci cesty
Kristýna Blažíčková
škola: ČVUT v Praze, Fakulta architektury
(hlasování veřejnosti na portále soutěže www.yaa.cz)

JEDENÁCTÝ ROČNÍK YOUNG ARCHITECT AWARD 2019

Termín konání: 14. 1.–15. 12. 2019
Téma: nájemní bydlení

Odborná porota: Regina Loukotová, Michal Fišer, Adam Halíř, Miroslav Vodák, Jan Vondrák

Více informací: www.yaa.cz

ARCHITEKT ROKU A ARCHITEKT OBCI 2018

Na slavnostním ceremoniálu 11. září 2018 v Centru architektury a městského plánování byly vyhlášeny výsledky soutěží Architekt roku 2018 a Architekt obci 2018. Architektem roku se stal Petr Hájek, ocenění Architekt obci pak získala Iva Seitzová – autorka projektu regenerace sídliště Ostrava-FIFEJDY I.

Na slavnostním vyhlášení výsledků Architekta roku 2018 a Architekta obci 2018 v Centru architektury a městského plánování v Praze (CAMP) dne 11. 9. 2018 byly také zveřejněny výsledky přehlídky Young Architect Award (viz s. 23).

Odborná porota: Josef Pleskot, Adam Gebrian, Regina Loukotová, Marcela Steinbachová a Kateřina Šedá

Architekt roku 2018 – Petr Hájek

Cena Architekt roku je udělována osobě či osobám, které se v uplynulém období pěti let svým přístupem významně zasloužily o architekturu v České republice. Poukazuje tak na konkrétní tvůrčí či organizační počiny vedoucí ke vzniku kvalitní výstavby, ať už se jedná o navrhování staveb nebo teoretickou, vzdělávací, propagační, publikační a popularizační činnost. Cenu Architekt roku vypisuje každoročně společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejich tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury.

Již v červnu vybrala odborná porota totožná s tou, která hodnotila Architekta obci, pět finalistů soutěže Architekt roku 2018. Stali se jimi architekti z česko-budějovického sdružení CBA – Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal, dále Zdeněk Fránek, Petr Hájek, Petr Hlaváček a liberečtí MJÖLK architekti.

Ocenění za mimořádný přínos architektuře v posledních pěti letech, cenu Architekt roku 2018, získal přední český architekt a pedagog Petr Hájek. Čestné uznání poroty obdržela Dagmar Vernerová, která už téměř 20 let vydává ročenku Česká architektura.

Petr Hájek na slavnostním předávání ocenění Architekt roku 2018, foto archiv ABF, a. s.

Architekt obci 2018

Cena Architekt obci je udělována za dlouhodobou spolupráci mezi architektem a samosprávou při tvorbě a plánování obcí a měst. Vyhlašovatelem soutěže jsou Ministerstvo pro místní rozvoj, Svaz měst a obcí ČR a časopis Moderní obec. Jedná se o tříkolovou soutěž: první kolo probíhá na facebooku Svazu měst a obcí, kde má široká veřejnost možnost projevit své preference a nominovat na „divokou kartu“ přímo postupujícího finalistu „klikaře“ (který získá největší počet kliků), v druhém kole odborná porota vybírá další tři finalisty. Z finalistů ve třetím kole zástupci vyhlašovatelů vyberou vítěze. Do soutěže se může přihlásit kterákoliv obec v České republice. Cena je udělována architektovi a obci, tedy spolupracujícímu týmu, který se v uplynulém období nejméně pěti let svým inovativním přístupem významně zasloužil o architekturu a rozvoj veřejného prostoru v dané obci konkrétně realizovaným či částečně realizovaným dílem.

- Titul klikaře – Řečany nad Labem společně s Ondřejem Doulem za přestavbu komunitního domova pro seniory, který vznikl z bývalého domu služeb.
- Třetí místo – Nové Sedlice ve spolupráci s Břetislavem Světlíkem za rekonstrukci a zateplení mateřské školy.
- Druhé místo – Prostřední Bečva – náves s Danielem Barošem, Michalem Nejezchlebem a Lucií Bartoňovou z ateliéru Henkai architekti za úpravu středu obce.
- První místo – Statutární město OSTRAVA – městský obvod Mariánské Hory a Hulváky (starostka Liana Janáčková) s Ivou Seitzovou za regeneraci sídliště Ostrava-Fifejdy I – sídliště, kde to žije...!!!

Regenerace sídliště Ostrava-Fifejdy I, autorka: Iva Seitzová,
foto archiv ABF, a. s.

ZEMŘEL ROBERT VENTURI

Významný americký architekt a teoretik Robert Venturi zemřel 18. září 2018 ve svém domě ve Filadelfii ve věku 93 let. Venturiho knihy a stavby se staly v 60. letech manifesty architektonického postmodernismu.

Venturiho kniha Složitost a protiklad v architektuře (1966) byla zásadní kritikou mezinárodního stylu a obhajovala ornament, historické formy i humor jako nutnou součást moderní architektury. Známa je jeho parafráze Miesova citátu: „Less is a bore“ – „Méně je nuda“. Venturi bývá často historiky architektury označován jako otec postmoderny, což však v roce 1991 popřel, když prohlásil, že nikdy postmodernistou nebyl.

Robert Venturi se narodil ve Filadelfii jako jedináček manželům Robertovi a Vanně (roz. Luizi). Architektonické vzdělání orientované na památkovou péči získal na univerzitě v Princetonu, jejíž neogotický kampus jako student miloval. Po studiích pracoval v ateliérech Eero Saarinen a Louise Kahna. Dva roky strávil jako stipendista v Římě, kde studoval zejména renesanční architekturu. Po návratu v roce 1954 vyučoval na Princetonu, kde potkal čerstvě ovdovělou Denise Scott-Brownovou (roz. Lakofski), která mu byla až do smrti tvůřicí a životní oporou. Sezdání však byli až v roce 1967. Kromě knih je proslavila i realizace domu pro Venturiho matku – Vanna Venturi House (1962–64), který se stal manifestem nastupujícího postmodernismu.

Venturiho dílo se stalo u odborné veřejnosti jak terčem nekončící kritiky a budí kontroverze dodnes, tak vyvolává nekončící obdiv a má stále mnoho pokračovatelů. Venturi v závěru života trpěl Alzheimerovou chorobou.

Robert Venturi v Římě, 2008. Foto Todd Sheridan, wikipedia.org

POSLEDNÍ VZPOMÍNKA

Rok 2018 nepřinesl jen příjemné události. Letopočet 2018 pro mnohé lidi znamenal poslední datum v jejich životě. Smrt se nevyhýbala ani známým osobnostem architektury, ani mladým lidem uprostřed nedokončené tvůrčí práce.

- Ing. arch. Jaroslav Krč, číslo autorizace 01 606 * 27. dubna 1929, † 3. ledna 2018
- Ing. arch. Josef Kartous, číslo autorizace 00 294 * 10. února 1929, † 15. ledna 2018
- Ing. arch. Antonín Řičánek, číslo autorizace 01 444 * 22. května 1935, † 24. ledna 2018
- Ing. arch. Michal Hron, číslo autorizace 03 360 * 15. září 1950, † 8. února 2018
- Ing. arch. Vladimír Hron, číslo autorizace 01 926 * 8. května 1960, † 16. února 2018
- Ing. arch. Miroslav Spurný, číslo autorizace 00 714 * 15. dubna 1921, † 17. února 2018
- Ing. arch. Vasil Rusanov, číslo autorizace 03 160 * 4. března 1949, † 15. března 2018
- prof. Ing. arch. Ivan Ruller, číslo autorizace 01 340 * 17. listopadu 1926, † 25. března 2018
- Ing. arch. Jan Uchytíl, číslo autorizace 00 397 * 3. února 1951, † 14. května 2018
- Ing. arch. Pavel Martinek, číslo autorizace 02 644 * 1. února 1945, † 7. června 2018
- Ing. arch. Vratislav Ryba, číslo autorizace 03 494 * 1. října 1952, † 13. června 2018
- Ing. Kateřina Tuzarová, číslo autorizace 00 155 * 19. srpna 1948, † 1. srpna 2018
- Ing. arch. Stanislav Hubička, číslo autorizace 00 733 * 23. března 1930, † 8. srpna 2018
- Ing. arch. Libor Sommer, číslo autorizace 02 515 * 19. ledna 1969, † 24. srpna 2018
- Ing. arch. Jan Vančura, číslo autorizace 00 903 * 10. února 1955, † 25. září 2018

Ján Stempel, Jan Jakub Tesař, Rodinný dům v Mníšku pod Brdy, 2017.
Foto archiv GJF

Buchner Bründler Architekten, Ornithological Centre Sempach.
Foto archiv Domu umění

SERVIS

Foto archiv CAMP

František Kolář, Jan Rubý, Vladimír Fischer, Nová radnice Ostrava,
realizace 1925–1930. Foto Hons084 / Wikimedia Commons

AKCE A ZÁŠTITY

STEMPEL & TESAŘ: RODINNÉ DOMY

Výstava

11. 1.–17. 2. 2019

Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Fotografie od předních českých fotografů představí 10 let tvorby ateliéru na příkladech rodinných domů, které v portfoliu ateliéru dominují. Vybrané realizace a návrhy si bude možné zevrubně prohlédnout i na fyzických modelech. Autoři fotografií: Lukáš Jasanský, Filip Šlapal, Václav Šedý, Ivan Němec, Ester Havlová, Traga, Fotes.

www.gjf.cz

BUCHNER BRÜNDLER ARCHITEKTEN

Výstava

14. 2.–16. 3. 2019

Dům umění, náměstí Přemysla Otakara II. 38, České Budějovice

Objekty švýcarského studia se sídlem v Basileji vedou vždy dialog s místem. Vždy reagují na kontext. Jejich architektura není formalistická, každý projekt rozvíjí svou vlastní identitu. Hledají vztah mezi intimitou a otevřeností. Studio má ve svém portfoliu mimo jiné Švýcarský pavilon pro šanghajské EXPO 2010, který pojali jako interakci mezi městem a venkovem, technikou a přírodou. Dalším významným projektem studia je Volta Centre v Basileji, multifunkční budova, která je citlivě zasazena do svého prostředí. Andreas Bründler vystoupil v Praze v červnu 2018 v rámci cyklu přednášek Jiná perspektiva pořádaném spolkem Kruh.

PRAHA ZÍTRA? NOVÉ STAVEBNÍ PROJEKTY

Výstava

9. 1.–20. 3. 2019

Centrum architektury a městského plánování (CAMP), Vyšehradská 57, Praha 2

Hlavní město Praha a Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy organizují již třetí výstavu věnovanou plánovaným projektům výstavby a rozvoje. Expozice navazuje na první a druhou edici tohoto výstavního cyklu a představí sedmdesát nových projektů, které, pokud budou realizovány, významným způsobem změní tvář Prahy.

ARCHITEKTURA PRVNÍ REPUBLIKY

Výstava

18. 10. 2018–30. 4. 2019

Výstavní sál NPÚ v Ostravě, ul. Odboje 1

Nová architektura mezi centry a periferiemi aneb Architektura první Československé republiky na pomezí Moravy a Slezska. Výstava připravená ostravským pracovištěm Národního památkového ústavu, jejímž cílem je prezentovat kvalitní architektonická díla regionu.

NOVÉ KNIHY A RECENZE

JAK JSME CHTĚLI BYDLET: BYTOVÁ
POLITIKA ČESKOSLOVENSKA
1918–1938

**Dagmar Černoušková, Jindřich
Chatrný, Hubert Guzik, Jakub
Potůček, Klára Eliášová, Eva
Novotná, Lucie Valdhansová
a Ivan Wahla**

**Galerie Jaroslava Fragnera,
2018**

Publikace byla vydána ke stejnojmenné výstavě a konferenci pořádané u příležitosti 100. výročí založení republiky. Tématem knihy je budování společnosti skrze bytovou výstavbu v prvních dekádách existence Československa a dobové postoje a přístupy československé společnosti k tematice bydlení na základě sledování jednotlivých subtémat: státní politika bydlení, sociální bydlení, diskuse o bydlení, družstevní výstavba, soukromé nájemní bydlení, experiment v bytové výstavbě, kolektivní bydlení a kolektivní domy, firemní výstavba bydlení, prefabrikace a standardizace a bytová nouze. Kurátory výstavy byli Michal Kohout a David Tichý.

ARCHITEKTONIKA
A PROTOARCHITEKTURA

Petr Rezek

**Filosofia, Galerie Ztichlá klika,
2017**

Sedmý svazek Spisů Petra Rezka zkoumá tělesné východisko architektonické zkušenosti a architektonického myšlení. Protoarchitektura se shoduje s Malevičovou architektonikou – obě disciplíny hledají předpoklady architektury, ovšem odlišují se od ní mírou metafyzických východisek. Protoarchitektura vychází ze situace studu, elementárního pořádku, uklízení, tedy ze základních pocitů a aktivit, jako jsou objímání, posunutí či šimrání. Opírá se o analýzy Wölfflinovy, Semperovy a Schmarsowovy. Výsledky zkoumání aplikuje na několik příkladů současného umění a architektury (Rachel Whiteread, Jiří Kovanda, Zdeněk Fránek, Frank Gehry, Peter Eisenman, Sol LeWitt). První vydání knihy v roce 2009 bylo rozebráno.

PRAHA NEZNÁMÁ / PROCHÁZKY PO
NETRADIČNÍCH MÍSTECH A ZÁKOUTÍCH

Petr Ryska

Grada, 2018

Projděte se po netradičních místech a zákoutích hlavního města. Společně s autorem zhlédnete zašlou slávu Barrandovských teras nebo zavítáte do „Zlaté uličky“ ve Střešovičkách, kde vás nečekají davy turistů ani nemůžete platit vstupné.

Uvítá vás malebný Nový Svět i chudinská kolonie Na Statinách. Odpočinout si můžete v lázeňském letovisku v Klánovicích nebo v Bohnicích, které vás překvapí pestrostí památek a množstvím tajuplných míst. Krásnou přírodu navštívíte v Hostavicích a prohlédnete si také luxusní Ořechovku nebo Starou Hostivař.

„Obejít široký okraj města není jen turistika; je to tak trochu výzkum neznámých oblastí. Mnoho Pražáků zná řekněme Tatry jako své boty; daleko méně je těch, kteří prozkoumali Vackov nebo Butovice... Obyvatel Letné se dostane k Olšanům leda při svém vlastním pohřbu, zatímco obyvatel Královských Vinohrad zavítá spíše do Alžíru než do Petřské čtvrti.“ Karel Čapek, Obrázky z domova

LANDSCAPE ARCHITECTURE EUROPE 5:
CARE / CREATE / ACT

Blauwdruk, 2018

Za projektem Landscape Architecture Europe stojí stejnojmenná nevládní organizace a mezinárodní federace krajinářských architektů IFLA Europe. Publikace s pokaždé jinak tematicky zaměřeným výběrem vychází každé tři roky. Letošní, páté vydání se věnuje tématu přírody a demokracie a obsahuje 48 různorodých projektů vybraných mezinárodní odbornou porotou. Představena jsou městská centra i odlehlá místa v krajině. Jedná se o průkopnické projekty, často inovativní přístupy k udržitelnosti. Kniha je uspořádána do tří částí: péče o lidi v místech, která již existují, navrhování nových druhů městské krajiny a třetím tématem je motivační jednání. Nejvíce reprezentantů ve výběru má Nizozemsko a Švýcarsko. Jedinou českou stavbou zastoupenou v publikaci je nábřeží řeky Loučné v Litomyšli (viz s. 78).

<https://www.landscapearchitectureeurope.com/>

ZÁKON O VÝKONU POVOLÁNÍ
 AUTORIZOVANÝCH ARCHITEKTŮ
 A O VÝKONU POVOLÁNÍ
 AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ
 A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ
 (ZÁKON Č. 360/1992 SB.)

/ KOMENTÁŘ A VÝKLAD NÁLEŽITOSTÍ
 A PODMÍNEK SAMOSTATNÉHO VÝKONU
 PROFESÍ

Jiří Plos

Wolters Kluwer ČR, 2018

Autorem komentáře autorizačního zákona č. 360/1992 Sb., který upravuje současnou profesi stavitelství – povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – je právní poradce České komory architektů JUDr. PhDr. Jiří Plos, dlouhodobě respektovaný odborník ve svém oboru.

Publikace přináší kromě samotného komentáře zákona i další vybraná témata výkonu práce – standardy výkonů a dokumentací v územním plánování a projektování staveb, správu a zadávání zakázek a architektonických soutěží, organizaci a řízení kanceláře a základní náležitosti provádění staveb apod. Zabývá se však i historickým vývojem profesí a vývojem právní úpravy profesní samosprávy a vše uvádí do širších právních souvislostí především se stavebním a občanským právem. Zpracována je rovněž relevantní judikatura.

Publikace mimo to rovněž neopomíjí ani profesní předpisy České komory architektů a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Autor komentuje i tyto předpisy, a vytvořil tak ucelené komplexní dílo k výkonu povolání autorizovaných architektů a výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Celá publikace je pak doplněna o přehledná schémata a podrobný věcný rejstřík.

Knihy vychází velmi příhodně právě v době, kdy obě komory – Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – oslavily více než 25 let svého působení. Obě komory byly zřízeny právě zákonem č. 360/1992 Sb.

Podle mého názoru jde o jedinečnou publikaci, kterou doporučuji i s ohledem na dlouholeté zkušenosti a uznání, která má její autor ve stavebnictví.

JUDr. Lukáš Klee, LL.M., Ph.D.,
 MBA

Zákon o výkonu povolání
 autorizovaných architektů a o výkonu
 povolání autorizovaných inženýrů
 a techniků činných ve výstavbě

Komentář a výklad náležitostí a podmínek
 samostatného výkonu profesí

JIŘÍ PLOS

Wolters Kluwer

VOUCHER NA 15% SLEVOU PRO ČLENY ČKA A ČKAIT
 NA NÁKUP KOMENTÁŘE K ZÁKONU Č. 360/1992 SB.

Sleva platí pouze pro členy při nákupu komentáře v e-shopu
www.wolterskluwer.cz/obchod do 15. 2. 2019.

Pro uplatnění slevy je nutné zadat v online objednávce do
 pole Slevový kupon: 3601992

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ČKA připravuje pro své členy semináře a přednášky věnované aktuálním tématům týkajícím se výkonu profese.

Zdravé bydlení 2.0

BAUMIT, spol. s r. o.

15. 1. 2019, České Budějovice, 2 body

17. 1. 2019, Praha, 2 body

22. 1. 2019, Ostrava, 2 body

24. 1. 2019, Brno, 2 body

29. 1. 2019, Pardubice, 2 body

31. 1. 2019, Plzeň, 2 body

5. 2. 2019, Liberec, 2 body

7. 2. 2019, Praha, 2 body

Dozory ve výstavbě

Sekurkon, s. r. o., kancelář Brno

15. 1. 2019, Brno, 2 body

Novela stavebního zákona v praxi autorizovaných osoba investorů

Sekurkon, s. r. o., kancelář Brno

17. 1. 2019, Brno, 2 body

Novelizace právních, technických a diagnostickýchpředpisů v silničním stavitelství a novinky v oboru

Sekurkon, s. r. o., kancelář Brno

28. 1. 2019, Brno, 2 body

Venkov a odpadní vody – prakticky

ASIO NEW, spol. s r. o.

30. 1. 2019, Brno, 2 body

6. 2. 2019, Teplice, 2 body

7. 2. 2019, Plzeň, 2 body

12. 2. 2019, České Budějovice, 2 body

13. 2. 2019, Ostrava, 2 body

19. 2. 2019, Zlín, 2 body

21. 2. 2019, Olomouc, 2 body

26. 2. 2019, Hradec Králové, 2 body

28. 2. 2019, Praha, 2 body

Vratové systémy pro průmyslové objekty a privat (jak sevyvarovat chyb v projektování a návrhu typu vrat)

Stavokonzult Eduk, s. r. o.

7. 2. 2019, Kunice-Vidovice, 2 body

POJIŠTĚNÍ

VOLBA VÝŠE LIMITU V ZÁKLADNÍM POJIŠTĚNÍ PRO ROK 2019

Každá autorizovaná osoba si může pro rok 2019, stejně jako v roce minulém, v základním pojištění zvolit mezi limitem 200 tis. Kč a 500 tis. Kč.

Pojistné je stanoveno takto:

- pojistný limit 200 tis. Kč – 1 140 Kč / rok
- pojistný limit 500 tis. Kč – 1 800 Kč / rok

V případě zájmu o vyšší pojistný limit je třeba provést úhradu nejpozději do 28. 2. 2019 na bankovní účet ČKA: 279316984/0300

VS: 218+číslo autorizace

KS: bezhotovostní platby 0558, složenky 0379

Po uplynutí tohoto data bude možné zvolit a uhradit pojistné pouze za nižší pojistný limit (tj. 200 000 Kč za 1 140 Kč/rok) a rozdíl pojistného bude autorizované osobě vrácen zpět.

Pozn.: Uvedené omezení se nevztahuje na nově autorizované osoby, které svou autorizaci získají po datu 28. 2. 2019. Tyto si mohou vyšší pojistný limit pro daný rok zvolit i po tomto datu.

Proč zvolit vyšší limit pojistného krytí?

- výhoda při účasti ve výběrových řízeních na získání zakázky,
- sleva na připojištění přes ČKA, a sice ve výši 15 %,
- nižší limit může být snadno vyčerpán již na náklady právního zastoupení před samotnou náhradou způsobené škody či újmy,
- limit je k dispozici 2x ročně, v případě 500 000 Kč limitu se bude jednat v součtu o 1 000 000 Kč,
- rozdíl v pojistném je pouze 660 Kč,
- současně stoupá výše uplatněných nároků na náhradu škody či újmy, a to zejména v souvislosti s účinností nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.),
- nová metodika Nejvyššího soudu pro odškodňování tzv. nemajetkové újmy na zdraví (zahrnuje duševní útrapy, bolestné či ztížení společenského uplatnění) tuto posuzuje individuálně, tj. nepostupuje se již podle tabulek určených v bodové vyhlášce č. 440/2001 Sb., ale vychází se z § 2958 NOZ: „Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budouc-

nosti poškozeného, nahradí mu škůdce i zřízení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“ Na základě § 2971 NOZ pak mohou náhradu vzniklé újmy požadovat též příbuzní poškozeného.

Petra Obručová
MARSH, s. r. o.

Více informací: MARSH, s. r. o., Vinohradská
2828/151, 130 00 Praha 3, petra.obrucova@
marsh.com, tel.: 221 418 149, 770 120 690,
www.marsh.cz

Časopis o materiálech, architektech a vybraných stavbách

4 VYDÁNÍ
V ROCE 2019

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ

Využijte výhodného
ročního předplatného
časopisu a prozkoumejte
s námi jednotlivé
materiály.

499 Kč / 22 €

34

LEGISLATIVA

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 21. 7. 2018 do 5. 11. 2018 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 169/2018 Sb.,

kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Novelizován je zákon č. 416/2009 Sb., který upravuje postupy při přípravě, umístování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umístování, povolování a povolování jejich užívání. Cílem novely je zefektivnění procesu povolovacího řízení k nejvýznamnějším stavbám dopravní infrastruktury se současným zachováním adekvátní možnosti obhájit své zájmy všem dotčeným subjektům. Dalším cílem je dle důvodové zprávy sjednocení správní praxe v povolování vybraných staveb dopravní infrastruktury, zejména v oblasti vedení územního řízení, které je v současné době svěřeno obecním úřadům obcí s rozšířenou působností. Kromě sjednocení správní praxe dojde centralizováním vybraných činností k vyšší míře odborné specializace příslušných úředníků, která je obzvláště v případě nejvýznamnějších staveb dopravní infrastruktury mimořádně potřebná.

Zákon novelizuje též stavební zákon, konkrétně § 96b, jehož nově znění výrazně omezuje požadavek dokládání závazného stanoviska úřadu územního plánování.

→ Novela je účinná od 1. 9. 2018.

Zákon č. 176/2018 Sb.,

kterým se mění zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Novela se týká pouze § 14, který upravuje podjatost úřední osoby. Doplněn byl nový odstavec 2, který se týká tzv. systémové podjatosti (tj. situace, kdy musí být z rozhodování určité věci vyloučeny všechny úřední osoby příslušného správního orgánu, včetně osoby stojící v čele úřadu, protože je překročena kritická míra systémového rizika podjatosti – tedy z důvodu, že v důsledku jejich zaměstnaneckého poměru k subjektu veřejné správy, který má k projednávané věci vztah, existuje reálné riziko, že by jejich postoj k věci mohl být ovlivněn i jinými než zákonnými hledisky). Novela by měla vést k výraznému poklesu počtu námitek podjatosti, zejména námitek systémové podjatosti, což dle důvodové zprávy povede k efektivnějšímu a rychlejšímu rozhodování správních orgánů.

→ Novela je účinná od 1. 11. 2018.

Vyhláška č. 183/2018 Sb.,

o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu

Vyhláška, kterou vydalo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí jako prováděcí předpis k vodnímu zákonu, nahrazuje dosavadní vyhlášku č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu. Vyhláška stanovuje, jaké doklady předkládá žadatel vodoprávnímu úřadu v případě různých žádostí podávaných podle vodního zákona, dále doklady, které se vodoprávnímu úřadu předkládají v případě ohlášení udržovacích prací, ohlášení obnovy vodního díla zničeného živelní pohromou nebo havárií, ohlášení vodohospodářských úprav a ohlášení vodních děl určených pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označované CE, a též stanovuje náležitosti rozhodnutí, opatření obecné povahy, souhlasů, vyjádření a závazných stanovisek vydávaných podle vodního zákona. Nová vyhláška byla připravena v návaznosti na zákon č. 225/2017, který novelizoval stavební zákon a vodní zákon, a zohledňuje změny, které tato novela přinesla.

→ Novela je účinná od 1. 9. 2018.

Právní oddělení ČKA

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Můj bývalý zaměstnavatel mi odmítá poskytnout projekty, na kterých jsem u něj pracoval (a které vznikaly ve spoluautorství) k vlastní prezentaci v portfoliu. Mám na to právo?

Vámi zpracovaná autorská díla v rámci zaměstnaneckého poměru jsou právně v režimu tzv. zaměstnaneckého díla dle § 58 autorského zákona. U zaměstnaneckého díla vykonává majetkové autorské právo zaměstnavatel, zaměstnanec si však uchovává osobnostní práva k dílu (viz § 58 odst. 4 AZ). Mezi osobnostní práva se řadí také právo osobovat si autorství. Na tom nemění nic ani okolnost, že dílo bylo zpracováno ve spoluautorství. Dle mého názoru by vám tedy váš bývalý zaměstnavatel měl poskytnout podklady potřebné k tomu, abyste mohl toto své právo realizovat, pokud není v tomto smyslu nějak omezen vůči klientovi. (Pokud se díly prezentuje na svém webu on sám, lze předpokládat, že není.) Toto omezení by vám však měl prokázat. Samozřejmě nelze požadovat poskytnutí celé dokumentace, ale alespoň základních vizualizací. Vaší povinností bude pochopitelně při prezentaci uvést všechny spoluautory.

Je možné se zaměstnat v společnosti s ručením omezeným, jejímž jsem současně jednatelem i společníkem, a podepsat si tak sám smlouvu? Je toto vůbec správný postup při výkonu povolání?

Zaměstnat se ve společnosti, jejímž jste společníkem a jednatelem, je přípustné a je to také častým řešením, přestože to není nezbytné (povolání můžete vykonávat přímo jako společník s. r. o.). Nicméně v případě společnosti s jednatelem a zaměstnancem v jedné osobě jsou pochybnosti, zda je toto řešení právně ideální, protože situaci, kdy zadáváte práci sám sobě, nelze zřejmě považovat za závislou práci – určující znak zaměstnaneckého poměru. To je však spíše teoretický problém – pokud budete takto postupovat, do žádného problému se prakticky nedostanete, protože budete odvádět dostatek daní a dalších odvodů, což je to hlavní, o co případným kon-

trolám jde. Podmínkou je, že pracovní smlouva (kterou si skutečně můžete sám se sebou podepsat jako jednatel se zaměstnancem) neobsahuje jako předmět činnosti související s obchodním vedením společnosti (které náleží jednatelem), ale pouze činnosti související s výkonem povolání architekta.

V územním plánu jsem narazil na regulativ, který uvádí, že v dané ploše je možné realizovat „Komplex staveb, jejichž jednotlivé objekty zastavěnou plochou jednotlivého objektu nepřesahují 500 m² (nepatří pro pavilonové uspořádání)“. Územní plán pojem „pavilonové uspořádání“ nedefinuje. Jak mám k výkladu přistoupit, je uveden v nějakém právním předpise?

Pojem „pavilonové upořádání“ není definován žádným obecně závazným právním předpisem. Není-li tedy definován daným územním plánem, je třeba ho vyložit vzhledem k jeho zavedenému významu. Zejména za situace, kdy se jedná o určitou výjimku ze stanoveného limitu, je nedostatek definice v územním plánu na škodu, protože hrozí, že ji stavebníci z opatrnosti vůbec nevyužijí (v územním řízení hrozí, že bude napaden výklad úřadu územního plánování, který dává stanovisko k souladu s územním plánem, resp. stavebního úřadu). Za sebe chápu pojem pavilonová výstavba jako výstavbu solitérních staveb, které však mohou být stavebně propojeny. To byl také vysvětloval uvedenou možnost odchylky od regulativu 500 m² na jeden objekt: smyslem regulativu by bylo nezablkovat propojené stavby, kdyby byly mohly být považovány společně za stavbu jedinou a omezeny na 500 m² ve svém součtu, čemuž se snaží územní plán zamezit. Doporučuji samozřejmě tento výklad konzultovat s úřadem územního plánování a případně také s danou obcí.

Obracím se na vás s dotazem, zda je možné, aby byly dva stavební objekty propojeny provozně suterénem, a přitom byly samostatnými objekty? Navrhují obytný soubor, dva objekty stojící vedle sebe mají každý suterénní podzemní garáže. Každý má svůj vlastní vjezd do garáže. Jen z provozního hlediska uvažujeme o propojení. Požárně ani jinak propojovat suterénní garáže není nutné.

Pro posouzení, zda se jedná o dvě samostatné stavby, nebo o stavbu a přístavbu, je třeba dle judikatury z občanského práva definice věci. Dle § 505 občanského zákoníku je součástí věci vše, co k ní podle její povahy náleží a co nemůže být od věci odděleno, aniž se tím věc znehodnotí. Znehodnocením je třeba rozumět funkční újmu (věc nemůže sloužit svému původnímu účelu) nebo poškození „zbyvajících věcí“ při rozdělení věci. Základním kritériem je tedy oddělitelnost. Ve vašem případě bych se přiklonila k tomu, že lze uvedené stavby považovat za dvě samostatné, vzhledem k tomu, že mohou být snadno opět od sebe odděleny, aniž by došlo ke znehodnocení (předpokládám?), a není tedy důvod, proč situaci právně komplikovat.

Právní oddělení Kanceláře ČKA

ZMĚNA PRAŽSKÉHO ÚZEMNÍHO PLÁNU

Dne 12. 10. 2018 vstoupila v účinnost za dlouhou dobu nejrozsáhlejší změna územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy č. 2832, kterou schválilo pražské zastupitelstvo usnesením č. 39/85 dne 6. 9. 2018. Kromě potřeby přizpůsobit textovou část územního plánu současnému legislativnímu stavu byly důvodem přijetí problematice regulativy ve směrné části ÚP a s nimi spojená právní nejistota stavebníků. Došlo k vypuštění nebo změně částí územního plánu, které byly shledány jako nezákonné nebo nevyhovující (např. směrná míra využití ploch, podmínka pořízení územních studií bez náležitého určení území, pro které má být pořízena, nebo prvky s větší podrobností náležející re-

gulačnímu plánu – např. tvar střech předepsaný v historickém jádru obci).

Hlavními cíli změny byly dle pořizovatele přeměna směrné části na závaznou, dále zahrnutí tabulek a výpočtů KPP a KZ z Metodického pokynu mezi závazné regulativy, vazba na Pražské stavební předpisy (výpočty a posuzování pro konkrétní záměr, resp. společně řešený celek v souladu s definicemi v PSP), umožnění umístění veřejné infrastruktury v nezastavitelném území v souladu s § 18 odst. 5 stavebního zákona, zavedení možnosti umístění staveb a zařízení tramvajových tratí, železničních zastávek a záchytných parkovišť P + R mimo vymezený systém, vyjádřený ve výkresu č. 5, sjednocení plošných regulativů na m² HPP (prodejní plochy, bydlení v centrální části města), využití územně analytických podkladů jako podkladu pro rozhodování v souladu s § 25 SZ (posuzování potřeby vertikální polyfunkční skladby ve smíšených plochách podle hierarchie uličních prostranství, charakteristika stabilizovaných území apod.), řešení problematiky rostlého terénu při výpočtu KZ v kompaktním městě a též sjednocení závazné části do menšího počtu příloh. Změna se týká výhradně textové části, výkresová část zůstala zcela nedotčena, s výjimkou úpravy legend s ohledem na měněnou textovou část.

Přehled hlavních změn:

- formální i věcné upřesnění podmínek pro plochy s rozdílným způsobem využití,
- změna ustanovení o rozšíření stávajících staveb v plochách, s nimiž je současné využití stavby v rozporu,
- změna směrných prvků na závazné (míra využití území, výšková regulace, vymezení historických jader obcí, minimální podíl bydlení v centrální části města a další)
- omezení podmínek pro průtočné a neprůtočné záplavové území pouze na Vltavu a Berounku, na malé vodní toky se nevztahují,
- aktualizace veřejně prospěšných staveb,
- revize pojmů, jejich uspořádání a doplnění.

Právní oddělení ČKA

DOPORUČENÍ ČKA K POVINNÉ ELEKTRONIZACI V SOUTĚŽI O NÁVRH

Od 18. října 2018 nastává plná účinnost § 211 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek, který požaduje, aby veškerá komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v zadávacím řízení i při zvláštních postupech, kam se řadí soutěž o návrh, probíhala elektronicky.

Pro soutěže o návrh se všemi jejich specifiky to znamená určité změny v procesu odevzdávání soutěžních návrhů, respektive všech souvisejících dokladů. ČKA zveřejnil upravené vzorové soutěžní podmínky, které budou všechny změny reflektovat.

Elektronizace v komunikaci v soutěži o návrh přináší jak pro zadavatele, tak pro účastníky určitá úskalí, která mohou průběh soutěže o návrh značně zkomplikovat a v krajních případech vést až k jejich úplnému zmaření. Takové riziko je třeba, vzhledem k množství energie investované do přípravy soutěžních návrhů účastníky, ale i organizací soutěže samotným zadavatelem, brát velmi vážně. V první řadě by měl zadavatel prověřit, jakým způsobem je elektronický nástroj, který zadavatel využívá, připraven na soutěž o návrh. Je možné, že bude po dohodě s provozovatelem nástroje nutné dočasně navýšit datovou kapacitu, aby postačovala pro odevzdání všech soutěžních návrhů. Požadavek na elektronizaci by se měl také reflektovat v soutěžních podmínkách a předem vyjasnit, jak nakládat s návrhy, jejichž části nebudou z technických důvodů odevzdány včas.

Smyslem ustanovení § 211 zákona je zelektronizovat maximum písemné komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem. Zjednodušeně řečeno: všechny dokumenty, u nichž je elektronické odevzdání přes elektronický nástroj určený zadavatelem reálné, musí být také elektronicky odevzdány. Vyčet výjimečných případů, kdy není elek-

tronická komunikace povinná, je uveden v ustanovení § 211 odst. 3 zákona. Možná aplikace tohoto ustanovení v soutěži o návrh je popsána níže. Doporučení ČKA na úpravu soutěžních podmínek počítají s prvotní nezkoušeností účastníků s touto formou odevzdávání návrhů a souvisejících dokladů. Lze se obávat, že si účastníci neponechají u prvních soutěží, kterých se budou touto formou účastnit, dostatek času na úkony spojené s elektronickým odevzdáním a technicky se jim nepodaří své návrhy odevzdat včas. Vzhledem k tomu, že škody tím způsobené by mohly být rozsáhlé, připravila ČKA úpravu vzorových soutěžních podmínek formulovanou tak, aby pozdní elektronické odevzdání nemuselo mít automaticky za následek vyloučení účastníka ze soutěže.

Části návrhu nově povinně odevzdávané elektronicky

Větší část dokumentů odevzdávaných se soutěžními návrhy není podřaditelná pod žádnou ze zákonných výjimek a elektronické odevzdání je tak jedinou cestou, jak neporušit zákon. Jedná se o:

1. Dokumenty prokazující splnění podmínek účasti v soutěži

Mezi tyto dokumenty patří veškerá čestná prohlášení, dokumenty prokazující splnění základní způsobilosti, výpisy z obchodního a živnostenského rejstříku, potvrzení o autorizaci.

2. Další dokumenty dosud odevzdávané v obálce „Autor“

Mezi ně patří údaje o autorech návrhu a jejich spolupracovnících či případně podepsané licenční smlouvy mezi účastníky a autory

3. Portfolia prací v případě, že je zadavatel požaduje v užší soutěži o návrh

Uvedené dokumenty budou účastníci soutěže o návrh nahrávat do elektronického nástroje určeného zadavatelem. Tomu musí předcházet jejich vlastní registrace v příslušném elektronickém nástroji.

Části návrhu, které lze nadále odevzdávat v listinné podobě

1. Panely s grafickou a textovou částí soutěžního návrhu

Ustanovení § 211 odst. 3 zákona uvádí výčet případů, kdy komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem nepodléhá povinné elektronizaci. Mezi tyto případy patří rovněž situace, kdy by zadavatel v důsledku elektronické komunikace potřeboval zvláštní kancelářské vybavení, které nemá běžně k dispozici. Vzhledem k tomu, že soutěžní návrhy musí být pro jejich hodnocení porotou zobrazeny na dostatečně velkém formátu v listinné podobě, neobejde se zadavatel bez velkoformátové tiskárny. Vzhledem k tomu, že se nejedná o obvyklé vybavení zadavatelů, představuje to důvod pro uplatnění uvedené výjimky dle § 211 odst. 3 zákona. ČKA vnímá řadu úskalí spojených s elektronickým odevzdáním samotných soutěžních návrhů (zejména v souvislosti se zobrazováním souborů a následným tiskem - v praxi bývá problematické udržet komplikované, mnohvrstvé návrhy v původní, účastníkem navržené podobě), prozatím doporučuje výše popsany výklad zákona využít a návrhy přijímat fyzicky v listinné podobě. V případě, že by se chtěl zadavatel vydat cestou kompletní elektronické odevzdávky, zákon mu to samozřejmě umožňuje.

V souvislosti s tím doporučujeme, aby v soutěžních podmínkách zadavatel požadoval umístění textové části návrhu přímo na soutěžní panely. V opačném případě by textová část musela být odevzdávána zvlášť elektronicky; takovéto rozdělení soutěžního návrhu nepovažujeme za vhodné s ohledem na to, že pokud by nebyla

textová část nahrána včas, musel by být účastník ze soutěže vyloučen.

2. Obálka „Kontaktní údaje“

Aby bylo možné identifikovat a spárovat soutěžní návrhy s jejich autory, musí být součástí obálky se soutěžními panely další obálka s kontaktními údaji účastníka. Tuto obálku otevře porota až po vyhodnocení soutěžních návrhů.

3. 3D Modely

Ustanovení § 211 odst. 3 výslovně zmiňuje také modely, které se nadále pochopitelně odevzdávají zadavateli fyzicky.

Při elektronizaci komunikace je výzvou především zajištění anonymity soutěžních návrhů. K otázce anonymity je třeba obecně konstatovat následující. Zákon klade na anonymitu soutěžních návrhů nižší požadavky než soutěžní řád ČKA a než zavedená praxe. Dle zákona je požadavek na anonymitu splněn v případě, že porotci nedokáží přiřadit jména autorů (která mohou znát) ke konkrétním soutěžním návrhům. Týká se pouze porotců, nikoli pomocných orgánů poroty (sekretář, přezkušovatel, znalci). Na druhou stranu v praxi je pojem požadavku na anonymitu chápán tak, že osoby, kterých se týká, nemohou znát ani jména účastníků soutěže; počet subjektů, kterých se týká, je navíc rozšířen o jmenované pomocné orgány. Vzhledem k praktickým zkušenostem se domníváme, že uplatnění vyšší míry přísnosti je správné, neboť v případě, kdy by porotci znali jména účastníků, nevyhnutelně by se do jejich rozhodování promítly spekulace o autorství jednotlivých návrhů. Elektronizace přijímání soutěžních návrhů však znamená, že osoba s přístupem do elektronického nástroje zadavatele bude mít možnost se se jmény/názvy účastníků soutěže seznámit. Zřejmě nejsprávnějším postupem je, aby touto osobou nebyl sekretář, ale osoba jím pověřená, která se nebude účastnit hodnotícího zasedání. Lze však rovněž připustit, že touto osobou bude sekretář soutěže; to však pouze v případě, že dokumenty o účastníkovi odevzdávané elektronicky nebudou přiřaditelné ke konkrétním návrhům. Z toho důvodu by neměla být nadále součástí soutěžního návrhu jeho digitální verze. (Ta by se ze své povahy totiž nemohla odevzdávat jinou formou než elektronickou, což by vedlo k riziku narušení anonymity v přísnějším slova smyslu.) Digitální verzi soutěžního návrhu zadavatelům doporučujeme si vyžádat až po ukončení soutěže.

Právní oddělení ČKA

38

OHlíŽENÍ

NA

ÚSVITU

PŘÍŠTÍHO

STOLETÍ

DESET ZASTAVENÍ NAD SVĚTEM ČESKOSLOVENSKÉ A ČESKÉ A SLOVENSKÉ ARCHITEKTURY 1918–2018

„Kdo zapomene své dějiny, je odsouzen, aby je prožil znovu.“ Jorge Santayana, americký filozof

Rozhovor se Slovákem Matúšem Dullou, Čechem Ladislavem Lábusem a Moravánem Vladimírem Šlapetou.

I. ČSR 1918

Nezávislost nového státu Československo byla prohlášena 28. října 1918 pětičlenným Národním výborem v Praze (Alois Rašín, František Soukup, Jiří Stříbrný, Vavro Šrobár, Antonín Švehla – „muži 28. října“). Prezident: Tomáš G. Masaryk

Statistika:

Češi – 6,7 milionu = 51 % obyvatel,
Němci – 3,1 milionu = 23,4 %,
Slováci – 1,9 milionu = 14,5 %,
Maďaři – 750 000, Poláci – 76 000,
Rusíni – 462 000, Židé 181 000.

Výuka architektury:

Technika česká a německá v Praze (také UMPRUM v Praze)

II. MILNÍKY

1918? 1948? 1989?

III. ZADÁNÍ

Zrcadlení vyčleněných období v typech architektonických zadání.

IV. TVAROSLOVÍ

Přelomy časů ve výrazu architektury.

V. ÚNOR 1948

Přechod od vnějškové demokracie k totalitě, připojení k sovětskému mocenskému bloku, počátek útlaku obyvatelstva, příčina ekonomického úpadku a emigrační vlny obyvatelstva.

VI. 1956

Mezi únorem a listopadem roku 1956 nastal ve střední Evropě, podřízené SSSR, přelom, který je obecně označován jako „tání“ (podle knihy sovětského spisovatele Ilji Erenburga „Tání“. XX. sjezd Komunistické strany SSSR prohlásil Stalina za zločince... Rozbouřené Maďarsko, kde byla vytvořena pluralitní vláda, která vyhlásila i vystoupení z Varšavské smlouvy, však bylo posléze okupováno sovětskou armádou.

VII. 1968

Jako pražské jaro je označováno období politického uvolnění v Československu v roce 1968. Toto období oficiálně začalo v roce 1967 na prosincovém plenárním zasedání ústředního výboru KSČ. Dne 5. ledna 1968 se prvním tajemníkem ÚV KSČ stal Alexander Dubček. Pražské jaro pokračovalo do noci z 20. na 21. srpna, kdy vojska Varšavské smlouvy v čele s armádou SSSR (bez Rumunska) vstoupila do ČSSR.

VIII. NORMALIZACE

Období, které následovalo po invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968. Nástup tzv. normalizace probíhal v několika fázích podle toho, jak postupně ztráceli vliv a moc představitelé tzv. pražského jara.

IX. MORÁLKA

Česká otázka je otázka mravní (TGM).

X. MŮJ UČITEL

Tři učitelé a vzpomínky na jejich vzory.

L. Lábus

Foto Jiří Horský

M. Dulla

V. Šlapeta

I. ČSR 1918

Dovolte začít u děkana – jak se díváte na jubileum založení Československa optikou vašeho češství?

→ **Ladislav Lábus:**
Nevím, jestli má začínat právě Čech – mimochodem se cítím stále ještě Čechoslovákem, čímž nechci vracet dějiny... Ale nemohu nepřipomenout, že tři čtvrtiny tohoto století probíhaly ve společném státě. A že na architekturu i výuce architektury to bylo velice znát, protože zvláště za první republiky se vše velice prolínalo. Vždyť čeští architekti pomáhali budovat vysoké školství na Slovensku a působila tam řada významných českých architektů. Ostatně se tak dělo i po válce, a to z důvodů politických, byl tam mírnější dohled než v Praze. Ale nešlo jen o architektury, připomeňme, že v Bratislavě například působil i dirigent Talich... Propojení s bratislavskou fakultou samozřejmě trvá dodnes. Měli jsme a máme velice dobré vztahy, jezdíme do Bratislavy na obhajoby státnic a diplomních prací... Pokud jde o Moravu, je svébytnou oblastí stavební kultury Česka. Osobně tu vnímám dvě větve – brněnskou, která je v něčem podobnější Praze, a větev moravsko-slezskou, která je reprezentovaná spíše blízkostí Vratislavi, hnízda funkcionalistické organické tvorby.

→ **Matúš Dulla:**
Ze slovenského pohledu – shodou okolností právě píšu knihu Čeští architekti na Slovensku. To spojení Čechů a Slováků je velice hluboké a dávné. Mimochodem, dnes jsem

si uvědomil, že jsem měl alespoň dva spolužáky, kteří byli potomky pobělohorských exulantů. Jeden se jmenoval Dolejší a jeden Černý. Pravda je, že spojení Čechů a Slováků bylo podle mě velice harmonické – a zůstalo! I když na dlouho ochladlo, když Štúr kodifikoval slovenštinu a odklonil se od češtiny. Však mu to Havlíček nedaroval. Někdy se mi však zdá, jako bychom naše vztahy víc oslavovali a úplně zapomínali na stinné stránky. O to krásnější je, že ten vztah je dnes tak silný. Do architektury se však ty národní zájmy a křivdy nepromítaly... Uherské secesní dědictví přelomu století bereme dnes již s tolerantním nadhledem. Uznáváme, že kus práce v architektuře vykonali příslušníci jiných než československých etnik: Němci, Židé, Maďaři. To vše bylo v Čechách velmi intenzivně smíšené a na Slovensku rovněž... Na to někdy trochu zapomínáme. Ale je krásné, že si notujeme a žádné rozdělení státu na tom nic nezměnilo.

→ **Vladimír Šlapeta:**

Mně se o Moravě těžko mluví, jsa zplozen na Slovensku! Přímo na Skalnatém plese v hotelu Encián od Dušana Jurkoviče (smích). Ale narodil jsem se na Moravě v domě, kde mimochodem interiéry zařizoval Josef Hoffman z Vídně – konkrétně v Olomouci ve vile Primavesi. Pravda ovšem je, že již padesát tři let žiji – s nepatrnými přestávkami – v Praze... Nicméně když mluvíme o republice třeba v zahraničí, vždy nejdříve ukážu mapu Československa, tu dlouhou rybu s hlavou na západě a ocasem na východě: Čechy, Morava, Slezsko, Slovensko a Podkarpatská Rus. Masarykovou ideou vzniku byla snaha propojit východní slo-

ČSR při vzniku v roce 1918

Protektorát Čechy a Morava, 16. 3. 1939–9. 5. 1945

vanskou kulturu s kulturou západoevropskou. Jeho stát byl vlastně nadnárodní. Dnes už bohužel obsah nemáme, což je chyba, vždyť obsah je podstatou těla... Ale když už jsem se dotkl Podkarpatské Rusi, připomenu malý detail: nemohu se nezmínit o jménu Simon Wiesenthal, který se zde narodil (v Buczaczi, v rakouské Haliči – pozn. red.). Studoval architekturu – konkrétně Školu architektury České techniky dva roky a – což jsem ale dlouho nevěděl – dostudoval ve Lvově a tuším, že v roce 2003 obdržel čestný doktorát Univerzity Karlovy. Byl jsem tehdy členem delegace ČVUT, a když jsem mu během gratulace řekl, že působím na Fakultě architektury, byl tak nadšen, že se hned druhý den objevil v mé kanceláři – a asi hodinu jsme spolu diskutovali. Dozvěděl jsem se, že rok a půl pracoval u českých architektů v Praze. Nejvýznamnější pronásledovatel nacistických zločinců po válce je spíš postavou politickou, ale určitě souvisí s tou dlouhou rybou. Ale abych se vrátil k národnostní a kulturní pestrosti tehdejší republiky: mj. znamenala, že každý, kdo měl maturitu, mluvil německy. Takže automaticky byla celá tehdejší inteligence dvoujazyčná. To je něco, co jsme po válce ztratili. Bohužel tím, že jsme se zbavili menšin, tedy lépe řečeno byli jsme jich zbaveni, například židovské menšiny – pak došlo k vyhnání Němců a nakonec i rozdělení Československa, přišli jsme o tuto kulturní vrstvu. A to vedlo podle mého soudu k určité xenofobii, což teď vidíme v celé Evropě jako jistý fenomén, který ovlivňuje i tzv. velkou politiku. Idea ale byla úžasná: ta pestrost a mnohvrstev-

natost společnosti a také vysoká vzdělanost, která se podělila z Rakousko-Uherska. Kvalita rakousko-uherského školství byla známá, a proto tady také mohly vyrůst takové osobnosti, jako třeba psychoanalytik Freud nebo filozof Steiner a skladatel Schoenberg, tedy celá vídeňská škola. A vůbec celá tehdejší inteligence byla postavena na základě vynikajícího školství, které pokračovalo i v první republice. Mimochodem, můj otec když jen ukázal na akademii ve Vratislavi své kresby z brněnské průmyslovky, Scharoun ho automaticky přijal a navíc ho angažoval dokonce ke spolupráci ve své berlínské kanceláři, což byla ta nejlepší škola...

→

L. Lábus:

Když se na vše díváme dnešními očima, vidíme vlastně jeden z prvních evropských multikulti projektů, který spojoval různorodou kulturní krajinu v centrální Evropě. Ten projekt se bohužel postupně ořezával a nakonec jsme se po válce odstříhli vedle Němců i od Rusínů či části Maďarů a pak jsme se svobodně rozhodli rozdělit se na dva národní státy... Naštěstí to funguje a možná lépe, než kdybychom se nerozdělili. Byly v tom kořeny toho, co se dnes na úrovni celé Evropy a vlastně celého světa sleduje. A když už jsme u stého výročí, nemůžeme zapomenout na Masaryka, který viděl, že – jak připomíná Vladimír – jsme spojnicí mezi ruským a německým vlivem a že ta ryba je vlastně most. Proto si myslím, že to je další důvod, proč by se Libeňský most, který byl otevřen na desáté výročí založení státu, neměl bourat. Gigantičnost té východozápadní magistrály, plánované dopravní radiální osy

Dnešní Česká republika

Dnešní Slovenská republika

Praha a faktu, jak byla velkoryse zregulovaná, třeba dimenzí Dělnické ulice, to vše s sebou nese i otisk tehdejšího vnímání důležitosti propojení východozápadní osy země do uliční sítě v Praze. Na to bohužel zapomínáme a ulpíváme jen na stavební podstatě. Musíme upozorňovat na význam velkorysosti založení této osy – na tehdejší dobu předimenzované, který jsme dodnes nedokázali naplnit. Naopak jej maříme – Praha 8 udělala v ústí trasy mostu na pravém břehu pěší zónu atd.

M. Dulla:

Vážený internacionalisti – teď z druhé strany: Jmenuji se Matúš Dulla. A Matúš Dula byl předseda Slovenské národní rady, který 30. října 1918 v Martině podepsal, že se Slovensko spojuje s Českem. Mimo chodem odpoledne se dozvěděl od Hodži, který přijel z Vídně, že v Praze to už dva dny předtím dohodli s Vavro Šrobárem... A podle Matúše mi otec dal i křestní jméno, byl to můj prastrýc. Takže není divu, že mé největší rozčarování nastalo rozdělením státu v roce 1993. Na druhé straně je otázka, zda to není osud těchto zemí, které musejí najít uspokojení ve svém národním řečném egoismu. Evropa je ovšem tak rozdrobená, že je fakticky odsouzená ke spolupráci. Vždyť státy typu Kosovo nemohou existovat izolovaně. A Evropská unie? Jenom za pár let od rozdělení se Česko a Slovensko zase ocitly v jednom řečném společném evropském státě! A přitom jsme hluboce pochybovali, že to bude fungovat. Podle mě to vše skrývá smysl – toto současné oddělování – řekl bych pseudonárodní – a zas postupné spojování. O architekturu se nemusíme

strachovat: ta je nadnárodní, není vázaná na jazyk. Pro ni není železná opona neprostopupná – vždyť všichni naši architekti se nacházeli v hlavním proudu evropsko-atlantického kulturního okruhu. Dokonce i sorela historizovala podle evropských renesančních předloh.

V. Šlapeta:

Ještě drobnost k Vavro Šrobárovi – představoval prvního ministra pro správu Slovenska, ale také později ministra zdravotnictví a školství a ještě později pro nás hlavně ředitele lázní v Trenčianských Teplicích, který se zasadil, aby tu Fuchs postavil Zelenou žábu. Byl součástí velice vzdělané slovenské úzké skupiny inteligence, k níž patřil například i Hodža, první slovenský předseda prvorepublikové vlády, který mluvil plynule šesti jazyky...

II. MILNÍKY

Jak byste charakterizovali a časově vymezili významné události – určité švy v tkáni vývoje – od roku 1918 do dnes?

M. Dulla:

Dovolte ze slovenského pohledu – v meziválečném období byl podle mě výrazným mezníkem rok 1930; tehdy se i díky českým architektům, kteří sem přišli, objevil na Slovensku moderní funkcionalismus. A pak tu byl významný mezník, který spadá paradoxně právě do stalinistického období – tehdy vznikla v Bratislavě Fakulta architektury a pozemného stavitelstva. Po dlouhém zápase o slovenskou techniku, která byla Slovensku

Antonín Engel, Theodor Petřík, Rektorát ČVUT, 1923–1927

Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, Nová budova ČVUT, 2004–2010

odpírána v meziválečném období. A je tu také rok 1938. Rozpad státu, v protektorátu se přestalo stavět. Praha se stala německým městem, zavřené české vysoké školy a Heydrich začal vraždit údajně už jedenáct hodin po svém příchodu. Plus 70 tisíc Židů, mezi nimi hojně architektů, v Auschwitzu... Na to někdy zapomínáme, když kritizujeme komunisty, kteří si původně mysleli – a mezi nimi mnozí architekti – že tu vytvoří ráj na zemi. A po roce 1948 s ním začali... Pro takřkajíc autenticky slovenskou architekturu byl potom nesmírně důležitý nástup nové generace architektů odchovaných touto školou, který šťastně padl do liberálnějších šedesátých let. A samozřejmě je klíčovým mezníkem rok 1989.

→ L. Lábus:

Ve svém dělení bych rád propojil oblast společenskou s odbornou i s výukou oboru, v těchto souvislostech zde vidím tři milníky. Zprvė vznik republiky v roce 1918, dále rok 1948 a jako třetí rok 1989. Z hlediska vývoje společnosti, výkonu povolání i ve vysokoškolském prostředí jde o klíčové momenty. Víme, že trvalo dva roky, než se v roce 1920 podařilo ČVUT zkonsolidovat a transformovat do dnešní podoby. Včetně toho, že tehdy dostalo dodnes platný název České vysoké učení technické. Fakulty se tehdy na ČVUT nazývaly vysoké školy, předchůdce naší Fakulty architektury byla Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství, až v roce 1950 ČVUT přešlo na fakultní systém. A v roce 1960 byla Fakulta architektury a pozemního stavitelství, nazývaná zkratkou FAPS, začleněná do Stavební fakulty... Z hlediska svobody prostředí

vysokých škol i výkonu povolání architektů a stavitelů byla první perioda sice velice intenzivní, ale vlastně krátká, trvala jen do roku 1948, navíc s šestiletou pauzou uzavření českých vysokých škol za německé okupace. Druhá perioda, projevující se naopak nesvobodou akademického i profesního prostředí za totalitního režimu, byla bohužel delší a trvala až do roku 1989; tehdy byly zrušeny prvky zajišťující akademickou svobodu, vysoké školy byly centrálně řízené, nesmělo se svobodně projektovat ani svobodně stavět. A poslední, třetí období představuje novodobý vývoj po roce 1989, kdy už třicet let zažíváme akademické svobody i svobodný výkon profese ve svobodné společnosti...

→ V. Šlapeta:

Pokud jde o školství – při detailnějším pohledu – lze za důležité období považovat vedle samotného roku 1918 kvas let 1919–1923. Do školy byl tehdy povolán jako nejlivnější profesor Antonín Engel, od kterého se očekávalo, že bude oním moderním tvůrcem. Protože tíhl k francouzskému klasicismu, byl později vnímán spíše jako konzervativní. Ale už se tehdy také začal formovat důležitý tým mladších. Úplně zapomenuté jméno je Antonín Mendl, mimochodem Moravan od Kyjova, hlavní propagátor moderny a učitel Voženík, Kovaříka nebo také Štursy. Přitom nemá mnoho staveb – Výzkumný ústav na Ořechovce, sokolovna v Poličce, činžovní dům v Kroměříži, vila v Podolí, něco na Slovensku... A ještě: v třicátých letech se začala vyvíjet kolem Aloise Mikuškovice specifická větev výuky urbanismu. A z této větve také vyrostl Jindřich Krise, což

Theodor Petřík, Silo a sýpka
v Třebíšově, 1930

Miroslav Šik, Bytový dům Haldenstein, Švýcarsko, 2007,
foto A. Lenz

byl vynikající profesor naší generace. A dalším významným milníkem byl podle mne rok 1945, kdy školu obsadili mladší pedagogové. Profesorem se stal Otakar Štěpánek s praxí v USA u Alberta Kahna, čili u velké průmyslové firmy, která získala zakázky fabrik také v Sovětském svazu, ale i u velkých firem jako General Motors nebo Fordovy továrny. Pak přišli s velkou prestiží Kittrich a hlavně Čermák, který těsně před válkou vyhrál s Gustavem Paulem poslední kolo soutěže na Motolskou nemocnici... Mimochodem logicky se pak stal Čermák profesorem zdravotnických staveb. A pak se v roce 1945 zjevila naprosto nová figura, kterou byl na zemědělských stavbách Stanislav Šnajdr, dnes zapomenutý, protože nemá realizace... Ale všichni k němu vzhlíželi. Byla to jedna z nejobohémštějších postav, trochu svým elegantním vzezřením připomínal Kamila Roškota.

→ M. Dulla:

Ještě bych připomněl začátky republiky na Slovensku. Tady se bojovalo ještě do roku 1919 – než se nový systém dostal i do architektury. Částí architektonické produkce byl například v polovině dvacátých let rondo-kubismus, který dorazil z Čech. Ale ucelená změna proběhla až koncem dvacátých let. Podobně padesátá léta, tyto časy stalinismu, paradoxně byly velmi významnou změnou. Jiný, dá se říct nadčasový problém představovala dlouhá setrvačnost levicového přesvědčení meziválečné avantgardy o masové produkci v architektuře. Prefabrikace, která z ní vzešla, setrvala ve svých primitivních formách až do osmdesátých let. Mimocho-

dem, stavby, které vznikaly v legendárních šedesátých letech, se dočkaly dokončení ještě v letech sedmdesátých, ba i osmdesátých – například budova Slovenského rozhlasu se finalizovala až v roce 1984. Takže tvůrčí stopy oněch šedesátých let se daly vysledovat v realizovaných dílech ještě desetiletí poté. A pak tu byla zmíněná léta devadesátá, která představovala onu zásadní změnu.

Jak byste porovnali proměny školy v přelomových letech 1918 a 1989?

→

L. Lábus:

Byla to asi kombinace radikálnosti s nezbytnou kontinuitou, která je vlastní transformaci velkých institucí, jako je naše Fakulta architektury, největší fakulta architektury u nás. Osobně mohu hodnotit jen rok 1989, ale v roce 1919 to zřejmě bylo obdobné. Vladimír Šlapeta (druhý polistopadový děkan – pozn. red.) například přistoupil k reformě školy velice radikálně...

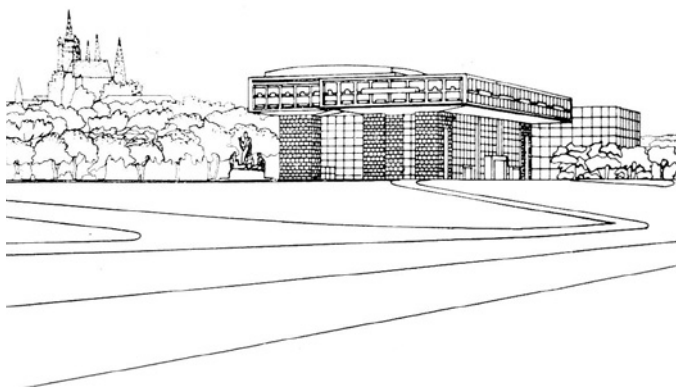
→

V. Šlapeta:

Svízel byla v tom, že vedle nezbytného radikalismu jsem současně musel sledovat určitou provázanost, aby kurzy udržely jistou kontinuitu. Ostatně ne vždy se dařilo nalézt toho správného nového pedagoga. Mou hlavní snahou bylo přivést na fakultu tvůrčí architektky: ty, kteří opravdu navrhovali a stavěli domy. Což byl těžký svár, protože pedagogové zevnitř školy se bránili. Vzpomínám si na ty nekonečné debaty v senátu... Nakonec se transformace snad zdařila a za důležité v re-

Josef Fanta, Ministerstvo obchodu a patentní úřad, Na Františku, 1925–1933

Jindřich Krise, soutěžní návrh na parlament na Letné, 1947

formě považují také skutečnost, že se obnovily totálně zpřetrhané vztahy se zahraničím...

L. Lábus:

Nebylo tak obtížné najít nové vedoucí ateliérů mezi výraznými osobnostmi s praxí – ve srovnání s hledáním pedagogů teoretických předmětů. V této souvislosti se Vladimír rozhodl pro jednu velice důležitou věc: nejenom že pozval vedoucí ateliérů z praxe i ze zahraničí, ale dal jim důvěru, aby mohli vést nejen ateliér, ale i ústav. Tenhle krok neudělali v Brně – tam, kdo vedl svůj privátní ateliér, nemohl vést ústav... A asi ani v Bratislavě. A proto byla také transformace Fakulty architektury v Praze razantnější a v dlouhodobé perspektivě průkaznější, i když samozřejmě v některých oblastech také problémová...

→

III. ZADÁNÍ

Lze charakterizovat jednotlivé diskutované úseky století také typy zadání?

→

M. Dulla:

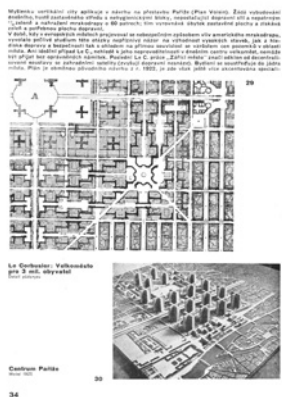
Bude to asi trochu zjednodušené, ale na Slovensku se zpočátku jedním z klíčových úkolů stala výstavba nových moderních sanatorií, zejména na léčení tuberkulózy. To byl státní program – a Slovensko se svými horami představovalo v tomto směru významnou kvalitu. Projektovali tu Engel i Krejcar, do Tater i do Trenčianských Teplic. Byly to často nadměrně velké kolosy, například sanatorium TBC ve Vyšných Hágách od Libry a Kahna. To bylo mezi válkami. Postupně začaly vznikat národ-

ní reprezentační stavby, jejichž výstavba pokračovala po vzniku federace a završuje se v posledních letech minulého století. Vznikla budova rozhlasu, televize, národní archiv, národní banka. A v našem století se potom dokončilo Slovenské národní divadlo, které se začalo stavět v osmdesátých letech. No a pro architekty byl a zůstal navýsost atraktivní úkol: postavit vilu pro zámožného klienta. V čase socialismu bylo něco takového nepřípustné, a tak se do toho architekti vrhli s plnou vervou po listopadu. Nemohu však dnes v mnoha těchto stavbách nevidět určitý manýrismus.

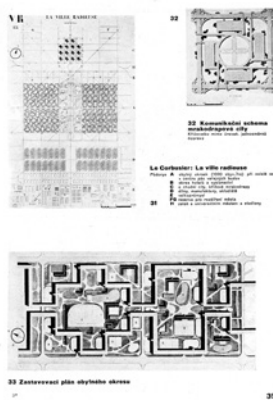
V. Šlapeta:

Když debatujeme o architektonických úkolech na úsvitu ČSR v první polovině dvacátých let, pozorujeme politický tlak na stavbu zahradních měst. A vůbec – na nové formování urbanismu. Uvedme například Hradec Králové. Vedle zahradních měst se dalším námětem staly také čtvrtě pro úřednictvo: v Praze Ořechovka, v Brně Masarykova čtvrt, v Ostravě, Opavě, Olomouci, ale i v Košicích nebo v Žilině čtvrtě s rodinnými domky nebo dvojdomy pro střední třídu; což je důležité i proto, že ta totiž držela nový stát. Investice do bydlení byly podporovány také státními daňovými úlevami, například do 40 m² nebo do 80 m²... Šlo o oblast, která mimochodem byla iniciována předválečnou Společností pro zahradní města. Pro zajímavost, knížka Zahradní města budoucnosti vyšla v roce 1924 i v českém jazyce. A čeští architekti navštívili osobně autora Ebenezer Howarda, který napsal pro české vydání dokonce předmluvu. Státní

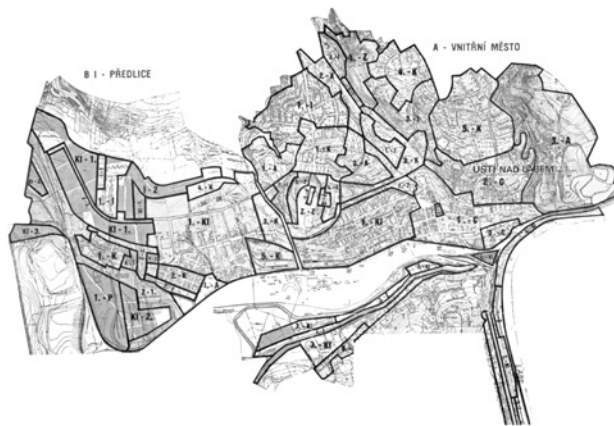
→

Alois Mikuškovice, Technika stavby měst, 1933

Jan Sedlák, Martin Sedlák, Ústí nad Labem, územní plán sídelního útvaru, 1995

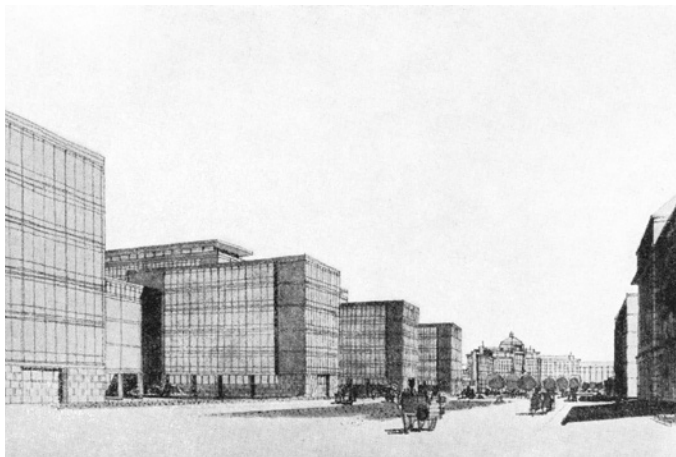
subvence umožnily budovat i bydlení pro chudé – připomeňme Holešovice, Pankrác, Libeň apod. Další oblastí byla stavba škol. Leží před námi krásné příklady – v Praze Francouzské školy a Benešovo gymnázium; ve Volyni stavi Fiala s Wallenfelsem průmyslovku, kterou mimochodem absolvoval náš Antonín Pokorný... Ale školy se stavěly také v Brně, v Bratislavě a po celé republice. A třetí oblastí bylo zdravotnictví. Tím se zabývaly vedle státu i pojišťovny. Moravská zemská životní pojišťovna financovala sanatorium Morava, Ústřední sociální pojišťovna sponzorovala Vyšné Hágy atd. Šlo o strategický záměr: jednak se tím podporovalo Slovensko a pak tu byla atraktivita Tater... A když už jsem se zmínil o Slovensku, velkým úkolem byla celá infrastruktura. Vždyť tehdejší Slovensko nemělo téměř železnici atd. A pak tu byly bohaté banky a spořitelny, například ve Vsetíně stavi Hilgert a Tenzer, nebo řada spořitelen, které projektují Stalmach a Svoboda, nejkrásnější byl po mém soudu palác Atlas na rohu Sokolovské v Karlíně. Jejich rukopis je skvěle čitelný ve spořitelně v Kolíně, krásnou spořitelnu najdete také v Říčanech.

A co počáteční symboly státnosti? Nepotřebovala nová republika i své nové znaky?

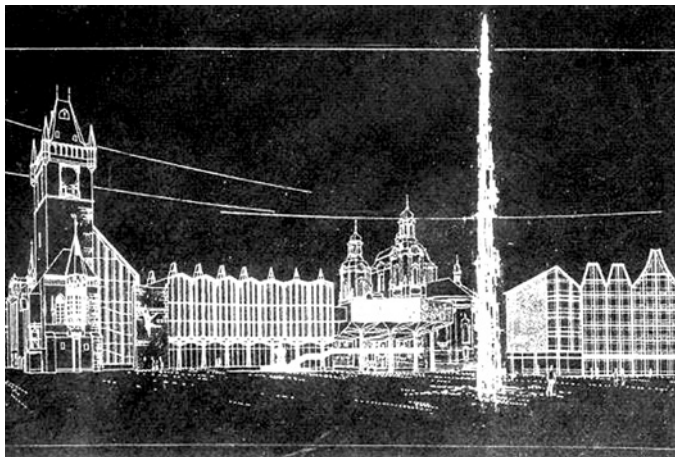
→ L. Lábus:

Určitě tu byla nutnost postavit nové státní budovy, pro což se využilo v Praze nábřeží. Tím se vlastně pokračovalo v tom, co se začalo v druhé polovině 19. století, počínaje stavbou Národního divadla a nábřeží Starého Města po

asanaci židovského ghetta. A nezapomeňme, že se zvětšilo měřítko. Potvrdil bych slova Vladimíra o státní podpoře urbanismu. Ale vrátil bych se ještě ke zmíněným mostům. Jejich výstavba byla také odrazem zvětšení měřítka metropole, a proto bylo nutno Velkou Prahu uvnitř intenzivněji propojovat. A také se změnil charakter a intenzita dopravy rozvojem automobilismu. A je třeba připomenout i snahu řešit sociální problémy, zejména v oblasti bydlení. V té době lze pozorovat zárodky nového fenoménu, snahy o řešení hromadné bytové výstavby. Zelená liška nebo Družstevní ochoz a těsně po válce Solidarita patří k prvním malým „sídlitním“ okrskům v Praze, pomíneme-li dělnické kolonie. Hrdě se k těmto prvním intervencím jednotné řešení bytových staveb hlásíme, jelikož ještě nejsou poznamenány velkým měřítkem sídlitních stavených od padesátých let rigidní technologií panelové výstavby a vůbec systémem poválečné bytové politiky. Za důležité považují, že se po první a zejména po druhé světové válce o městě neuvazuje jen individuálně, ale s vědomím, že je potřeba postavit celou čtvrť nebo ulici... Přišla doba, kdy se navrhovaly a stavěly celé bloky nebo později i čtvrtě. A právě tam, kde se plánuje město celistvě, a přitom jednotně od urbanistické struktury až po jednotlivé domy, začínají problémy s vytvářením čitelného obrazu města i vlastní identity domů; do té doby byl urbanismus založen hlavně na formování infrastruktury a veřejných prostorů, ostatní vznikalo individuálními počiny při realizaci jednotlivých domů. Díky malému měřítku i čitelné urbani-

František Čermák, Gustav Paul, spolupráce Vladimír Hladík, Jiří Liberský, soutěžní návrh na náměstí Velké říjnové revoluce (1. cena), detail, 1956

Milan Pavlík, soutěžní návrh na dostavbu Staroměstské radnice, 1963

stické struktury zmíněných prvních příkladů hromadné výstavby bytů zde nevnímáme negativní projevy pozdější doby. A pokud jde o vzdělávání, téma stavby měst bylo vždy součástí výuky, ať už se nazývaly studijní programy – jako dnes – architektura a urbanismus nebo dříve architektura a stavba měst atp.; prostě výuka architektů u nás vždy sledovala i měřítko urbanismu a územního plánování. V ČSR, později v ČSSR nebo dnes v ČR jsme tradičně, z hlediska novodobé stoleté historie ČVUT možno říci vždy, sledovali model vzdělávání architektů, kteří ve své profesi ovládají rovnocenně i urbanistickou složku.

IV. TVAROSLOVÍ

Jak se nová éra odrážela v proměnách architektonických stylů?

→

M. Dulla:

Chtěl jsem právě poznamenat, že začátky republiky se nesly ve znamení toho, co Marie Benešová pokřtila jako rondokubismus. Symbolizuje jej Gočárova Legiobanka: exprese, do které se architekt snaží vložit slovanský dávnověk, dokonce i barvy měly být slovanské... Leckdy pozorujeme barvy trikolory ČSR. Tento styl prosazovala skupina intelektuálů hlavně v Praze coby styl nového státu, na který se ptáte. Někdo používal pojem národní sloh, přesnější by bylo český národní sloh. Na Slovensko přicházel coby import spolu se školskými stavbami, což vidíme v řadě postavených škol à la Legiobanka. Tato éra vydrže-

la do roku 1925, když v pozadí už přešlapoval dominující globální nebo evropský funkcionalismus. To bylo na počátku republiky. A pro Slovensko byla velice důležitá generace prvních domácích architektů. Ferdinand Milučký, Ivan Matušik, to jsou jenom ti nejvýznamnější. První stavby navrhovali ještě v duchu sorely padesátých let, avšak krátce poté již v šedesátých letech vytvářeli smělé, autentické, janošíkovsky odvážné stavby, jako například Slovenský rozhlas od Štefana Svetka a kolektivu, které byly obdivovány i v Česku. A pak tu byla devadesátá léta, která představovala onu zásadní změnu.

→

V. Šlapeta:

Zlom nastal, když Krejcar přeložil Manifesty Le Corbusiera a uveřejnil je v almanachu „Život II“ v lednu 1923, vyšly česky i francouzsky. A následující rok si mohli čeští architekti vyslechnout řadu přednášek holandských architektů: Berlageho, van Doesburga, J. J. P. Ouda. Holandsko bylo neutrální a stavělo se tam i během první světové války, takže celá Evropa se dívala do Nizozemí. Včetně Čechů, například Gočár tam vyjel i se svou školou, také Janák, který hned potom postavil skupinu domů s ateliéry na Ořechovce – s jasnou holandskou reflexí. Od konce října 1924 do začátku února 1925 tu proběhl přednáškový cyklus Corbusiera a Gropia, Ouda a Loose. V zásadě tu tedy sledujeme dva vlivy: Holandsko a Corbusiera, což se přetavilo do funkcionalistické moderny. A ještě malý doplněk k slovenské sorele. Ta byla po mém soudu velice kultivovaná. Asi díky úžasné osobnosti Belluše, který měl v sobě vrozený smysl pro

Antonín Mendl, soutěžní návrh na Městskou galerii na Klárově, 1936

František Cubr, Josef Hrubý, Zdeněk Pokorný, Laterna magika, interiér, 1959

klasiku. Skvělé spojení klasiky s modernou. V Čechách tohle uměl Roškot a v Brně trochu Wiesner anebo Víšek. Ale je to poměrně řídký zjev... Belluš byl nepochybně nejvýznamnější osobnost slovenského hnutí. I když ty so-relové věci začaly velice kultivovaně koncem čtyřicátých let a ukrývají v sobě určitou kulturu, která se klene nad tím krátkodobým módním trendem. Osobně právě v tomto spatřuji význam Belluše, stmelující osobnosti, která kolem sebe v bratislavské škole avangardila další tvůrce, jako byli Karfík, Píffl, Hannauer, Koula a Hruška.

→

L. Lábus:

Pokud jde o výuku architektury na začátku první republiky, došlo tehdy zřejmě k velké diferencii mezi sdílením avangardních postojů studentů a konzervativním naladěním většiny pedagogů, kterou naše generace zažila v jiné podobě, na úrovni relací protikladných hodnot světa moderny a postmoderny v sedmdesátých letech. Mezi studenty se ve dvacátých letech rychle rozšířil názor na architekturu v rámci nového dominantního směru a projevu moderny – funkcionalismu, avangardy atd. Jenže díky setrvačnosti instituce i pedagogů postupovaly tyto proměny na tak velké škole, jako bylo ČVUT, velice pozvolna. O tehdejší atmosféře na škole se můžeme dočíst v knize Karla Honzíkova Ze života avangardy, kde se dívá trochu skrz prsty na většinu svých pedagogů...

→

V. Šlapeta:

... Zvlášť na technice. Jiné to bylo třeba na Umprumce, kde učili Janák a Novotný, a po-

chopitelně na AVU, kde učil Gočár. Tam šel přerod rychleji.

→

L. Lábus:

Bylo to zřejmě stejné, jako jsme to zažili po roce 1989. Na AVU nebo na Umprumku přijde nový pedagog a celá škola se změní... Kdežto technika je kolos a trvá to několik let, než dostane výuka díky novým pedagogům novou podobu. Zpočátku se ještě po roce 1920 stále učilo navrhování staveb podle historických vzorů. V návrhových ateliérech se projektovaly budovy ve stylu gotickém nebo renesančním. Nové domy se navrhovaly na základě studia historických slohů... Zkrátka v roce 1920 již sice bylo ČVUT transformované názvem, strukturou, částečně i obsahem pro potřeby nové republiky, ale výuka si zpočátku v sobě pořád uchovávala učební metody jako za Rakousko-Uherska.

→

V. Šlapeta:

Připomenu například Benšův projekt na divadlo v antickém stylu u Kříženeckého...

→

L. Lábus:

Funkcionalismus posléze ovládl nejenom formu, ale i podstatu výuky: začala se učit typologie staveb dle jejich funkce, na které funkcionalisté v duchu Sempera založili principy tvorby moderní architektury. Studenti se postupně začali stále více zabývat typologií – stavby začali formovat dle jejich funkce, abstrahované do určitých typologických formulí a schémat, které měla forma reflektovat. Než se však do vlivných pozic dostali noví profesori, kteří sdíleli názory architektonické avangardy, trvalo to na ČVUT řádově deset let. Školu můžete přejmenovat a dát jí

Josef Kittrich, Emanuela Kittrichová, spolupráce Luděk Kubeš, soutěžní návrh Stalinových závodů na kolektivní dům v Litvínově, 2. cena, 1946

Jiří Voženilek, Kolektivní dům, Zlín, 1948–1952

novou strukturu, ale myšlení a způsob práce jsou hodně závislé na personálním obsazení...

M. Dulla:

Ladislav se zmiňuje o postmoderně. V osmdesátých letech existovalo napětí. A hlavně na pražské fakultě se dokonce za postmodernistické projekty vyhazovalo... Konzervativní proudy držely stranickou ideologickou linii. A proti tomu stál názor postmodernistický – to jsem osobně zažil, když jsem pořádal v Bratislavě výstavu mladých, kde bylo právě toto napětí cítit. Dokonce bylo zjevné, že i oni staří páni viděli, že něco není s architekturou v pořádku. Mladí měli svou představu, sice trochu divokou a historizující, ale přesvědčivou představu, jak problémy řešit. Před rokem 1989 byla tedy cítit určitá asynchronnost všeobecného názoru na architekturu a bylo zřejmé, jak jsou pedagogové konzervativní.

V. ÚNOR 1948

V. Šlapeta:

Děkanem na pražské fakultě se po únoru 1948 stal Kittrich. Modernista s velkým renomé, protože vyhrál za války řadu soutěží na krematoria a po válce získal doktorát za sálové stavby... Měl za sebou i Bílou labuť, a byl sice levicový, ale vyzářoval z něj velice noblesní až šlechtický habitus... Za jeho éry se na fakultě také etabloval Štursa. Jenže už v roce 1949 byl Kittrich vyměněn za Antonína Černého, který se přebarvil a z modernisty, který stavěl malé byty v Břevnově a pod vedením Kozáka taky kino Sevastopol, se najednou vyjevil

stalinista. A také společně s Hlavsou a s Klenem vedli hlavní strašlivý útok proti Teigemu a Krejcarovi jako největším zrádcům naší architektury a proti Žákovi, kteří všichni sledovali ideu Le Corbusiera. Tento útok asi vedl i k předčasné Teigeho smrti.

L. Lábus:

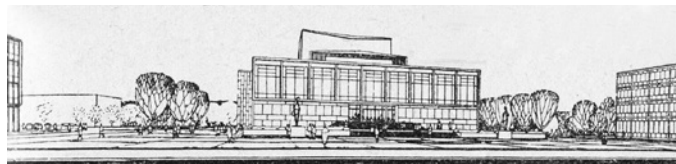
Děkan Černý myslím po roce 1948 založil na tehdejší Vysoké škole architektury a pozemního stavitelství obor pozemní stavitelství. Nový režim tehdy hledal architektky zaměřené na realizaci staveb; do stavitelského prostředí potřeboval nasadit nové spolehlivé kádry s vysokoškolským vzděláním. Později se tento obor transformoval a v praxi formoval na pouze technickou stránku profese projektantů, kteří nakonec v projektových ústavech působili jako architekti. Když studujete ročníkové průvodce studiem, dnešní Bílé knihy z doby totality, zavane na vás děsivá atmosféra těch let, zvratu, odklonu od svobody.

V. Šlapeta:

Ještě k situaci v Brně – dovolte připomenout úplně začátky – v roce 1945 se stal rektorem VUT poslední předválečný rektor Syříště, který měl tu sílu a velkorysost, že povolal na školu Fuchse a Rozehnal. A dokonce později i Krejcar a byl tu také již z první republiky Kroha. Neuvěřitelná suita. Brno bylo velice malé, a proto tu panoval silný osobní vztah mezi žákem a učitelem. Rozehnal stavěl nemocnice, jejichž koncepty vznikaly v letech 1938–1939, ale většinou se budovaly až po válce. Například dětská nemocnice se dokončila až v roce 1953, a tak se stal vynikajícím příkladem tvůrce, který ještě stává v duchu Le

Antonín Černý, soutěžní návrh na kulturní dům v Ostravě, 1954

Věkoslav Pardyl, soutěžní návrh na Operu státního divadla v Ostravě, 1959

Corbusiera, a to v době vrcholící sořely a stalin-
 linské doktríny, což samozřejmě později ved-
 lo k obrovské nenávisti těch nových, jako byl
 Meduna... Ti potom dostali v roce 1958 Fuch-
 se, Rozehnal a Kopřivu ze školy a skončilo to
 uvězněním Rozehnal – na dva a půl roku na
 Pankráci v tzv. basoprojektu. A málo se ví, že
 podmíněný trest dostal i samotný Fuchs... Ve
 stejném procesu, což znamenalo, že byl ve
 svých aktivitách velice limitovaný. To vše ško-
 lu těžce poznamenalo. Na brněnské fakultě
 hrál významnou roli i prof. Mencl jako stavař.
 Za pomoci svých společenských vazeb a také
 Bohuslava Fuchse se jim podařilo školu zach-
 ránit. Soudruh Meduna ji chtěl převést do
 Ostravy, aby se tak později stala součástí bu-
 dování socialistického sídliště Poruba.

→ **L. Lábus:**

Měla se dokonce stát oficiálně vojenskou
 školou... Ve stejné době bylo ČVUT zbaveno
 nejsilnějších fakult, které vadily tehdejšímu
 režimu, jako byla Vysoká škola obchodní nebo
 VŠ chemicko-technologická a VŠ zemědělská,
 později i lesnická, které byly vyčleněny, takže
 ČVUT bylo vlastně ořezané o podstatné sou-
 části technického vzdělávání. A dodnes nám
 zejména oblast chemie velice schází – v port-
 foliu solidní technické univerzity by měla být
 obsažena.

→ **V. Šlapeta:**

Až v roce 1965 se na Fakultě stavební poda-
 řilo separovat architekturu od stavařů. První
 dva roky se do té doby studovaly dohromady,
 kdy se učily mostní konstrukce a montované
 stavby, čili to byla masová výuka inženýrů pro

prefabrikovanou výstavbu, ale bez oné kultury
 architektonického stavění.

→ **L. Lábus:**

Nejlépe je vidět rozdíl mezi původním otevře-
 ným systémem vedení fakult i celé univerzity
 a rigidním systémem za totalitního režimu,
 nebo současným režimem volby rektorů při
 vstupu do zázemí Betlémské kaple, kde jsou
 vystaveni všichni rektori ČVUT. Od roku 1864,
 kdy byla na ČVUT zavedena organizační struk-
 tura odpovídající dnešní, až do roku 1950 byli
 rektori voleni z profesorského sboru vždy jen
 na rok, často opakovaně – vlastně to byla
 služba univerzitě, což platilo i o děkanech. Až
 od roku 1950 byl nastolen systém státem do-
 sazených a komunistickou stranou pozeňna-
 ných rektorů či děkanů. O studijních plánech
 se tehdy rozhodovalo na partajních schů-
 zích. A když vznikl nový studijní plán, napří-
 klad nové Fakulty architektury, byl navlas
 stejný v Praze, Brně i v Bratislavě... A teprve
 po deseti letech od vzniku nových fakult ar-
 chitektury v roce 1976 bylo připuštěno, že od
 4. ročníku si mohly fakulty zařadit některé po-
 vinně volitelné předměty podle vlastní úvahy.
 Prostě totální direktivní řízení, z ÚV KSČ přes
 vládu a přes svazy architektů, které to posvě-
 tily. A komunisti zavedli ještě něco dalšího,
 podle sovětského modelu se snažili oddělit
 vědu a výzkum od vysokých škol – kdo učil,
 nemohl projektovat, kdo projektovat, nemohl
 většinou učit, a kdo bádá, ale nebyl politic-
 ky zcela spolehlivý, toho poslali do Akademie
 věd... Takže rozdělili architektky na specialis-
 ty, co jenom učili, a na ty, co bádali nebo co
 projektovali. Do Akademie třeba pustili ně-

Otakar Švec, Jiří Štursa, Vlasta Štursová, Stalinův pomník, 1952–1955

Ondřej Čisler, Tři kašny, Plzeň, 2005, foto V. Stanke

koho politicky méně spolehlivého, ale tomu rozhodně nepovolili, aby předával ve výuce zkušenosti mladým lidem. Takže vysoké školy byly poznamenány tím, že až na výjimky učitelé byli mnohem více prokádováni a selektováni než architekti v běžné praxi.

→ **M. Dulla:**

Jen dodám, že úplně na začátku, tedy nahore byli ti angažovaní architekti. Na Slovensku to ale bylo jinak, protože škola u nás vznikla v roce 1939. A tak fapska (FAPS Bratislava – pozn. red.) měla v padesátých letech ještě onu dynamiku nového. Nějaké studijní programy donesl Belluš, něco přinesl Karfík... Učili tu Hannauer, Hruška, Koula, ze Slováků například Kramár. Právě na něj dopadly stalinistické postihy – a pak byl vězněn deset let v basoprojektu. Zavřeli také prof. Piffla, který se věnoval památkám a dějinám, za to, že napsal cosi hanlivého o příjezdu Chruščova. Belluš měl veliké štěstí, že ho nevystěhovali z Bratislavy, přežil nový režim tím svým rozvážným způsobem. Pak si v šedesátých letech stěžoval na to, že ta škola začíná být nějak složitá. A že už neodpovídá jeho původním představám. To už měla fakulta za sebou svévoli různých studentokratických akcí. Ale jistě byla také složitější, a tak také byrokratičtější. To je zřejmě zákonitě. Dnes máme také pocit, že nás válčuje byrokracie.

→ **L. Lábus:**

Dlužno dodat – k systémovým rozdílům mezi Čechami, Moravou a Slovenskem, že na rozdíl od Česka nebyly slovenské školy za nacistické okupace zavřené. Naopak tam byla dokonce v roce 1939 založena nová Fakulta architek-

tury a vůbec vysoké školství zde fungovalo a rozvíjelo se i během války – v samostatném Slovenském štátě...

→ **V. Šlapeta:**

Nezapomeňme, že trochu omezeně, protože někteří slovenští kluci bojovali u Stalingradu nebo na Kavkaze... ve slovenských jednotkách...

→ **L. Lábus:**

Ale byl to základní rozdíl: slovenské školy fungovaly na rozdíl od českých, které byly do konce války zavřené – kromě tří německých vysokých škol, včetně německé techniky v Praze. Připomínám, že za války fungoval z celé ČVUT jen Kloknerův ústav – Němci zřejmě potřebovali zkusit kvalitu betonu právě v této době...

VI. 1956

Jak se v architektuře odrazila éra, které se někdy říká v literatuře táni? Po legendárním projevu sovětského prvního tajemníka ÚV KSSS Chruščova, kterým odsoudil dobu stalinismu jako tzv. kult osobnosti.

→ **M. Dulla:**

Onen Chruščovův projev nebyl po mém soudu obsahovým důvodem pro změnu. S evropsko-atlantickým stylem měla československá architektonická obec vztah trvale... Proto architekti sorelu bleskově opustili. Kvůli podnětům typu Bruselský pavilon, do něhož se vložil stát: shrnuto – určitá poválečná uvolněnost, pozdní moderna a podpora státu. Na Slovensku navrhl Matušík například obchodní cen-

Jan Krásný, Miloš Návesník, sídliště Polabiny, Pardubice, 1951–1960

Ivo Oberstein, Miroslav Vaic, Zdeněk Balcar, Jihozápadní Město, Praha, 1982

trum Slimák, kruhový objekt ve tvaru spirály. Mimochodem Otká Nový jej kritizoval za formalismus... A projektoval Slimáka ještě dřív, než vznikl Bruselský pavilon, ten slavný symbol pozdní moderny.

→ **L. Lábus:**

Dívám se na tehdejší situaci trochu z odstupu. Mimochodem, dnes máme tolik svobody, že si jí ani nedokážeme vážít, a jako bychom k tomu neměli ani dostatečnou míru odpovědnosti. Takže z tohoto úhlu pohledu je dost obtížné tehdejší situaci popsat. Ale podle mě pro učitele i studenty to byla úžasná doba – plná naděje a očekávání. Nicméně nezapomeňme, že zároveň díky své velikosti i významu měla škola obrovskou setrvačnost...

→ **V. Šlapeta:**

Příklad – Honzík vydal knihu Architektura všem, kde adoruje socialistický realismus, ale tenkrát byly velice dlouhé vydavatelské lhůty, takže kniha vyšla až těsně po onom Chruščovově projevu. Takže téma bylo tedy najednou pasé. Načež Honzík požádal o stipendium výtvarných umění, které dostal, a hned napsal novou knížku Determinanty architektonické formy, v níž se navrácí ke své teorii životního slohu ze čtyřicátých let. Ale nesmíme zapomenout ani na hrozné prověrky, které proběhly v roce 1958... Vedly k tomu, že zavřeli Rozehnal, který šel prostě natvrdo do vězení... A málem zavřeli i Fragnera. Takže ta doba tání byla velice krátká a navíc v Polsku a Maďarsku to netálo dál; v Maďarsku také sovětskou intervencí, jak známo, a v Polsku to bylo podobné, a i tam přitáhli šrouby. Ale nezapomeňme, že tam měla přece jen velký vliv ka-

tolická církev, takže školy se těšily přece jen větší autonomii. Díky katolicismu a také díky určité aristokratické poloze polské inteligence. Tohle u nás nikdy nebylo. My jsme byli spíše ti proletáři. Proto se to potom snadněji glajch-šaltuje.

Dovolte odbočku: co se kladlo prof. Rozehnalovi za vinu?

→ **V. Šlapeta:**

Všichni projektovali – přes různé organizace. A to těm Medunům vadilo, že si vydělají nějaké peníze. Netýkalo se to jenom architektů, ale třeba také statiků. Takže velké potíže měl třeba Mencl a ještě jeden profesor v Brně, který pod vlivem tohoto tlaku nakonec spáchal kolem roku 1958 sebevraždu. Rozehnal dělal přestavbu chirurgických oddělení nemocnic. A oni prohlásili, že ty projekty nemají uměleckou hodnotu, a tudíž musí být placen, jako kdyby fakturoval výstavbu městských záchodků... Jenže Rozehnalovy operační sály uměleckou hodnotu měly. Ale rozhodlo, že děkan Alexa u soudu řekl, že dílo uměleckou hodnotu skutečně nemá, a doslova, že by to dokázal každý stavitel z Řečkovic! Což pak znamenalo, že porota posoudila Rozehnalův projekt jako finančně nadhodnocený...

→ **M. Dulla:**

I Juraj Tvarožek v Bratislavě byl takto souzen.

→ **V. Šlapeta:**

Ti všichni i s Eugenem Kramárem byli vězněni na Pankráci v basoprojektu. A tam dělali i s Gočárovými žáky Tobkem a Šolcem různé projekty. Málo se ví, že například projektovali vládní rekreační středisko na Orlíku nebo drů-

Bedřich Rozehnal, basoprojekt, Pankrác, Nákupní centrum, Hloubětín, 1960, foto V. Šlapeta

Ladislav Lábus, Palác Langhans, Praha, 1996–2002, foto J. Malý

bežárny v Xaverově nebo obchodní středisko v Hloubětíně, výzkumný ústav v Běchovicích...

VII. 1968

→

V. Šlapeta:

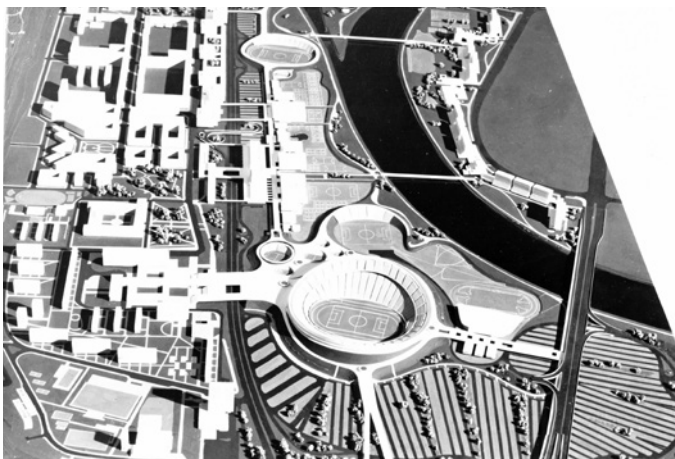
Před „pražským jarem“ proběhly tehdy dva majálesy. V roce 1966 a 1967. V jednom byl zvolen králem majálesu básník Ginsberg a rok nato náš Franta Sedláček. Tehdy táhly velké studentské průvody Prahou, a podle mě šlo trochu o reakci na majálesy kolem roku 1960–1963. To se chodilo k Máchovi, některé průvody zastavila Veřejná bezpečnost a došlo k uvěznění některých osobností, několik studentů vyhodili ze školy, například herečku Helgu Čočkovou... A podobné to bylo v Brně. V druhé polovině šedesátých let se atmosféra trochu uvolňovala, a když byl zvolen králem Franta Sedláček, vypukla doslova euforie svobody. Malý příklad tehdejšího uvolnění, dnes těžko uvěřitelný: do té doby jste neviděli, že by se sedělo venku před kavárnou... Tak to v roce 1967 pomalu vyublávalo... Nutno připomenout, že Franta Sedláček byl za svou aktivitu na majálesu vyloučen ze školy, ale za rok ho vzali zpět a nechali dostudovat. (Tehdy udělal jako školní projekt soutěžní návrh na hotel na Dlabačov, a dostal tam tehdy tuším 3. cenu. Soutěž vyhráli Cajthamlovi a po dlouhých peripetiích hotel na Dlabačově – pro ROH – postavili...). Vzpomínám také na den, kdy Novotný abdikoval. Neznámí lidé se potkávali na louce před Kulaťákem a navzájem si gratulovali! Nebo jsme besedovali se Smrkov-

ským tady na Kulaťáku, s Císařem, ministrem školství, který kandidoval na prezidenta... V březnu 1968 jsme založili akademický studentský spolek – to bylo na MDŽ. Tehdy děkan Stašek a ostatní přišli trochu namazaní, a já jsem na tabuli nakreslil systém akademických spolků na technice v Západním Berlíně – a to se stalo vzorem organizace spolku naší fakulty. Ale byl tu i tlak skupiny, ve které působil Petr Vaďura, Dalibor Vokáč, Emil Příkryl a Mirko Baum, kteří udělali v Rondele, dnešním rektorátě, výstavu Apelace. Připomněla nejenom funkcionalismus, ale také tendence holandského cihlového stylu z let 1924–1925... Tenhle nový, neoficiální zpětný pohled byla naprostá senzace. Zjevovaly se kontrasty. Staškovy přednášky typologie bydlení dávaly za vzor moskevské činžáky, a jako nejhorší příklad ukazoval Unité d'habitation od Corbusiera. Takže se na přednášky přestalo chodit. Načež přišlo nařízení, že přednášky jsou povinné. Což se podobalo padesátým letům – časům za Antonína Černého... Ale hned po Staškovi přednášel Otakar Štěpánek, který ukazoval zmíněné americké fabriky Eero Saarinen a Fina Alvara Aalta. A to byl úplně jiný svět...

→

L. Lábus:

Když jsem připravoval texty do sborníku k 40. výročí založení fakulty, studoval jsem tehdejší Bílé knihy i další materiály. Všechny dokumenty do té doby přicházely seshora, z ministerstva, v nejlepším případě ze Svazu architektů. V roce 1968 tu najednou najdete dokumenty podepsané vedením spolku ASA – třeba Vladimírem Mertou a také SPA,

Jaroslav Paroubek, Arnošt Navrátil, Luděk Todl, soutěžní návrh na Olympijské sportovní centrum v Praze na Manínách, model, 1. cena, 1970

Vladimír Sitta, Walla mulla park, Sydney, Austrálie, 2008–2011, foto P. Patterson

byly to požadavky na radikální změny, resp. na transformaci celé ČVUT. Vlastně tam cítíte obrovské vnitřní názorové tlaky a ČVUT se mohlo tehdy skutečně rozpadnout, protože šlo o decentralizační snahy sledující třeba osamostatnění Stavební fakulty a také opětovné rozdělení této fakulty na samostatné součásti zaměřené na studium architektury a stavařiny, což se povedlo až v roce 1976... Co je zajímavé, že v tehdejší době najdete nám známé, po roce 1989 zavedené požadavky, například na vertikální ateliéry, nebo aby mohli pedagogové zároveň učit i projektovat, na samosprávu studentů a pedagogů, založené na tom, že se pedagogové i vedení volí a že nejsou nominováni partají nebo vládou. To vše se kvůli normalizaci oddálilo až do roku 1989. Kdyby nepřijeli Rusové, měli jsme dnešní Fakultu architektury i principy dnes sledované a vyznávané už v roce 1968–1969... Možná v jiné struktuře.

→ **M. Dulla:**

Byl jsem asi v té době na Hradě u prezidenta Svobody. Ve skupině tzv. dobrých žáků z celé republiky. A vybavuji si, že v zahradě jsme stáli kolem Smrkovského, bylo nás poměrně hodně lidí, davy byly také kolem Svobody a Dubčeka; a tam někde vzadu, nedaleko těch tisíců, stál Husák – a vedle něj nestál nikdo.

→ **L. Lábus:**

I já navážu. V roce 1968 jsem byl na střední škole. A když se měl volit prezident, probíhaly v Praze obrovské demonstrace a předvolební akce, mladí měli svého kandidáta na prezidenta, ministra školství Císaře, zdál se jim tehdy jako pokrokový kandidát a volalo se:

Císař na Hrad! Vybavuji si průvod, který pořádali vysokoškoláci, a ten končil na Senovážném náměstí. Kdosi tam vystoupil a já jsem tam tehdy poprvé slyšel jméno Husák, který by byl prý nejlepším prezidentem. Že má svoji zkušenost s režimem a že si prošel svým a že je mnohem spolehlivější než předpokládaný favorit armádní generál Svoboda... To se psal březen 1968.

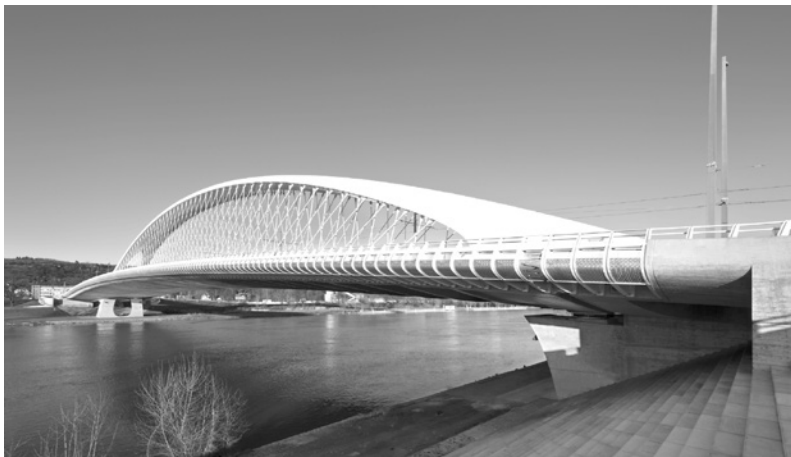
→

V. Šlapeta:

A ještě bych připomněl předchozí rok 1967 a sjezd Svazu spisovatelů. Když jsme po prázdninách přišli do školy, sešli jsme se a Dáda Kasalická přečetla proslav Ludvíka Vaculíka. Následovala stávka na kolejích na Strahově, protože přestalo svítit světlo, a policie, totiž Veřejná bezpečnost, zmlátila studenty, kteří vyšli na Dlačačov a volali: chceme světlo! Vzpomínám, že rektorem Univerzity Karlovy byl syn architekta Oldřicha Starého, a ten vystoupil v televizi a prohlásil, že není možné, aby naše policie, socialistická Veřejná bezpečnost, zmlátila naše socialistické studenty... Mimochodem, studenti totiž nevěděli, že zrovna v okamžiku demonstrace na Dlačačově zasedá ústřední výbor KSČ, kde se jedná o tom, že by Dubček vystřídal Novotného. To bylo kolem 1. listopadu 1967. A pak když začalo pražské jaro, prostě když to začalo bublat, byla v roce 1968 první velká schůze ve Slovanském domě, v pátek, tuším kolem 8. března promluvil Smrkovský a snažil se tam vystoupit také Kroha, jenže lidi ho vypískali... A mluvilo se otevřeně a rozhlas vysílal do dvou ráno, proto se svolala další debata na pondělí ve Sjezdovém paláci ve Stromovce, tam jsme

Václav Aulický, Žižkovská věž, Praha, 1985–1991

Roman Koucký, Trojský most, Praha, 2006–2014, foto E. Havlová

všichni šli a vzpomínám, že tam byl Jarda Šafer, Dana Marková, Věra Koněrzová a Honza Šmejkal a další. A tam přijel poprvé Husák... a mimochodem spisovatel Pavel Kohout a Hanzelka atd. A tam to vlastně začalo. Z tohoto shromáždění odešlo všemi přítomnými schválené doporučení, aby prezident Novotný rezignoval... Po okupaci v listopadu byla velká studentská stávka a trávili jsme noci ve škole a zvali jsme tam různé osobnosti, třeba Petra Čepka, Somra a Vostrého z Činoherního klubu. Vzpomínám, že když se konal pohřeb Palacha, první vlajku nesl Tonda Knetl ze Stavební fakulty. Špalířem stály vysoké školy i kvůli provokacím a v průvodu šli hlavně středoškoláci. Smuteční zástupy dorazily až k Filozofické fakultě, a pak rakev odjela. Lednový pohřeb Palacha – to bylo největší ticho v Praze. A konec pražského jara. Začala normalizace, školu už ovládal Sedláček a Hořčíčka. Na jaře začaly prověrky a vše se prudce změnilo.

→

rá si mne zavolala s Jiřím Ševčíkem, se kterým jsme publikovali ve slovenském časopisu Projekt články o postmoderně. Tady v Praze se tak volně publikovat nemohlo, tudíž jsem nabídl Jirkovi možnost publikovat v Projektu. Na té ideologické komisi, kde zasedal například i Sedláček a Kasalický a mladý Husák atd., jsme se měli zpovídat. Zpočátku to bylo tak nějak všeobecné, vysvětlovali jsme, že je to určitý evropský trend a my o něm píšeme. Beisetzler měl tendenci se nás nějak zastávat... Ale pak došlo ke zlomu. Ozval se Kasalický, proč tam nikde není slovní spojení socialistická architektura. Beisetzler najednou pochopil, že než se zastávat Slováka, je důležitější ideologie.

L. Lábus:

Za normalizace se vysoké školy moc nevyzna- menaly. Svaz architektů byl jediným svazem, který se sám nerozpustil. Ve vedení působili Masák, Prager, Ruller a Sirotek a další, a ti jediní to táhli snad až do roku 1971. Nevzdali to, a tak musel být Svaz architektů zrušen výnosem ministerstva vnitra. Což komunisti rozhodně nechtěli, svaz se měl sám tzv. poučit z krizového vývoje. V tomhle svazu z roku 1968 působili mnozí architekti z praxe, ale nový svaz, ten normalizační, obsadili hlavně lidi z vysokých škol. Včetně například profesora Paroubka, kterého jsem si jinak velice vážil... Mírek Masák mu tohle vlastně nikdy neodpustil... A všichni členové z vedení starého svazu na to doplatili. Včetně Pragera, který sice mohl i v době normalizace realizovat ty nejvýznamnější pražské stavby, jako Novou scénu ND a Federální shromáždění... Ale

VIII. NORMALIZACE

→

M. Dulla:

Na Spolku architektů se po listopadu vypracovala zpráva, kde se rekapitulovaly křivdy. A tak jsem si vybavil normalizační sedmdesátá léta, o kterých dnešní studenti prakticky nic nevědí... Tehdy se moci začalo zmocňovat to zdravé stranické jádro a vyhazovalo ty, kteří byli kritičtí vůči systému. Například profesor Beisetzler, který údajně skrýval Biřáka v srpnu 1968, když přišly spřátelené armády. Zasedal i v ideologické komisi Svazu architektů, kte-

Václav Girsá, rekonstrukce barokního divadla, Český Krumlov, 1980–2000

Pavla Melková, Miroslav Cikán, bastion u Božích muk, Praha, 2007–2011, foto F. Šlapal

oficiálně se o něm vlastně nemluvilo... Takže vysoké školy přistoupily na kompromis a díky tomu možná mohly také výrazněji ovlivnit vyčlenění fakult architektury ze stavebních fakult na technických univerzitách v Praze, Brně i Bratislavě v období normalizace...

IX. MORÁLKA

- **M. Dulla:**
Architektura je služebnou profesí. A je otázka, kde leží ona hranice, kdy se zakázka odmítne a kdy jde o živobytí. Komunisté sloužili po válce oné ideji sociálně levicového pojetí architektury, později se transformovala do oněch paneláků. A dnes je to otázka bohatého klienta, který chce historizující vilu: u koho si má svou vilu objednat? Je morální reagovat na tuto objednávku? U každé z těchto otázek najdeme pro a proti. Nejvíce proti asi u komunistů, kde máme největší tendenci se distancovat, i když přitom někde v hloubi úvah cítíme, že mají pravdu. Do jaké míry vnímáme ono lidské, do jaké míry to byl zlý člověk, a do jaké míry šlo kupříkladu o Krejcarovo přesvědčení? Kde se Krejcar probral? V Sovětském svazu? Když zjistil, že ta levicovost je omyl? Když odsuzoval vilu Tugendhat proto, že je to nepodstatný projekt proti těm správným, levicovým? Než kanalizace v poslední Lhotě?
- **L. Lábus:**
Podstatou bylo, že ta vila stála víc než padesát běžných rodinných domů. A nesmíme také zapomenout, že se velice změnila nálada... V průběhu pěti let: mezi Novým domem v Brně

a Babou. Jednak byla krize, ale hlavně v roce 1927 každý, kdo navrhl moderní vilu, byl hrdinou, zatímco v roce 1932 to bylo proti ideologii levicových architektů, kterým vadilo se vůbec zabývat rodinným bydlením, které je určené pro kapitalisty a střední třídu, a povinností architekta je zabývat se bydlením mas a lidu. A na to se zapomíná. Takže ona kritika vily Tugendhat souvisela se sociální změnou, resp. naladěním celé společnosti. Ten první lauf po první světové válce včetně Fitzgeraldova Velkého Gatsbyho a jazzu i estetiky funkcionalismu se postupně vytratil, najednou se začalo střílet do dělníků, krachovaly firmy, bydlení bylo nedostupné a přišly konfrontační postoje; nebyla to distance od funkcionalismu, ale od předražené, elitářské a luxusní funkcionalistické stavby.

→ **V. Šlapeta:**

Na tom je zajímavé, že na sjezdu levicových architektů na podzim 1932 jeden ze zásadních projevů proslovlila skupina PAS (Voženílek, Janů, Štursa – pozn. red.), kteří prohlásili, že vila není úkolem pro moderního architekta a že představuje reakční postoj. Načež v letech 1938–1939 získali Janů se Štursou zakázku na vilu továrníka Volmana, který vyráběl obráběcí stroje v Čelákovcích. Takže postavili obrovskou vilu, kterou – podle mě – nikdy nepublikovali, jen interiér ve Svazu československého díla. Až v roce 1968 vyšel jeden sešit časopisu Architektura ČSSR, věnovaný rodinným domům, a tam ta vila poprvé je... A pak si Štursa vystavil perspektivu té vily ve své kanceláři v místě, jak si vzpomínám, kde

Petr Suske, Dům v kožichu a s deštníkem, Mladá Boleslav-Michalovice, 2003, foto E. Havlová

Ján Stempel, Jan Jakub Tesař, rodinný dům, Mšeno, 2011–2013, foto Fotes

předtím visel rozvinutý pohled na jeho vítězný návrh Stalinova pomníku.

X. MŮJ UČITEL

→

L. Lábus:

Pro mě to byl Paroubek. Jednak byl skvělý architekt, jednak osobnost, učil mě ateliéry od počátku až po diplom. My jsme měli možnost ještě poznat generaci profesorů realizujících před válkou, jako Čermák atp., která však postupně odcházela ze školy. A hlavně, význam Paroubka jsem měl možnost dodatečně poznat až jako pedagog, když jsem nastoupil po roce 1989 na školu. On se dlouhodobě velice angažoval a zajímal o vzdělávání architektů. Měl to na starosti ve Svazu architektů i po roce 1989, kdy zasedal v naší komisi studijního plánu a podílel se na polistopadovém vývoji školy... Takže ten respekt postupně zrál, a není založen jen na vztahu k učiteli. Já jsem měl jako student jiné, dosti protikladné idoly, Louise Kahna a architekturu bez architektů. Souviselo to také s šíří mých zájmů. Byl jsem dost dlouho nezakotvený, zajímala mě kromě architektury výtvarná umění, film a filozofie i literatura... Ještě ve třetím ročníku jsem přemýšlel, jestli si mám koupit drahá přístrojová pera Stadlery, zda se nebudu nakonec věnovat něčemu jinému... A byl to asi Paroubek, kdo mě k mé profesi definitivně přitáhl. Možná tím, že poslouchal mé představy o tom, co je a co není důležité v architektuře... a navíc jsem za to dostal z projektu jedničku...

→

M. Dulla:

Nikdy jsem neměl člověka, kterého bych si zbožštil. Je mi to vzdálené, osobně nevidím nikde podobnou hvězdu, protože člověk postupně odkrývá také své různé stinné nebo nezajímavé stránky... Psal jsem knihu o Bellušovi a snažil jsem se jakoby dostat do jeho nitra. Když člověk píše monografii, měl by vědět, proč a jak se rozhodoval, ale řeknu upřímně, že jsem měl snad jen jednou jedinkrát pocit, že jsem takřikajíc uvnitř této osobnosti. Obdivoval jsem ho – a srovnával hlavně s Hruškou. Hruška mě přinutil, že jsem mu musel tykat. Byl pro mě takřka na nebesích – a on, že si budeme tykat. Byly to velice rozdílné osobnosti. Zakladatelská stará garda z bratislavské školy. V mých vzpomínkách jsou to ty nejvýraznější osobnosti...

→

V. Šlapeta:

Nejvýraznější osobností nastupující generace v šedesátých letech byl určitě Paroubek – velice koncepční člověk. A také jedna z klíčových postav reformy Svazu architektů roku 1968. Jeho konzultace byly skvělé – jednoduché, přitom šel přímo k jádru problému. Udělal malou skicku a ukázal problém v širších souvislostech technických, estetických a historických. Pravda je, že jsem se s ním někdy přel, ale až později mi došlo, že měl pravdu... Někdy to tak bývá, že až dodatečně přijde člověk na jiné důležitosti. Skvělé byly přednášky Jindřicha Kriseho – vybavuji si jeho kresby evropských měst barevnými křídami na černé tabuli... Pro mě osobně byla důležitá také setkání v Brně – v různých obdobích – nejdříve s Bohuslavem Fuchsem a potom s Bedřihou...

Jan Bočan, Jakub Koňata, Aleš Tomášek, Ondřej Hilský, David Braum, David Strach, České velvyslanectví v Tbilisi, 2001–2005

Zdeněk Zavřel, České centrum, Paříž, 1996, foto P. Štecha

chem Rozehnalem. Úžasné osobnosti, přitom velice protikladné: Fuchs velice dynamický, flexibilní, s ohromným čichem na lidi a obrovskou energií, a proti tomu poetický, klidný, zasněný Rozehnal. A pak obrovskou roli pro mě mělo setkání s Hansem Scharounem, když se otec dostal konečně v roce 1966 do Západního Berlína. Mohl jsem tam strávit celé prázdniny a Scharouna vidět, což byla tehdy jedna z nejdůležitějších osobností světové scény – v té době právě dokončil filharmonii. A také jsem viděl tamní produkci mladší západobersébrlínské generace v duchu brutalismu.

→

L. Lábus:

Ještě k Paroubkovi – když o něm mluvím s úctou, je to skutečně hlavně proto, že jsem jeho význam pro vzdělávání architektů zjistil, až když jsem se s ním podílel na transformaci školy po roce 1989. Z hlediska architektury mne přímo asi moc neovlivnil, kromě nepřímého vlivu jeho tolerance a zkušeností i argumentace. Patřil sice k nejdůležitějším architektům, co nás učili, postavil v té době ojedinělé bytové domy z rezných cihel Na Santince, ale některé další stavby pro nás nebyly tak imponující. On se dlouhodobě velice zajímal o vzdělávání architektů. Díky jeho názorům a později i archivním textům jsem měl možnost zjistit některé konkrétní informace a lépe poznat vývoj na školách... Tehdy mne zaujalo, že i v době normalizace se pedagogové marně snažili fakticky o to samé, co bylo nakonec zavedeno až v nových podmínkách po roce 1989... Aby tu učili i lidi se zkušeností z praxe, aby fungovaly ony vertikální ateliéry, aby vzdělání bylo všeobecné, včetně stavby

měst. Když jsem zmínil názorovou distanci od jeho dalších staveb, měl jsem na mysli třeba projekt vládního hotelu Praha, který mi tehdy přišel jako pozdní, trochu těžkopádný modernismus, poplatný své době i funkci. S odstupem času je dnes i po demolici tato stavba vysoce ceněna.

→

V. Šlapeta:

To byla daň za to, že musel spolupracovat se Sedláčkem a byl pod tlakem té politické garnitury, která mu nemohla sedět, ale – on ten kompromis tehdy udělal.

Dovolte, abych vás závěrem požádal o poslední slovo.

→

M. Dulla:

Zvykli jsme si mít na současnost dvojí pohled: na jedné straně si myslíme, že naší dobou dospěl vývoj ke svému vrcholu. Na druhé straně jsme pochopitelně kritičtí i vůči maličkostem. Ty vnímáme jemněji než ty z minulosti. Nejsou ještě zahlazeny historickým odstupem. Takže z jedné strany musím konstatovat, že se nám určitě daří mít školy korektní, demokratické, kritické s potřebou poměřovat se kritérii nikoli domácími, ale mezinárodními... No a z druhé strany: nevíme, jaký dopad budou mít epochální změny, které zažíváme: efemérnost architektury, elektronizace a počítače, globalizace kultury, blahobyt a komfort, feminizace profese, nebo vůbec celková akcelerace vývoje, která je sama o sobě tak záhadná. Jak se dívat na ono udržování dávných hodnot a koncepci školy, na její setrvačnost, která se obvykle ex post s oblibou kritizuje? Je to výhoda? A věkový odstup mezi profesorem a stu-

Filip Streit, svítidlo Flover, 2009, foto J. Šafařík

Marian Karel, socha před Fel ČVUT, sklo, kámen, foto G. Urbánek

dentem je stále větší a větší. Nevíme přesně, kam vlastně směřujeme...

→ **V. Šlapeta:**

Rád bych upozornil, že během posledního čtvrtstoletí došlo k radikální technologické změně: projektuje se stále víc a víc digitálně, což má zásadní vliv i na proces vzdělání architektů. I za této situace je samozřejmě nutné zachovávat otevřenou, demokratickou, k humanismu orientovanou diskusi, která vede k vývoji oboru. Nesmíme to pustit ze zřetele, i když se před námi otevírá celý nový a tolik lákavý digitální svět. Určitě je přitažlivý, vždyť technologické instrumenty ulehčují tvůrčí procesy. Nový nástroj by se však neměl stát fetišem, který ubírá energii architektonickému myšlení.

→ **L. Lábus:**

Při ohlédnutí za uplynulým stoletím od vzniku Československa mi často přichází na mysl, jak samozřejmé nám připadají naše současné demokratické poměry a svobodné životní podmínky, ve kterých se věnujeme vzdělávací nebo práci v oboru či společenským aktivitám. Díky dlouhodobé stabilitě této situace zapomínáme, že to není samozřejmý nárok, ale křehká, kultivací a péčí šlechtěná výsada, o kterou lze snadno vnitřním či vnějším vlivem přijít. Mějme v paměti, že jen polovinu období od vzniku samostatného státu v roce 1918 jsme prožili v podmínkách skutečně demokratické společnosti, padesát let jsme byli nuceni žít v prostředí totalitních režimů. Uvědomujme si, že opět můžeme své povolání architekta vykonávat jako svobodnou profesi, mezi projektováním a učením nestojí už

žádná umělá bariéra a univerzitní prostředí formují demokratické principy založené na samosprávě akademické obce. Už třicet let sami neseme odpovědnost za výsledky naší činnosti, ať již na univerzitní půdě, při výkonu profese či ve společenském životě. I v dnešní složité době, přesycení a uspaní stereotypem i přešlapy demokratického systému, bychom neměli upadat do kverulantství nebo podléhat svůdným radikálním postojům; velice snadno se pak vytrácí vědomí křehkosti kultury demokracie. Pravda nevězí automaticky sama o sobě, demokracie vyžaduje každodenní usilování: aby fungovala a poskytovala svobodu rozhodování. Tato hodnota je ovšem podmíněna vědomím odpovědnosti – obě představují pilíře vyspělé demokratické společnosti.

Děkuji za rozhovor.
Jiří Horský

Beseda byla publikována v bulletinu Alfa 8–9/18, vydávaném na FA ČVUT.

David Kraus, Škola v Hradištku, 2011-2012, foto F. Šlapal

Petr Hájek, Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání, Vrchlabí, 2009-2014, foto B. Marke1

62

TÉMA

OZVĚNY ČCA 2018

OZVĚNY ČCA 2018

OZVĚŇENY ČCA 2018

OZVĚŇENY ČCA 2018

ADMINISTRATIVNÍ BUDOVA VE STRANČICÍCH VÍTĚZEM ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2018

Na slavnostním galavečeru České ceny za architekturu (ČCA) byly v pondělí 19. listopadu ve Foru Karlín vyhlášeny výsledky 3. ročníku této soutěžní přehlídky České komory architektů (ČKA). Hlavní cenu si převzal David Levačka Kraus za realizaci Administrativní budovy ve Strančicích. Ve finále letošního ročníku České ceny za architekturu porota vybírala mezi osmi stavbami. Vítěz i finalisté se etablovali ze 33 nominovaných prací, které ČKA představila na konci května tohoto roku. Celkově se o Českou cenu za architekturu ve 3. ročníku ucházelo 145 děl dokončených v posledních pěti letech.

Uděleny byly rovněž čtyři Ceny partnerů: Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za přístup k revitalizaci průmyslového objektu, Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivou rekonstrukci stavby v krajině a Cena společnosti VELUX za práci s denním světlem.

Akademie České ceny za architekturu současně ocenila Výjimečný počin. Všechna oceněná díla Česká komora architektů vystaví od 22. listopadu v Galerii Jaroslava Fragnera v Praze a od 7. února 2019 pak v Galerii architektury Brno.

Finalisty ze 33 nominovaných vybírala mezinárodní porota v čele s předsedou Rogerem Riewem (Německo). Dalšími členy byli Carlo Baumschlager (Rakousko), Zsolt Gunther (Maďarsko), Andrea Klimko (Slovensko), Robert Konieczny (Polsko), Yael Moria Klain (Izrael) a architekt českého původu Ivan Reimann (Německo). Sešli se začátkem září přímo v České republice, aby osobně zhlédli vybrané nominované stavby. Díla neposuzovali v žádných kategoriích. Porotci zhodnotili, že „i když je tento proces velmi namáhavý, jsou pro porotu návštěvy lokací a osobní dojmy z rozhovorů s klienty a architektky velmi užitečné. Takto nashromážděné poznatky zásadním způsobem pomohly s konečným rozhodováním.“ Shodli se, že „posuzované stavby dosahují vysoké kvality. Bezpochyby jsou schopny soupeřit se současnou evropskou architektonickou tvorbou. Design i celkové provedení jsou na velmi dobré úrovni.“

Hlavní cena a Finalisté

Hlavní cenu porotci udělili architektonické kanceláři Architektura za realizaci Administrativní budovy ve Strančicích (2016). Autor díla David Levačka Kraus navrhl novostavbu administrativní budovy zasazené do průmyslového areálu zhotovené inovativní technologií z lehkého betonu. V celé Evropě je přitom jen pomálu budov, které byly postaveny z tohoto materiálu. Podle poroty se jedná o mimořádný a podnětný projekt. „Lze o něm rozhodně říct, že razí cestu v současné evropské architektonické rozpravě,“ soudí. Administrativní budova ve Strančicích je podle porotců „hrubá, odvážná, průmyslová“. Jedná se o „budovu se skloněnou střechou pro parkování aut, s očividnými konstrukčními omezeními, díky kterým působí téměř sochařským dojmem, odlišná na místě z lehkého betonu, s přibližně metr tlustými zdmi, bez jakéhokoliv zateplení, s přesně zasazenými okny“. Porotci ocenili, že jde o „projekt s jasným rukopisem a architektonickou ambicí, která je ale držena v pozadí“. Neskrývali nadšení nad zvolenou technologií: „Ve Švýcarsku a v Německu, především v Berlíně, probíhá rozsáhlý výzkum ve snaze najít správnou směs a správnou technologii na tvorbu a odlévání tohoto typu inovačního betonu. Zde ho máme. Opravdový výzkumný projekt, zcela jednoznačný, průkopnický, mo-

derní. A zároveň skromný, aniž by se předváděl, nachází svou pozici v okolí jen tím, že je lehce odlišný.“

Čestné ocenění Finalista České ceny za architekturu 2018 získalo kromě vítězné realizace sedm dalších různorodých prací z celé České republiky. Z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od ČKA (vyhlášené Nadací Proměny Karla Komárka) vzešla Obnova nábřeží řeky Loučné v Litomyšli (Rusina Frei architekti + Atelier PARTERO, 2017), jedna ze dvou realizací veřejného investora mezi finalisty a jediný příklad řešení veřejného prostoru a krajiny. Druhou je Sportovní hala Dolní Břežany (SPORADICAL, 2017), novostavba navazující na areál základní školy sloužící k výuce tělocviku, pro sportovní veřejnost i k pořádání kulturních akcí. Mezi nejlepší zařadila porota brněnský Polyfunkční objekt Dorn (Atelier RAW, 2016), největší budovu se zavěšeným cihelným pláštěm v České republice. Dvě ze staveb oceněných titulem Finalista stojí v horském prostředí. Pivovar Trautenberk (ADR / Petr Kolář, Aleš Lapka, 2017) vznikl rekonstrukcí původní Tippeltovy boudy, později známé jako hotel Družba, v Horní Malé Úpě v Krkonoších a i dnes si zachoval také funkci horské ubytovny. Výstupní stanice lanové dráhy na Pustevnách (Kamil Mrva Architects, 2017) je moderní přestavbou obohacující areál beskydských Pusteven. Zástupcem staveb k privátnímu bydlení mezi finalisty je Rekonstrukce a přestavba mlýna na bydlení (Stempel & Tesař architekti, 2017) na Slapech. Maximální dopad díla pomocí minimálních prostředků pak reprezentuje Útulna (Jan Tyrpekl, 2017), experimentální dřevostavba vzniklá na bývalém lehkém opevnění u jihomoravského Vratěněna.

Čtyři Ceny partnerů

V České ceně za architekturu se udělují rovněž ceny partnerů. Cenu Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží získalo KINONEKINO (XTOPIX architekti, 2017) v Plané. Hodnotitelé ocenili, že díky citlivému přístupu architektů se podařilo dostat do malého města nejen kvalitní architekturu, ale zároveň obnovit kulturní a komunitní život. Návrh vzešel z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od ČKA realizované v roce 2013. Město Planá přitom v posledních letech uspořádalo již tři architektonické soutěže. Podle ministerstva se tak stává příkladem zadavatele, který hledá pro svůj rozvoj ta nejlepší architektonická řešení, čímž naplňuje Politiku architektury a stavební kultury ČR.

Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za přístup k revitalizaci průmyslového objektu patří Kotelně Libčice nad Vltavou (Atelier Hoffman, 2017). Ministerstvo vyzdvihlo, že autor pochopil výjimečnost místa – areál bývalých šroubáren v Libčicích nad Vltavou o rozloze 17 ha, a „z hromady sutě a popela“ vydobyl prozatím dvě stavby. Rekonstrukcí Uhelného mlýna vznikl showroom designových výrobků a konverzí dvou objektů Kotelny se podařilo vytvořit multifunkční prostor určený pro živé umění, řemesla a inovativní technologie i společenské akce. Citlivá rekonstrukce je následováním hodným příkladem nakládání s průmyslovým dědictvím.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR udělila cenu za citlivou rekonstrukci stavby v krajině Pivovaru Trautenberk (ADR, 2017) v Malé Úpě. Agentura ocenila, že rekonstrukcí se podařilo vrátit bývalé Tippeltově boudě z roku 1911 její původní lesk a současně zatraktivnit celou horskou obec vyhlížející na okouzlující hřebeny Krkonoš. Nejvíce si agentura cení toho, že tato relativně objemově velká stavba vytvářející dominantní prvek krkonošské architektury ve velmi exponované poloze je proporčně i barevně zdařile začleněná do struktury zástavby Horní Malé Úpy, přičemž střizlivé řešení exteriéru vytváří příjemný kontrast s ladným interiérem.

Cenou společnosti VELUX za práci s denním světlem vyznamenali hodnotitelé Centrum Caolinum Nevrň (Jakub Chvojka, Radek Dragoun, 2014). Projekt podle odborné poroty partnera velmi komplexně pracuje s denním světlem. Využívá potenciál horního osvětlení nejen k dosažení vizuálního komfortu, ale zabývá se i změnami atmosféry místa díky měnícím se světelným podmínkám během dne. Velmi sympatická je podle společnosti Velux navíc vlastní funkce stavby a její začlenění do života v místě.

Výjimečný počín z oblasti architektury

V rámci České ceny za architekturu jsou rovněž oceňovány výjimečné aktivity na poli architektury. Nominace provádějí členové Akademie a Grémia ČKA. Akademici o výjimečném počínu hlasovali na webovém portálu Ceny.

Ocenění za Výjimečný počín se dostalo Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy – Romanu Kouckému a týmu kanceláře Metropolitního plánu za hledání nové cesty v územním plánování a otevírání diskursu nad smyslem územního plánování a současně ji získal CAMP (Centrum architektury a městského plánování) za novátorský přístup v propagaci architektury.

Tereza Zemanová

Tisková zpráva ČKA z 19. listopadu 2018

Přehled přihlášených staveb

Všech 145 děl přihlášených do ČKA 2018 bylo prezentováno v Bulletinu ČKA 2/2018, stejně jako profily a rozhovory s porotci a další informace. Veškeré informace včetně galerie všech staveb jsou umístěny na webových stránkách soutěže.

Česká cena za architekturu 2018 v číslech

→	145 přihlášených děl
→	33 nominovaných děl
→	1 Hlavní cena
→	8 Finalistů
→	4 Ceny partnerů
→	1 Výjimečný počín
→	7 členů poroty
→	velké zastoupení soukromého bydlení
→	méně staveb z veřejných investic
→	2 veřejné stavby realizované na základě architektonické soutěže

Příští ročník ČKA

Čtvrtý ročník České ceny za architekturu bude vyhlášen 7. ledna 2019.

GALAVEČER ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2018

V pondělí 19. prosince pořádala Česká komora architektů galavečer České ceny za architekturu spojený s vyhlášením výsledků letošního ročníku soutěžní přehlídky realizovaných staveb. Forum Karlín, kam se akce letos přesunula, zaplnila tisícovka hostů, kteří přišli oslavit svátek kvalitní české architektury. Dozvěděli se, kdo se stal Vítězem této soutěžní přehlídky, držitelem titulu Finalista, oceněným Cenou partnera a co bylo hodnoceno jako Výjimečný počin.

Večerem letos provázel Jiří Zeman. Do vyhlásování se již tradičně zapojil i osobitý architekt, herec a spisovatel David Vávra, který tentokrát přispěl hádankami, jejichž řešením byly stavby oceněné titulem Finalista. U vítězné stavby pak provázel medailonkem. Umělecký program zajistila performační kapela Sváteční pop (Petr Nikl, Milan Cais, Ondřej Smeykal a Jiří Hradil), vystupující společně s VJ Cladem zajišťující vizuální produkci. Vystoupení doplnily objekty létající nad hlavami diváků včetně betonového sila odkazujícího na vítěznou stavbu české ceny za architekturu 2018. Na hlavní program navázala afterparty, kterou hudbou provázel DJ Mach.

Galavečer letos v přímém přenosu streamovala Česká televize, takže i ti, kteří nebyli přímo v sále, mohli dění sledovat přes svoji obrazovku. Záznam je stále ke zhlédnutí v iVysílání ČT.

Tereza Zemanová

VERNISÁŽ VÝSTAVY ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2018

Ve středu 21. listopadu zahájila Česká komora architektů v Galerii Jaroslava Fragnera v Praze výstavu Česká cena za architekturu 2018. Kurátory výstavy jsou bratři Petr a Jan Stolínovi.

Výstava představuje oceněná díla letošního ročníku ČCA s vítěznou stavbou v čele, vedle toho také mezinárodní odbornou porotu a držitele Výjimečného počinu. Nezapomíná ani na soubor nominovaných staveb, ze kterých porota oceněné vybrala. Zahájení výstavy vzbudilo mezi příznivci České ceny za architekturu zájem, prostory galerie byly zaplněné. Jeden z kurátorů výstavy Petr Stolín je současně vítězem prvního ročníku ČCA.

Zájemci mohou výstavu zhlédnout až do 7. ledna 2019.

Foto Zdeněk Sokol

Další výstava ČCA 2018

7. 2.–31. 3. 2019

6. 2. 2019 od 18.00 – vernisáž výstavy

Galerie architektury Brno, Starobrněnská 18, Brno-město

Katalog

Česká komora architektů vydala katalog výsledků 3. ročníku soutěžní přehlídky Česká cena za architekturu 2018. Katalog je on-line k dispozici na webových stránkách soutěže a v tištěné podobě pak v Kanceláři ČKA v Praze.

DOKUMENTY O ČESKÉ CENĚ ZA ARCHITEKTURU V ČESKÉ TELEVIZI

Výsledky České ceny za architekturu se objevily i na televizních obrazovkách

Vyhlášení výsledků ČCA 2018 v pražském Foru Karlín bylo přenášeno přímým přenosem na Artzóně České televize (internetové vysílání) dne 19. 11. 2018.

Odkaz na vysílání najdete po zveřejnění Českou televizí na webu ARTZÓNY i na webech České ceny za architekturu a ČKA, a také na facebooku ČKA i ČCA.

Zároveň bylo možné zhlédnout dokument o průběhu loňského ročníku ČCA 2017, který odvysílala Česká televize na ČT ART v úterý 13. 11. 2018 ve 22.40.

Záznam z galavečera ČCA 2017 je umístěn na <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/artzona/video/b33211>

Již třetím rokem pořádá Česká komora architektů přehlídku realizovaných staveb Česká cena za architekturu. Porota oceňuje a obdivuje energii, jakou je tato architektonická cena spouštěna a organizována. Stejně jako v předchozích letech byla sestavena mezinárodní porota z řad architektů a krajinářských architektů, tentokrát pocházejících ze Slovenska, Polska, Rakouska, Izraele, Maďarska a Německa, aby zhodnotila stav české architektury jak v národním, tak mezinárodním kontextu.

V prvním kole selekce porotou byl ze 145 přihlášených realizací vytvořen seznam 33 nominací. Ve druhém kole zůstal úzký okruh staveb, které porota osobně navštívila. I když je tento proces velmi namáhavý, jsou pro porotu návštěvy lokací a osobní dojmy z rozhovorů s klienty a architektky velmi užitečné. Takto nashromážděné poznatky zásadním způsobem pomohly s konečným rozhodováním.

Čas určený na přesuny mezi jednotlivými místy byl intenzivně využit k debatám o kladech a záporech realizovaných staveb a zvláště o širších souvislostech a kontextu, což je velmi obtížné posoudit pouze po zhlednutí zaslaných panelů.

Členové poroty navštívili celou řadu různých staveb – od drobných počínů po větší realizace, ale viděli pouze pár velkých projektů. Už tato skutečnost může sama o sobě vypovídat o tržní situaci v České republice. Většina realizací byla financována soukromými investory, jen velmi málo staveb pochází z veřejného rozpočtu, což opět vypovídá o místní architektonické produkci.

A v širším, mezinárodním kontextu? Je česká architektura dostatečně dobrá, aby obstála v konkurenci na mezinárodní scéně? Ač tato otázka nebyla nikdy přímo položena, porota si všimla, že přesto visí ve vzduchu. Nabízí se zvláště tehdy, když je porota složena výhradně ze zahraničních architektů.

Porotci se shodli, že posuzované stavby dosahují vysoké kvality. Bezpochyby jsou schopny soupeřit se současnou evropskou architektonickou tvorbou. Design i celkové provedení jsou na velmi dobré úrovni.

Zadávaní zakázek u veřejných budov provádí proces výběrových řízení či architektonických soutěží, vyjednávání s klienty a uživateli a na závěr se architekt musí proplétat bludištěm regulací, veřejných zájmů atd. Komplikovaný postup se netýká zakázek malého rozsahu a soukromých klientů a díky tomu je v těchto případech realizace dobré architektury snazší. Dlouhý a mnohdy úmorný proces její vznik neomezuje. S ohledem na tento fakt porota předpokládá, že český trh je hnán více soukromým než veřejným sektorem a že architektonické soutěže očividně nemají stejnou důležitost při vzniku kvalitní architektury, jako mají v jiných evropských zemích. Proto by se měly více prosazovat veřejné investice a architektonické soutěže by se měly více propagovat.

Porota navštívila během tří dnů všechny projekty ze seznamu. Po znovunabytí sil pro konečné setkání v Praze pak velmi rychle zvolila osm finalistů. Konsenzuální rozhodnutí bylo možné zejména díky podrobným debatám, které jsme vedli během cest, velmi dobrému porozumění mezi členy poroty a příjemné pracovní atmosféře, která během těchto tří dnů vládla.

Po výběru osmi finalistů probíhala podrobná diskuse o tom, které dílo lze považovat za natolik mimořádné, že si zaslouží nejvyšší ocenění. Nešlo jen o to, vybrat nejlepší realizaci. Na ní jsme se shodli po krátkém vzájemném zhodnocení. Důležité je, co chce porota udělením prvního místa sdělit.

Když je vzájemné pouto mezi architektem a klientem dobré a architekt je zároveň talentovaný, pak může vzniknout skvělá stavba. V tomto ohledu jsme viděli mnoho kvalitních příkladů, precizně realizovaných, k nimž nelze mít žádné připomínky. Museli jsme ale začít hledat

ten opravdu výjimečný, mimořádný prvek, přínos, který není možné zpochybnit.

Nejcennější tkané koberce jsou ty, jež vykazují nějakou drobnou vadu. Teprve ta je činí unikátními. Čeho chceme v architektuře dosáhnout? Jaké cíle jsou důležité? A jaké existují překážky? Během naší okružní cesty jsme si všimli, že výstavba v České republice je v pořádku, možná s výjimkou nedostatečných investic do veřejného sektoru. Klienti mohou očekávat dobrou architekturu. Očividně zde působí dostatek schopných architektů, připravených odvést profesionálně svou práci.

S ohledem na tyto aspekty se naše pozornost zaměřila na stavbu, která na první pohled mohla působit nedokonale či vypadat nedokončeně, což je v rozporu s principy realizace kvalitní architektury. Začali jsme stavbu zároveň obdivovat i zpochybňovat, okamžitě jsme o ní vedli dlouhé diskuse, zaujatě a na mnoha úrovních, a to bylo možné pouze proto, že poskytovala tolik podnětů k debatám.

Úspěch je největším nepřítelem výzkumu. Celonárodně dobrá úroveň architektury může být překážkou vzniku mimořádné architektury. Jako vítěze České ceny za architekturu 2018 se nám podařilo vybrat mimořádný projekt. Lze o něm rozhodně říct, že razí cestu v současné evropské architektonické rozpravě. Nebyl vybrán, aby ukazoval směr, kterým by se měla česká architektura v následujících letech ubírat.

Naopak by nás měl přimět k tomu, abychom si položili otázky týkající se různých přístupů v architektuře a přehodnotili je s ohledem na důležitost a výzvy vyplývající ze sociopolitického a sociokulturního kontextu.

Porota gratuluje administrativní budově ve Strančicích jako vítězi České ceny za architekturu 2018.

Hádkanky / verše k jednotlivým oceněným stavbám přednesl David Vávra na slavnostním Galavečeru ČKA ve Fóru Karlín dne 19. 11. 2018.

Foto archiv ČKA

HLAVNÍ CENA

ADMINISTRATIVNÍ BUDOVA
VE STRANČICÍCH

Architektura / David Levačka Kraus

Administrativní budova ve Strančicích
Architektura, s. r. o.

Autoři
David Levačka Kraus

Klient
Valnetis, a. s.

Realizace
2012-2016

Pouštní objekt izraelské armády?
Dnes i ženy surový beton mají rády.
Zde nocí i dnem zní stejný refrén -
písek, cement, voda, písek, cement, voda.
Nových struktur óda.
Bunkr je tady,
silo je i tam.
Auta jezdí na cement
a beton patří nám.
Levá, pravá, levá, pravá...

Šlápl jsem do betonu,
nikdo mne nevyprostí.
Zůstanu tu navěky,
žádná chůze, žádný klus.
Dům je na levačku
a to je jeho plus.

Autorská zpráva

Administrativně-správní budova společnosti, která distribuuje a vyrábí betonové směsi a jejíž vedení je nakloněno alternativním technologiím, zdrojům energií i stavebním postupům. Syrové autentické místo s vůní práce. Industriální charakter pozemku má silnou atmosféru díky hučící a nikdy nespící betonárce i čtyřicetimetrovému zemědělskému silu naproti. Náplň činností se promítá do neuspořádaného výrazu objektu, který je celý výhradně betonový odlitek. Betonový živočich, jehož forma vychází pouze z funkce provozů, vztahů k okolí, pohybu slunce i pohybu aut kolem. Vzrostlé stromy byly zachovány, dům se jim vyhnul. Pohledový beton různých struktur je na podlaze, stropech, stěnách, objekt sám včetně střechy je vylitý z tepelně izolačního betonu tloušťky stěny přibližně 1 m, bez jakýchkoliv dalších obkladů, úprav či typických dokončovacích prací. Experiment se souhlasem klientů. Instalace a další stavební prvky jsou viditelné, vedené na betonových konstrukcích, okna jsou oči domu, tvoří obrazy na fasádě. Parkování je na střeše objektu, kde bude i fotovoltaická elektrárna s nabíječkami pro elektromobily, nyní parkující uvnitř domu. Objekt skrývá prvky, které byly vyvinuty investorem (desetimetrová vyklápěcí vrata sloužící pak jako zastřešení, robot provádějící zdění, detaily zábradlí, pojezdnych skel atd.).

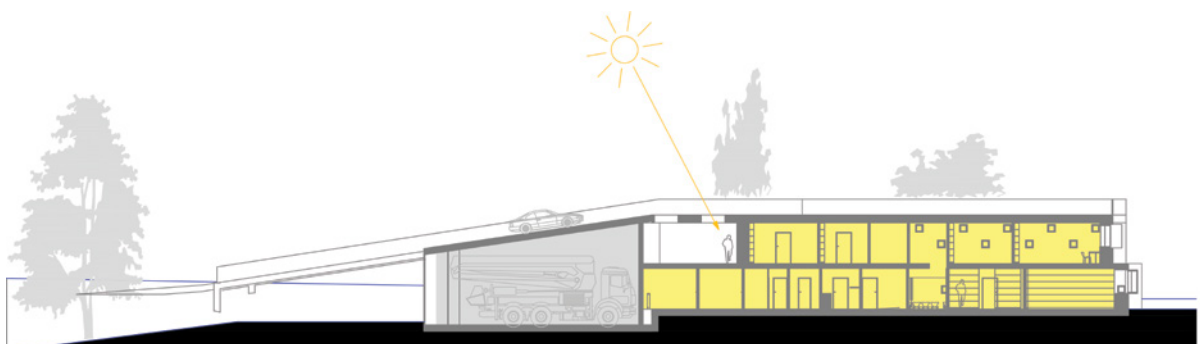
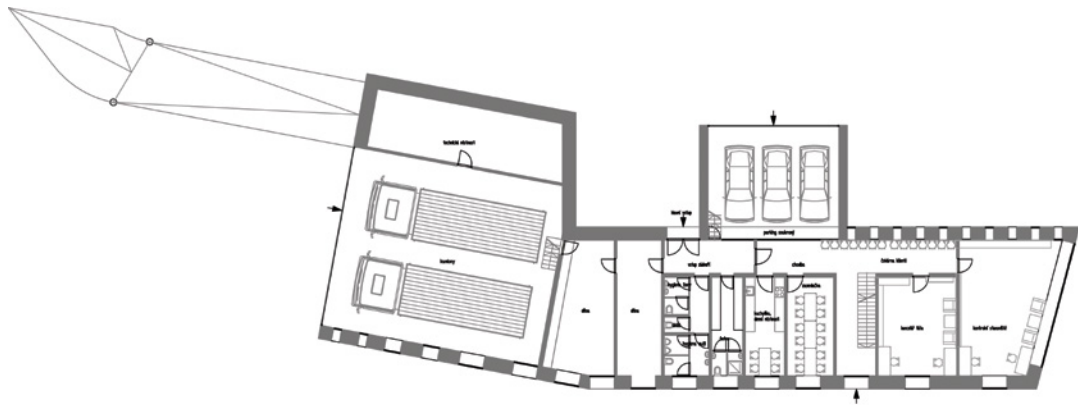
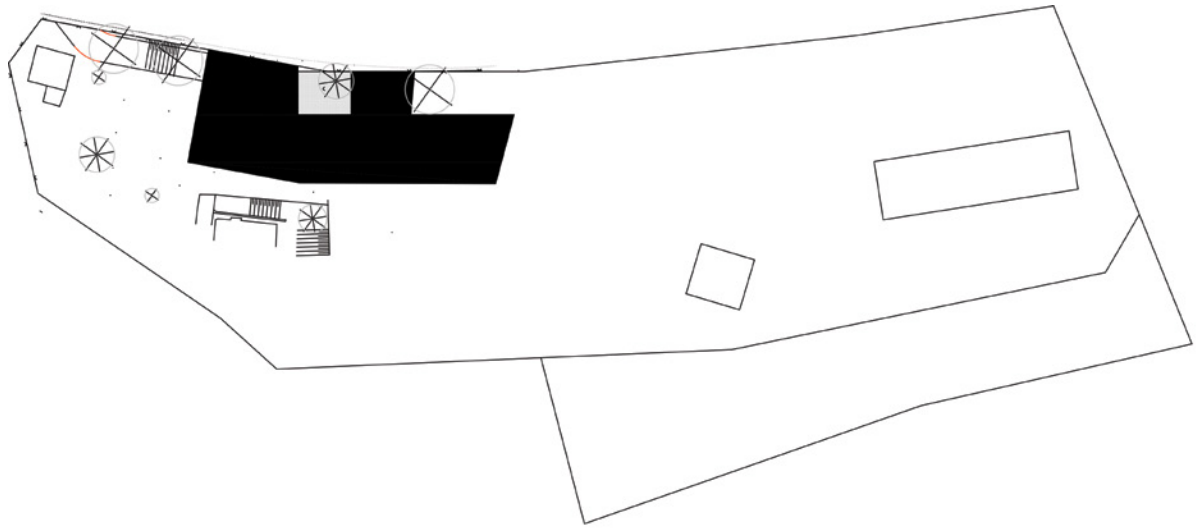
Hodnocení poroty

Novostavba administrativní budovy zasazená do průmyslového areálu, nedaleko betonárky, čtyřicetimetrového zemědělského silu, vzduch kolem pln prachu a zavánějící betonem. Stavba očividně do svého prostředí zapadá. Je hrubá, odvážná, průmyslová. Avšak hle! Najdeme zde drobné odlišnosti mající zásadní význam, kterých si ale povšimneme jenom při bližším ohledání. Budova se skloněnou střechou pro parkování aut, s očividními konstrukčními omezeními, díky kterým působí téměř sochařským dojmem, odlitá na místě z lehkého betonu, s přibližně metr tlustými zdmi, bez jakéhokoliv zateplení, s přesně zasazenými okny. Ta jsou kombinována se skleněnými otvory ve střeše, poskytujícími dodatečný zdroj světla v kancelářích, z nichž můžeme vidět na automobily zaparkované na střeše. Okna v horním patře jsou zasazena v jedné řadě, okna v přízemí uskakují. Všechna jsou stejného formátu, ačkoliv se také mění ve své pozici s ohledem na převis střechy. Zřetelné známky, že se nejedná o prostou průmyslovou budovu (architekturu bez architektů), ale o projekt s architektonickou ambicí, která je ale držena v pozadí. Projekt s jasným rukopisem. Monolitický beton vytváří odlišné povrchové struktury. Na první pohled „špatná“ vlastnost se stává kladem, krásou. Vzniká povrch, kterého se chcete dotknout, pohladit ho, jako luxusní koberec. Monolitická stavba je důvodem k vytvoření stejného materiálového povrchu a textury jak zvenčí, tak uvnitř. V celé Evropě je jen pár budov, které byly postaveny touto technologií, pomocí lehkého betonu. Ve Švýcarsku a v Německu, především v Berlíně probíhá rozsáhlý výzkum ve snaze najít správnou směs a správnou technologii na tvorbu a odlévání tohoto typu inovačního betonu. Zde ho máme. Opravdový výzkumný projekt, zcela jednoznačný, průkopnický, moderní. A zároveň skromný, aniž by se předváděl, nachází svou pozici v okolí jen tím, že je lehce odlišný. Betonová Casa Malaparte, ale namísto skal a moře máme betonové silo a betonárku. To vše společně vyvolává hrubý, ale silný a účinný dojem. Bravo.

Foto Filip Šlapal

Ing. arch. David Kraus

(* 1. 11. 1970, Praha)

Autor rozvíjí vlastní pojetí architektury, pracuje s neobvyklými zdroji inspirací, s obrazy a principy současného světa. Jeho experimentální tvorba byla prezentována na výstavě VIZE 1997. Byl o něm natočen dokument Bílé vrány na ČT. Přednáší, publikuje, vystavuje, vyučoval na VŠUP a FA ČVUT v Praze. Jeho práce najdeme v Česku i zahraničí, získaly řadu ocenění a jsou zastoupeny v Národní galerii v Praze.

www.archi.cz

Biografie

- 1989–1996
FA ČVUT, ateliér Miroslava Šika
- 1993
stáž Štýrský Hradec, Rakousko
- 1994
zakladatel sdružení Nová česká práce
- 1996
zakládá atelier David Kraus – architekti
- 1999
člen spolku Mánes
- 2000
člen redakční rady časopisu Stavba
- 2000
člen správní rady Nadace české architektury
- 2001
člen ČKA
- 2003
zakládá atelier Architektura, s. r. o.
- 2012
pedagog VŠUP
- 2015
pedagog FA ČVUT

Soutěže

- 2004 – Odměna
soutěž nová budova FA ČVUT
- 2010 – Dům roku
- 2012 – Dům roku
- 2015 – Čestné uznání Grand Prix architektů
vila Jevany
- 2013 – Čestné uznání Grand Prix architektů
škola v Hradištku
- 2013 – Finalista BigMat International Architecture Award
- 2016 – FA ČVUT: nejlepší ateliér
- 2017 – FA ČVUT: nejlepší ateliér, nejlepší projekt
- 2018 – Grand Prix architektů, Národní cena za architekturu, cena za novostavbu:
administrativní budova ve Strančicích

Realizace (výběr)

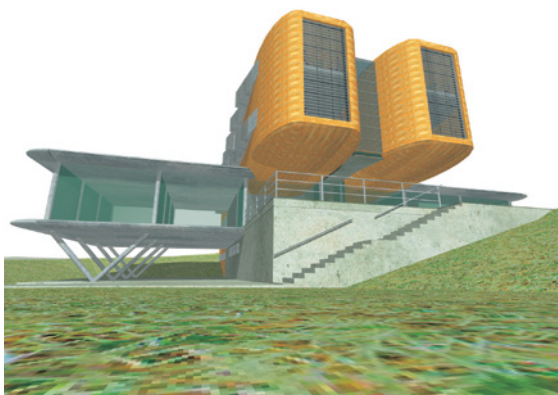
- Muzeum aut s bytovým domem v Satalicích
- Škola v Hradištku
- Dům s pečovatelskou službou Rokytnice nad Jizerou
- Kancelářské prostory firmy Avecan
- Rekonstrukce administrativní budovy Merkuria v Praze
- Restaurace, terasa a fitness v Kotvě
- Volnočasové centrum v Luži
- Urbanistická koncepce města Luže
- Urbanistická koncepce obce Hroubovice
- Řadové domy a dvojdomy – Slovany, Úvaly
- Rodinný dům v Dolních Břežanech
- Rodinný dům v Pátku u Poděbrad
- Rodinný dům v Průhonicích
- Rodinný dům v Jevanech
- Rodinný dům ve Veliši
- Rodinný dům v Braníku
- Rodinný dům v Říčanech
- Rodinný dům ve Vraném nad Vltavou

Rodinný dům v Jevanech (2011)

Škola v Hradištku (2012)

Hotel Transcentrum, návrh (2001)

Rodinný dům v Průhonicích (2014)

Muzeum aut s bytovým domem v Satalicích (2009)

Igelitová věž, návrh

FINALISTA

OBNOVA NÁBŘEŽÍ ŘEKY LOUČNÉ V LITOMYŠLI

Rusina Frei architekti, Atelier PARTERO

Obnova nábřeží řeky Loučné v Litomyšli
Rusina Frei architekti, Atelier PARTERO

Autoři
Martin Rusina
Martin Frei
Jakub Finger
Mírka Svorová
Pavla Sceranková
Dušan Zahoranský

Spolupráce
Markéta Poláčková
Daniela Vaničková
Mojmír Puk
Petr Tej (koncepte lávky)
Markéta Hanzalová
COLMO (grařka)

Klient
Nadace Proměny
Město Litomyšl

Realizace
2013–2017

Kdopak to naslouchá u řeky
tóny Bedřicha, hudební doteky?
Kde žije staré s novým navěky?
Chtělo by se říct brýdlovským navěky
a za to naše vděky.
V louce, ta řeka loučí se,
chvíli teče, chvíli plouží se.
Mám pokračovat?
Více informací si přeř.
Dobrá.

Hodnocení poroty

Obvykle bývá obtížné potýkat se s odlehlejšími místy ve veřejném prostoru. Nábřeží řeky Loučné je typickým případem takového místa, zvláště uvědomíme-li si, že propojuje několik běžně využívaných nábřeží, každé však s jinými charakteristickými rysy. Na druhou stranu to ovšem může být příležitost vymyslet další prvek, který odlišnost od okolní krajiny umocní. V tomto případě se stala odpovědí mozaika poskládaná z různých zásahů. Architekti předem definovaný koncept posouvají do extrému: rozhledna je umístěna mezi stromy, uprostřed jejich korun; jemně se pohupující ocelová lávka přes řeku vyvolává další pocit dobrodružství – naše rovnováha je napadena. Pochozí plochy tvoří převážně drobné drcené kamínky, hrubě opracované dřevěné povrchy nás ještě více přibližují přírodě. Nabízejí se tak prostorové a dotykové prožitky, které jsou pro břeh řeky typické, ale jen málokdy přístupné kolemjdoucím. Divoký, až anarchický stav původní okolní přírody není nijak zásadně upravován – naopak, přidané prvky ještě zvýrazňují její charakter – a to vše v centru města.

FINALISTA

POLYFUNKČNÍ OBJEKT DORN
V BRNĚ

Atelier RAW

Polyfunkční dům DORN v Brně
Atelier RAW, s. r. o.

Autoři
Tomáš Rusín
Ivan Wahla

Spolupráce
Bořivoj Čapák
Lukáš Vágner

Klient
CAMASTRO, a. s.

Realizace
2008–2016

Když budova se lomí,
ze zaoblené podnože vyrostou i dva domy.
Do tance je pozvána cihla.
V kancelářské krajině štíhlá sekretářka zjihla.
Už je vám to jasné? Co?
Dům upečený v RAW.
Ano, ne dort – Dorn.
A pro ty, kdo neví stále nic,
kdopak váhá,
přece Rusín Wahla.

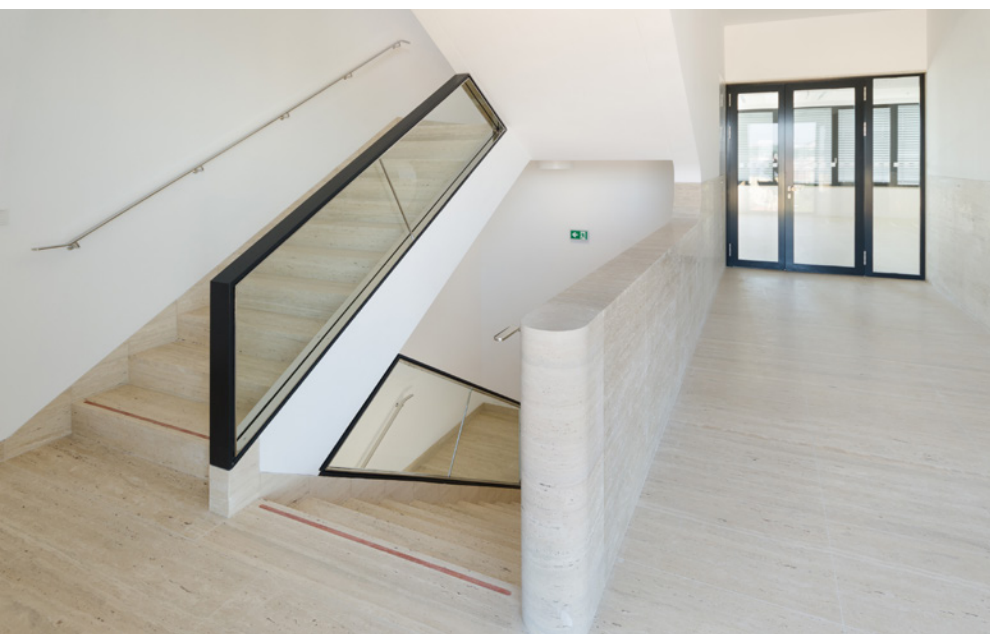

Foto Bořivoj Čapák

Foto Bořivoj Čapák

Hodnocení poroty

Objekt je situován jižně od hlavního nádraží v městské části Brno-střed u tzv. brněnského ringu, v těsné blízkosti bývalé Vaňkovy slévárny (nyní Galerie Vaňkovka). Dorn na první pohled zaujal svou elegantní „postavou“, klidně sedící na třípodlažní podnoži, a svým kultivovaným výrazem vnější i vnitřní formy. Fasádu z červené lícové cihly v pravidelném taktu lemují horizontální pásová okna, vydatně prosvětlující interiér. Na nárožích pětipodlažní hmoty je Dorn zalomený plynulým zaobleným prosklením fasád. Porota měla možnost vidět i komunikační prostory v části věže, které prezentovaly sofistikovaný nevtíravý interiér a precizně zvládnuté detaily společných částí, například celoskleněného korpusu zábradlí v pochromovaném rámu, zaobleného parapetu schodiště z travertinu, jakož i jeho hojné použití na stěnách vstupní haly věže. Exteriér i interiér objektu vyjadřuje respekt autorů k odkazu na prvky architektury československé meziválečné moderny. Konzolová část devítipodlažní věže dynamizuje celkovou hmotu a vhodným způsobem zachází s urbanistickým prostorem vymezeným trojúhelníkovým územím ulic Dornych, Plotní a městským okruhem. Porota zaujala i štíhlost věže netypické pro administrativní funkci. Kancelářské budovy většinou působí s ohledem na maximální využití půdorysu kolem jádra poněkud obězní, pokud nedosahují dostatečné výšky. Na první pohled by se zdálo, že štíhlý tvar věže odkazuje na jinou funkční náplň. Po komunikaci s architekty projektu vyšlo najevo, že původní funkce ve schváleném projektu pro stavební povolení byla jiná. Místo plánovaného hotelu si nyní nájemníci užívají komfortní kanceláře plně světla s možností přirozeného větrání. Kvalitní a kultivovaná architektura polyfunkčního domu Dorn vhodným způsobem navazuje na odkaz brněnského funkcionalismu a s respektem komunikuje i s kontextem okolní industriální architektury.

FINALISTA

REKONSTRUKCE A PŘESTAVBA MLÝNA NA BYDLENÍ, SLAPY

Stempel & Tesař architekti

Rekonstrukce a přestavba mlýna na bydlení,
Slapy
Stempel & Tesař architekti

Autoři
Ján Stempel
Jan Jakub Tesař

Spolupráce
Aleš Herold

Klient
soukromý investor

Realizace
2014–2017

Na patru říznutý klapající dům.
Domácí architektura známá je po roky,
odpověď již naráží na vantroky.
Léčené konstrukce, tesař-ský um,
razítko - tedy Stempel, potvrdilo unikum.

Hodnocení poroty

Co je typickým českým domem? Obvykle krychle, co nejprecizněji a nejpodrobněji vysochaná. Inu, tohle není typický mainstream, je to spíše důsledek existujícího materiálu. Dům je nádherně zasazen do krajiny. To samozřejmě není zásluha naší doby, ale moudré rozhodnutí budovatelů mlýna. Architekti výjimečnost místa rozeznali a rozhodli se ji umocnit. Předěl v budově může připomínat gesta Gordon-Matty Clarka. Jizva zde nevznikla samoúčelně, aby provokovala diváka. Jedná se o zásah, který vychází vstříc dnešnímu využití budovy. Dům je postaven na jasném a logickém konceptu. Tradiční staré domy mají malá okna, aby oddělila obyvatele od všech hrozeb vnějšího světa. Dnes žijeme mnohem otevřeněji. Radikální roztěti budovy spojuje tradiční objekt se současným přáním pro otevřenější dům. Místo přechodu zaštiťuje prostranství před štítem domu, které zároveň poskytuje určitý úkryt před sluncem. Vzniklá terasa také vytváří přechodový prostor mezi interiérem a exteriérem, což většinou u malých osamocených domků není obvyklé. Rovněž podélné dělení domu odráží přechod mezi exteriérem a interiérem. Prostory s běžnou světlou výškou na severu jsou následovány vysokými stropy obývacího pokoje a přecházejí do prázdnoty exteriéru. Tyto drobné zásahy dodávají domu pulzující život, aniž bychom se zbavili dojmu, že právě v těchto zdech lidé žili a pracovali po celá staletí.

FINALISTA

SPORTOVNÍ HALA DOLNÍ BŘEŽANY

SPORADICAL

Sportovní hala Dolní Břežany
SPORADICAL

Autoři
Aleš Kubalík
Josef Kocián
Jakub Našínek
Veronika Sávová

Klient
Obec Dolní Břežany

Realizace
2013–2017

Kdysi se hliník odstěhoval do Humpolce,
s ufem se vrátil razantně a prudce.
Zní z tří hřišť mezi roletami zvuky haly,
nová Litomyšl - Dolní Břežany,
více sporadický nemohu být.
Stavba, vlaštovka, radikál,
ateliér Sporadical.

Hodnocení poroty

Sportovní hala byla prvním místem, které porota navštívila. Stavba nasadila vysokou laťku v posuzování kvality architektury. Na první pohled nás zaujal kompaktní tvar komolého rotačního elipsoidu. Areál ortogonálního rastru základní a mateřské školy zvědavě natahuje svůj dlouhý krk za organickým hladkým aerodynamickým tělem nové sportovní haly, která v sobě skrývá aktivní život. Z východní strany rozvojového území na zelené louce těleso haly působí jako velký lesklý stříbrný brouk posazený v trávě a vyhřívající si na slunci své krovky z falcovaných hliníkových šindelů. Samotná sportovní plocha o rozměrech 45 × 25 m s výškou 8–9 m působí opravdu velkoryse. Hala je příčně dělená na tři části mobilními roletami o velikosti volejbalového kurtu, což umožňuje paralelní výuku nebo trénink. Podle slov pana starosty je hala plně vytižena a vyhledávána, slouží nejen škole, ale i sportovním klubům a veřejnosti. Vedení školy a obce kladlo důraz na nízké náklady na provoz haly i za cenu zvýšených prvotních investic. Hala je zalita denním světlem, o což se postaralo 68 tubusových světlovodů a prosklené části fasád. Prostorová stěna z tělocvičných žebřin, nad kterou je umístěna tribuna, efektně a funkčně odděluje zázemí od sportovní plochy. Použití dřeva v interiéru v kombinaci s ručně malovaným pohledovým betonem působí příjemně a svěže. Realizace sportovní haly v Dolních Břežanech vzešla z architektonické soutěže vyzvaných ateliérů, přinesla jasný impuls do obce, pro kterou je důležitá kultivace veřejného prostoru, důraz na kvalitní architekturu (které se architekti zhostili s nadšením), jakož i efektivní využití veřejných investic. Kéž by sloužila jako příklad pro co nejvíce obcí v Čechách i na Slovensku.

FINALISTA

ÚTULNA, VRATĚNÍN

Jan Tyrpekl

Útulna, Vratěnin

Auto
Jan TyrpeklKlient
soukromý investorRealizace
2017

V poli tě přítel pohostí,
 neznámý dřevák od kostí.
 Kapesní, malá, přítulná,
 na řopíku jak periskop - útulna.
 Tak honem, kdo to ví?
 Jméno architekta odpoví.
 Celé to u Vratěnina upekl,
 no přece architekt Jan Tyrpekl.

Hodnocení poroty

Triviální děje znovu ožívají. Zčistajasna se vyloupne v krajině útulna, prosté místo k rozjímání. Proč zde? Uprostřed ničeho? Na opuštěném zarostlém místě? Malá stavbička vyvolává mnoho otázek, které z této rozhledny dělají mnohem více, než by se na první pohled mohlo zdát. Jedním z aspektů je zviditelnění neviditelného. Užítím základů opevnění z druhé světové války se jasně projevuje komorní, téměř pietní funkce místa. Filozofický postoj – připomenutí si důležitého místa, byť v české historii ne zcela příjemného – je jedním ze základních pilířů této budovy. Druhým je rozmístění velkých otvorů v těle stavby. Jsou situovány do dvou hlavních směrů: jeden směřuje k bývalému nepříteli – jako duševní připomínka, a druhý k věži kostela. Silného účinku je dosaženo prostými, přírodními materiály bez jakýchkoliv předesignovaných detailů. Pomocí drobných gest se útulna stává naprosto zřetelnou – maximální dopad pomocí minimálních prostředků!

FINALISTA

VÝSTUPNÍ STANICE LANOVÉ DRÁHY
NA PUSTEVNÁCH

Kamil Mrva Architects

Výstupní stanice lanové dráhy na Pustevnách
Kamil Mrva Architects, s. r. o.Autoři
Kamil MrvaSpolupráce
Václav Kocián
Martin VymetálekKlient
Pustevny, s. r. o.
obec TrojanoviceRealizace
2016–2017

Na hory vypustíš ovce
a také dřevo a kámen.
Vítr fíčí, však žádné amen.
Prosklená stavba,
nikoli současný kýč,
pravoúhlý Jurkovič.
Tušíte?
To, co trvá,
a podpis – Kamil Mrva.

Hodnocení poroty

Výstupní stanice lanovky je silně propojená se svým místem. Kopcovitá krajina a přilehlé husté lesy podporují také volbu materiálů: kámen v přízemí, dřevo ve vyšších patrech. Asymetricky skloněná střecha koresponduje s mírně se svažujícími kopci okolo. Sousedící Jurkovičovy domy reprezentují romantickou minulost drobné horské osady. Skloněné střechy domů, štíty, vyřezávané dřevěné motivy na fasádách. To vše jsou pozůstatky po ztraceném světě, které inspirují lidové prvky použité na nové stanici. Úspěšná kombinace lidového a současného je hlavní předností budovy a porota přesvědčila o kvalitách této stavby. Hrubé materiály použité v exteriéru (dřevo, kámen) jsou v interiéru vyváženy jemným designem a povrchy, dodávajícími pocit útulnosti: za zvláště povedené jsou považovány ručně vyrobené lampy, pohodlná polstrovaná křesla i kvalitní dubová podlaha atd. Čistota řešení interiéru je daná také velkoformátovými okny umístěnými přes celou stěnu, dřevěný strop s podpurnými trámy je charakteristický pro místní způsob dělení vnitřního prostoru a přináší jeho další hodnotu. Celkový koncept řešení podporují propracované detaily, zvláště spoje mezi sklem a dřevem. Promyšlená jsou také posuvná čelní skla, a to nejen díky jejich přirozenému začlenění do masivních dřevěných pilířů, ale také kvůli chytrému využití protizávaží umožňujících snazší a plynulejší manipulaci.

FINALISTA

PIVOVAR TRAUTENBERK,
MALÁ ÚPA

ADR / Petr Kolář, Aleš Lapka

Pivovar Trautenberk, Malá Úpa
ADR, s. r. o.

Autoři
Petr Kolář
Aleš Lapka

Spolupráce
Jana Zoubková
Zuzana Kollárová
Pavel Čermák

Klient
Pivovar Trautenberk, a. s.

Realizace
2015–2017

Pivovar Trautenberk získal rovněž
Cenu partnera – viz s. 94.

Anče, Kuba, hajnej,
rýblcoul je tajnej.
Krkonoše, Riesengebirge.
Říkám ano, nikoli pas,
bitte ein bier vom fass.
Pivo tě do sudu lapne,
když bednář či kolář svůj mozek zapne.

Hodnocení poroty

Na první pohled vypadá pivovar Trautenberg jako tradiční horská chata. Druhý pohled nám ale umožní spatřit celou řadu současných architektonických zásahů, což vyvolává naši zvědavost a chuť poznat více, touhu prozkoumat něco zdánlivě běžného. Bývalý hotel byl do základů rozebrán, modernizován a proměněn v chatu pro turisty a lyžaře, s restaurací a nově přidaným malým pivovarem. Bývá zvykem, že pivovar je viditelný zvenčí, aby pivní tanky přilákaly hosty. Tento komunikační prostředek byl použit i zde, pivní tanky lze vidět z ulice, ačkoliv pivní sklep a samotný pivovar jsou umístěny pod budovou, skryty oku kolemjdoucího. Při vstupu do budovy se setkáváme s pevností a hrubostí architektonického výrazu, které jsou v souladu s prostory potřebnými pro lyžaře s jejich lyžemi a lyžařskými botami, stejně jako pro snowboardy atd. Vše je velmi dobře navrženo. Obdobný rukopis autorů lze spatřit i v restauraci, která je moderní, dobře provedená, skromná, s příjemnou atmosférou – zde se chcete zdržet a užít si jídla a pití. Lze zde obsloužit mnoho hostů najednou, aniž by vše upadlo do pochmurné atmosféry stravovny, kterou naleznete až příliš často v mnoha lyžařských střediscích. Horní patra slouží jako horská ubytovna, a jsou proto vybavena mnoha standardními pokoji a zázemím. Opět dobře, skromně a účelně navrženými. I velké množství dobře rozmístěných zásuvek ukazuje velmi moderní přístup autorů k pohodlí a rekreačnímu pobytu na horách. Dispoziční uspořádání je logické, řešení interiéru je přehledné, aniž by se stávalo výrazným a okrasným. Architektura bez podpisu ve své nejlepší podobě. Nenápadná, normální.

CENA MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ZA
PŘÍSTUP K REVITALIZACI PRŮMYSLOVÉHO OBJEKTU

KOTELNA LIBČICE NAD VLTAVOU

Atelier Hoffman

Kotelna Libčice nad Vltavou
Atelier Hoffman

Autoři
Patrik Hoffman
Simona Benátská

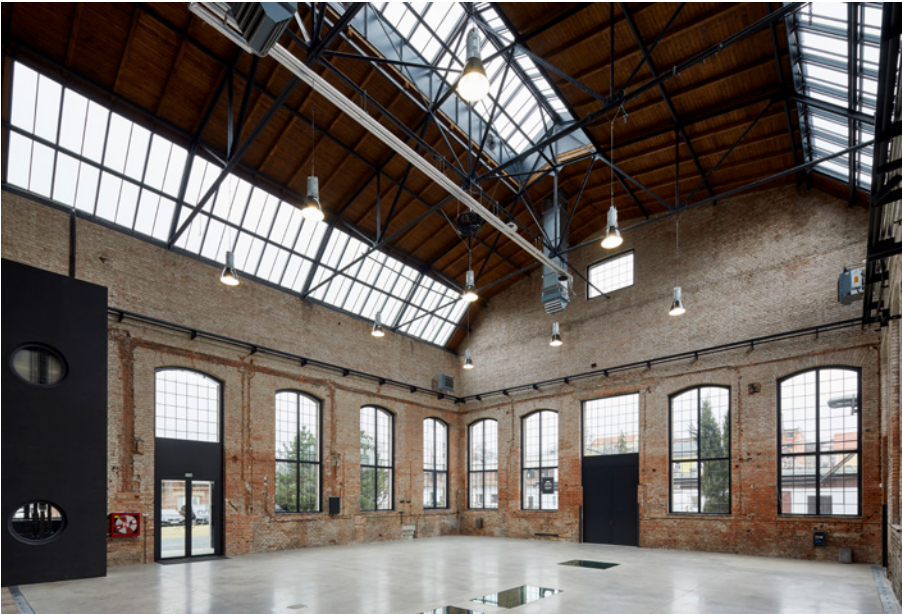
Spolupráce
Matyáš Švejdík
Rudolf Pástor
Tomáš Havlíček

Klient
Pelupro, s. r. o.

Realizace
2014–2017

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Areál bývalých šroubáren v Libčicích nad Vltavou o rozloze 17 ha byl původně zanedbaný a opuštěný, ale skýtal obrovský potenciál. Architekt pochopil výjimečnost místa a „z hromady sutě a popela“ vydobyl prozatím dvě stavby. Nejprve oživil brownfield odbornou veřejností oceňovanou rekonstrukcí Uhelného mlýna na showroom designových výrobků. V loňském roce provedl konverzi dvou objektů Kotelny, v nichž se podařilo vytvořit multifunkční prostor určený pro živé umění, řemesla a inovativní technologie i společenské akce. Citlivě zrekonstruované objekty Kotelny libčické šroubárny, pocházející z roku 1880 a 1920, odkazují na významnou historickou etapu rozvoje města a stávají se tak následováním hodným příkladem nakládání s průmyslovým dědictvím.

CENA AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR ZA CITLIVOU REKONSTRUKCI STAVBY V KRAJINĚ

PIVOVAR TRAUTENBERK,
MALÁ ÚPA

ADR / Petr Kolář, Aleš Lapka

Pivovar Trautenberk, Malá Úpa
ADR, s. r. o.

Autoři
Petr Kolář
Aleš Lapka

Spolupráce
Jana Zoubková
Zuzana Kollárová
Pavel Čermák

Klient
Pivovar Trautenberk, a. s.

Realizace
2015–2017

Pivovar Trautenberk získal rovněž ocenění
Finalista ČCA 2018 – viz s. 90.

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Tippeltova bouda z roku 1911 byla prvním domem s elektřinou v Malé Úpě. Turisté ji celoročně užívali za první republiky, stejně jako v době organizovaných pobytů v 70. a 80. letech. Rekonstrukcí se podařilo vrátit dnešní budově minipivovaru Trautenberk, spojeného s restaurací a ubytovnou, její původní lesk. Díky respektu k původním hodnotám objektu i okolní krajiny a následně profesionálně zvládnuté rekonstrukci se podařilo zatraktivnit celou horskou obec vyhlížející na okouzlující hřebeny Krkonoš. AOPK ČR oceňuje zejména, že tato relativně objemově velká stavba vytvářející dominantní prvek krkonošské architektury ve velmi exponované poloze je proporčně i barevně zdařile začleněná do struktury zástavby Horní Malé Úpy, přičemž střizlivé řešení exteriéru vytváří příjemný kontrast s ladným interiérem.

CENA SPOLEČNOSTI VELUX ZA PRÁCI
S DENNÍM SVĚTLEM

CENTRUM CAOLINUM, NEVŘEŇ

Jakub Chvojka, Radek Dragoun

Centrum Caolinum, Nevřeň

Autor
Architect Jakub Chvojka

Spoluautor
Radek Dragoun

Klient
Obec Nevřeň
ROP Jihozápad

Realizace
2014

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Projekt velmi komplexně pracuje s denním světlem, využívá potenciál horního osvětlení nejen k dosažení vizuálního komfortu, ale zabývá se i změnami atmosféry místa díky měnícím se světelným podmínkám během dne. Velmi sympatická je vlastní funkce stavby a její začlenění do života v místě.

CENA MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ZA
PROSAZOVÁNÍ KVALITNÍ VÝSTAVBY PROSTŘEDNICTVÍM
ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

KINONEKINO, PLANÁ

XTOPIX architekti, Simona Ledvinková

KINONEKINO, Planá
XTOPIX architekti, s. r. o.

Autoři
Simona Ledvinková
Barbora Buryšková
Pavel Buryška

Spolupráce
Lukáš Makovský
Jakub Wdowka (grafika)
Tomáš Smrčka (grafika)
Libor Kaláb (restaurátor, výtvarník)
Blanka Borůvková (konzultant)

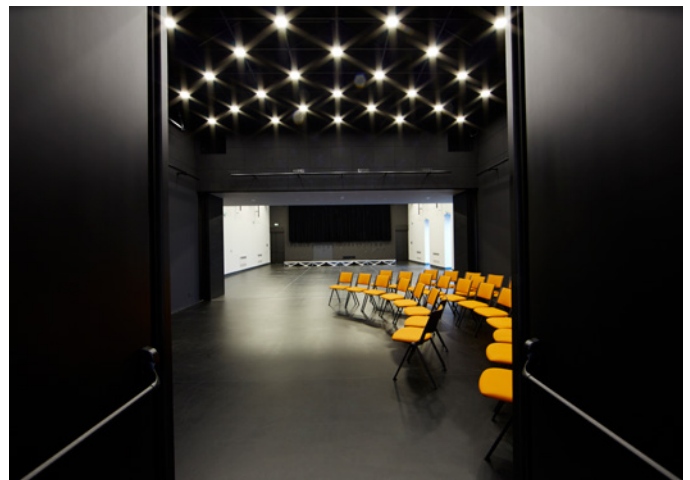
Klient
Město Planá

Realizace
2013-2017

Odůvodnění udělení Ceny partnera

Rekonstrukcí objektu kina z konce 50. let minulého století vznikl v Plané nový multifunkční kulturní prostor. Díky citlivému přístupu architektů se podařilo dostat do malého města nejen kvalitní architekturu, ale zároveň obnovit kulturní a komunitní život. KINONEKINO bylo realizováno podle vítězného návrhu architektonické soutěže proběhlé v roce 2013. Město v posledních letech uspořádalo již tři architektonické soutěže. Stává se tak příkladem zadavatele, který hledá pro svůj rozvoj ta nejlepší architektonická řešení, čímž naplňuje Politiku architektury a stavební kultury ČR. Aby takových měst přibývalo, schválilo Ministerstvo pro místní rozvoj národní program Podpora architektonických a urbanistických soutěží, který má přispět ke kvalitě staveb a veřejných prostranství.

VÝJIMEČNÝ POČIN

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ
A ROZVOJE HL. M. PRAHYRoman Koucký a tým kanceláře Metropolitního
plánu, CAMP

Odůvodnění Akademie ČCA

Roman Koucký a tým kanceláře Metropolitního plánu hledá v územním plánování nové cesty a otevírá diskurs nad smyslem územního plánování. CAMP – Centrum architektury a městského plánování ukazuje novátorský přístup v propagaci architektury a nabízí příležitost pro diskusi nad budoucím rozvojem Prahy. CAMP je základním zdrojem přehledných a dostupných informací o přítomnosti a budoucnosti hlavního města a funguje jako otevřená platforma pro každého, pro odborníky i pro veřejnost. Zkratka pro všechny, kdo mají zájem na společném plánování a rozvíjení Prahy.

REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE
REFLEXE

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2018
POHLEDEM POROTCŮ

předseda poroty

ROGER RIEWE

MALÝM POČINŮM SE DOSTÁVÁ PŘEKVAPIVĚ VELKÉHO
UZNÁNÍ

Čím je česká architektura specifická? A jaká jsou oproti tomu specifika tvorby ve vaší zemi?

V době, kdy musíme překonávat naše politické hranice, to, co je lokální nebo regionální, ztrácí na významu. A to je něco, čeho si velmi cením. Já sám překračuji hranice mezi státy neustále a jsem velmi rád, že pokaždé nemusím měnit kabát! Většina z nás jsme mezinárodně působící architekti, kteří čteme všechny možné zahraniční časopisy, jezdíme na mezinárodní konference, hovoříme víc než jen jedním jazykem. Architektura znamená neustále vybírat prostorové prvky a struktury – jak je nacházíme – a umísťovat je v novém kontextu. Lokální nebo regionální tedy vždy bude fúzí. A tím je architektura tak zajímavá!

Co vás nejvíce překvapilo?

Navštívil jsem Českou republiku v minulých desetiletích několikrát a všimnul jsem si, že kvalita provádění se výrazně zlepšila. To je skutečně překvapivé, zvláště v kontextu dramatického nedostatku řemeslníků pro realizaci staveb.

Členové letošní i loňské poroty ČCA se shodují, že se u nás investuje málo do veřejného prostoru a že si lidé neuvědomují urbanistické kvality sídel ani nepovažují architekturu za kreativní sílu řešící problémy. Jak lze situaci zlepšit?

Všichni máme nějakou historii, každý má svoji osobní historii, jsme zasazeni do příslušných kontextů našeho způsobu myšlení, jazyka a behaviorismu, což významně ovlivňuje náš způsob myšlení a to, jak pracujeme. Já mám v tomto ohledu různá zázemí, protože moji rodiče jsou různých národností, žil jsem ve čtyřech různých zemích a hovořím několika jazyky. Proto mohu nosit několik kabátů, ale ve výsledku je to kabát fúze. Architektura a zvláště projekční práce je hodně individualizovaná. Takže podvědomě reagujete na nejrůznější jevy v okolním prostředí a propojujete je s vaší osobní, individuální interpretací zvláště v souvislosti s osobní historií. Ta moje je založená na kultuře. Učit se z historie může být užitečné, ale navazovat na historii nebo dokonce ji kopírovat nejde. Respektovat a rozumět našemu historickému stavebnímu prostředí je důležité, ale vždy by se o něm mělo uvažovat v kulturních, společenských a politických souvislostech.

Yael MORIA KLAIN

ČESKÁ ARCHITEKTURA UMÍ BÝT POCTIVÁ
A ARCHITEKTI ZDRŽENLIVÍ

Čím je česká architektura specifická? A jaká jsou oproti tomu specifika tvorby ve vaší zemi?

Zdá se mi, že modernistická architektura realizovaná v České republice se stala nedílnou součástí místní architektonické tradice, a tedy je naprosto „definitivní“ a „neoddělitelná“ od místního kontextu. Když ji člověk pozoruje, má silný pocit, že existuje „český“ architektonický jazyk, který vyjadřuje vysokou úroveň schopností projektovat i kvalitu výstavby. Jazyk, který velmi silně pojímá „modernismus“ jako formu a způsob života. A který je schopný vyjádřit poetiku modernismu a „upřímný“ vztah mezi formou a funkcí.

Co vás nejvíce překvapilo?

Co mě překvapilo nejvíc, bylo znovuobjevení toho, že architektura umí být poctivá/upřímná a architekt a klient dokáží být zdrženliví. Svět architektury je řízen především agresivně a probíhá v něm boj mezi veřejným a soukromým, mezi státem a jednotlivcem a mezi architektem a klientem. Bylo zároveň zajímavé i překvapující objevit druh architektury, která je výsledkem „humanistického“ a „harmonického“ vztahu plného respektu mezi architektem a klientem a mezi klientem a jeho okolím. Architekturu, která sleduje, naslouchá a předvádí hluboké porozumění a silnou intuici týkající se krásné kompozice a zároveň i přesného programu.

Členové letošní i loňské poroty ČKA se shodují, že se u nás málo investuje do veřejného prostoru a že si lidé neuvědomují urbanistické kvality sídel ani nepovažují architekturu za kreativní sílu řešící problémy. Jak lze situaci zlepšit?

Veřejný sektor, jak je vnímán v demokratickém světě, je „domovem/domem“ veřejnosti. Zdá se, že v dlouhé místní historii byla soukromá sféra, domov, považována za relativně bezpečný prostor. Veřejná sféra byla obnažená, nepřátelská a děsivá. Neexistovala kulturní odpověď na veřejnou sféru, na veřejnou povahu a demokratická práva a povinnosti.

Od roku 1990 se diskuse týkající se navrhování posunula a z termínu „veřejný prostor“ se stala „veřejná sféra“, čímž se místo na fyzický prostor jako předmět návrhu začal klást důraz na veřejnost jako konzumenta tohoto prostoru. Ne důraz na fyzický prostor jako místo, ale na prostor a na to, jak patří veřejnosti. V demokratickém městě je veřejná sféra sférou občanskou, domovem jeho občanů. A je rolí státní anebo městské správy starat se a udržovat tento prostor tím, že vytvoří podmínky, které slouží veřejnosti, a za své veřejné prostory převezme zodpovědnost.

ZSOLT GUNTHER

LOKÁLNÍ ČI REGIONÁLNÍ ARCHITEKTURA BUDE VŽDY
FÚZÍ

Čím je česká architektura specifická? A jaká jsou oproti tomu specifika tvorby ve vaší zemi?

Podle mého názoru se česká architektura příliš zabývá dalším rozvíjením modernismu, někdy klasického modernismu. Tvůrčí interpretací krychle, „kubistických forem“, pozoruhodně jednoduchým způsobem. Výsledkem pak bývá, že se jedna budova snaží o jediné sdělení.

Dalším charakteristickým rysem je velké uznání, kterého se dostává malým projektům.

Architektonická produkce je u nás po formální stránce komplikovanější. Mám dojem, že architekti v Maďarsku chtějí, aby jejich budova vyprávěla dlouhé příběhy.

Co vás nejvíce překvapilo?

Množství nominovaných rodinných domů. A také jejich kvalita. To znamená, že lidé velmi dobře rozumějí současné architektuře.

Členové letošní i loňské poroty ČCA se shodují, že se u nás investuje málo do veřejného prostoru a že si lidé neuvědomují urbanistické kvality sídel ani nepovažují architekturu za kreativní sílu řešící problémy. Jak lze situaci zlepšit?

Myslím, že lidé by si měli uvědomovat prostorovou kvalitu a potenciál svých měst. Aby se schopnost města vnímat mohla ještě prohloubit, měla by být veřejnost s akcemi, jako je ČCA, více seznamována, měly by být prezentovány v různých médiích.

CARLO BAUMSCHLAGER

ČESKÁ ARCHITEKTURA NEMÁ DOSTATEČNÝ PŘÍNOS.
ESTETIKA NESTAČÍ

Shrnuji své pocity a dojmy ze soutěžní přehlídky Česká cena za architekturu 2018.

Jsem přesvědčen, že představená díla v tomto ročníku lze v každém případě zařadit do střeoevropské architektonické produkce, i když skutečně výjimečné počiny jsou spíše vzácností. Myslím, že tento problém tkví v přečeňování estetických hodnot formy a materiálu. Význam a sugesce prostorů, i urbánních, bývá v České republice jen vzácně v centru pozornosti.

Přínos jednotlivých budov k lepšímu životnímu prostředí, ke kvalitě veřejného prostoru a nalezení odpovídajícího měřítka, proporcí a materiálů je bohužel jen stěží patrný, ať již je důvodem takového výsledku cokoli.

Přestože jsou tato moje prohlášení velmi obecná, trocha podráždění zůstává.

ANDREA KLIMKO

MEZI PRIORITY VEŘEJNÉ SPRÁVY NEPATŘÍ KOMPLEXNÍ ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ, ALE INFRASTRUKTURA

Čím je česká architektura specifická? A jaká jsou oproti tomu specifika tvorby ve vaší zemi?

Středoevropská architektura je srovnatelná a podle mého názoru zde neexistují zásadní rozdíly či specifika. Nechtěla bych srovnávat Česko a Slovensko, jsme sousedi. Narodila jsem se v Československu. Kdyby se naše země nerozdělily, letos bychom se všichni dožili 100 let společné republiky.

Co vás nejvíce překvapilo?

Příjemně mě překvapilo, jaké množství kvalitní architektury jsme mohli při našich cestách jakožto protci vidět.

Podle názoru poroty neexistuje v Česku dost příkladných veřejných zakázek. Jak lze situaci zlepšit?

Pokud je veřejných projektů v Česku málo proti západoevropským zemím, na Slovensku je jich ještě méně. Stačí si porovnat výsledky českých a slovenských cen za architekturu. Na Slovensku dominují kvalitní realizace převážně z privátního sektoru.

Odpověď na otázku, jak situaci zlepšit, není jednoduchá. Jedná se o komplexní přístup k agendě a prioritám veřejné správy, kde zatím dominuje hlavně téma infrastruktury. Dálnice, cesty a chodníky jsou jistě potřebné, ale bylo by fajn zaměřit se programově na dlouhodobý postupný proces zlepšování kvality sídel, veřejných prostorů, obnovy památek, nemocnic, škol, výstavby studentských ubytoven, seniorských domů, nájemních bytů, parkovacích domů, zavést politiku zelených střech. A dalo by se pokračovat dále...

Sociální dopady dlouhodobé finanční diety ve veřejném sektoru se projevují na vícero frontách. Jen jeden příklad, slovenské univerzity každoročně zaznamenávají úbytek studentů, kteří kromě jiného, odcházejí z Bratislavy studovat do Brna i kvůli zchátralému stavu kolejí, do kterých se u nás čtyřicet let zásadně neinvestovalo, a mnohé jsou ve stavu, jak je pamatuji i já, když jsem studovala v Bratislavě.

108

SOUTĚŽE

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

MULTIFUNKČNÍ HALA U ZŠ S VENKOVNÍM SPORTOVIŠTĚM V PRAZE-SUCHDOLE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Městská část Praha-Suchdol
Sekretář	Markéta Pražanová
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu řešení novostavby sportovní haly s venkovním sportovištěm v blízkosti Základní školy M. Alše v Praze-Suchdole. Sportovní areál by měl sloužit zejména pro zajištění výuky tělovýchovy a sportu pro přílehlou základní školu a následně pro činnost sportovních a zájmových oddílů v Praze-Suchdole. Hala je určena pro sálové míčové sporty. Součástí řešení bude také návrh venkovního sportoviště, které má především sloužit pro atletiku, míčové hry, doplněné bude o horolezeckou stěnu. Zadavatel klade důraz na urbanistické začlenění nové haly do území, na řešení dopravní obslužnosti areálu a na energeticky efektivní řešení a kvalitu vnitřního prostředí haly.
Termín	2. 7.–18. 10. 2018
Porota	Petr Hejl, Tomáš Turek, Zdeněk Skála, Arnošt Navrátil, Tomáš Bezpalec, Jan Hájek, Zdeněk Rychtařík, náhradníci Dalibor Borák, Eva Jeníková, náhradníci Václav Vík, Věra Štěpánková, Ludmila Knappová, Jan Zoubek
Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	1 090 tis. Kč
1. cena (250 tis. Kč)	ov architekti, s. r. o. / Štěpán Valouch, Jiří Opočenský

Navrhovaná budova je koncipována jako odpověď kvalitní architektury staré základní školy z třicátých let; tím, že tyto dvě budovy jsou v dialogu, uvozují celý areál, což je elegantní řešení urbanistické stabilizace bloku; tvarové řešení obvodového pláště z tradičního materiálu; dobře vyřešený veřejný prostor ulice a nástupu z něj do budovy; jednoduchý a kvalitní architektonický výraz; návaznost architektonického výrazu na architekturu

v okolí; i při umístění parkování pod budovou je dosaženo únosného objemu stavby vůči okolí; vhodné řešení provozu sportovních ploch; propojovací krček není bariérou a vytváří „skybox“ s výhledem na areál i přílehlé okolí; při optimalizaci návrhu řešení je možnost dosažení až pasivního energetického standardu; odolný plášť z lícových cihel s nízkou náročností na údržbu; parkování na vlastním pozemku pod budovou. (kráceno redakcí)

2. cena (200 tis. Kč)	Ondřej Císlar, Petr Tej, Filip Rašek, Josef Choc, Vojtěch Beran, Barbora Lopraisová
3. cena (150 tis. Kč)	ADR, s. r. o. / Aleš Lapka, Walter Schubert

DVORECKÝ MOST

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-konstrukční soutěž

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Sekretář	Justitia Tender Partners, s. r. o.
Předmět soutěže	Architektonicko-konstrukční návrh nového přemostění řeky Vltavy na území hlavního města Prahy. Dvorecký most vytvoří důležité tangenciální propojení – spojí vltavské břehy mezi zlíchovským a podolským nábřežím, propojí Smíchov a Pankrác. Cílem jeho vybudování je zlepšení dopravního propojení města na obou březích Vltavy v jižní části hlavního města Prahy. Jeho nezanebatelným přínosem bude i propojení cyklistických stezek, které jsou vedeny po obou březích, tj. jako náhrada za problematické propojení přes Barrandovský most.
Termín	1. 11. 2017–31. 8. 2018

Porota Adriana Krnáčová, Petr Štěpánek, Pavel Richter, Jan Jehlík, Petr Pelčák, Tomáš Rotter, Pavel Štěpán, náhradníci Petr Dolínek, Roman Koucký, Radek Kolařík, Martin Pospíšil

Počet odevzdaných návrhů 45
Ceny a odměny celkem 3500 tis. Kč

1. cena (1 600 tis. Kč) TUBES, spol. s r. o., Atelier 6, s. r. o.

Návrh byl porotou z hlediska úrovně celkového architektonického a technického řešení mostu a celkového architektonického a dopravního řešení obou předmostí hodnocen výborně a z hlediska technické proveditelnosti a hospodárnosti řešení výborně.

2. cena (1 400 tis. Kč) Santiago Calatrava LLC
Odměna (400 tis. Kč) CMC architects, a. s. + Mott MacDonald CZ, spol. s r. o.
Odměna (300 tis. Kč) Wilkinson Eyre Architects Ltd.
Odměna (300 tis. Kč) Tomáš Beránek, Luboš Podolka, Apropos Architects, s. r. o., Michal Gabaš
Odměna (300 tis. Kč) SUDOP PRAHA, a. s.
Odměna (200 tis. Kč) Jan Vrbka, Roman Strnad

TROJSKÁ ŠKOLA

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel MČ Praha 7 – Troja
Organizátor MOBA studio, s. r. o.
Sekretář Igor Kovačević
Předmět soutěže Rekonstrukce stávající budovy Čechovy školy v Trojské ulici 211/110, její dostavba a případný návrh novostavby na pozemku 294/1.

Termín 11. 7.–18. 10. 2018
Porota Tomáš Bryknar, Kateřina Tůmová, Štěpán Valouch, Markéta Zdebská, Matěj Draslar, náhradníci Radim Jendřejas, Tomáš Drdáký, Martin Neruda

Počet odevzdaných návrhů 28
Ceny a odměny celkem 625 tis. Kč

1. cena (275 tis. Kč)

Ravagnani Vecchi Architects / Andrea Ravagnani, Elena Maria Rossi, Chiara Nastasi

Návrh citlivým způsobem rozvíjí stávající stavební strukturu místa. Rozšíření odpovídá charakteru rezidenční čtvrti, městských vil v zahradách. Základní prostorové schéma nabízí jasnou orientaci v domě a umožňuje variabilitu funkcí dle potřeb základní školy nebo gymnázia. Řešení fasád vyznačuje skromnou kultivovanost a dobře odráží atmosféru vzdělávací instituce. Stavbu je možné částečně provádět za provozu školy. Přístavba je uměřená možnostem městské části Troja. Návrh společenského domu přináší do místa silný názor instituce jako lehkého přízemního pavilonu, který využívá potenciál zahrady. Návrh nejvyšší měrou naplnil očekávání poroty vzhledem k požadavkům zadání a hodnotícím kritériím. Investor s architektem mohou s programem dále velmi dobře pracovat, aniž by narušili základní architektonický princip návrhu. (kráceno redakcí)

2. cena (200 tis. Kč)

mh architects / Petr Průša, Michaela Horáková, Sasha Derkach, Dmytro Matviishyn
3. cena (100 tis. Kč) MAS Architects / Milda Naujalyte, Arminas Sadzevicius
Odměna (50 tis. Kč) MCA atelier / Miroslav Cikán, Pavla Melková, spolupráce Radek Novotný, Jiří Opl

LÁVKA PŘES LABE V NYMBURCE

Jednofázová užší projektová architektonicko-konstrukční soutěž

Vyhlašovatel Městský úřad Nymburk
Organizátor a sekretář Markéta Kohoutová
Předmět soutěže Zpracování architektonicko-konstrukčního návrhu adekvátního propojení pro pěší a cyklisty přes Labe v Nymburce. Nová lávka s odpovídající světlou šířkou a sklonem měla reku překlenout v prostoru nevyhovující stávající lávky. Byly vyloučeny podpěry v korytě řeky. Součástí zadání bylo rov-

Termín	něž řešení předpolí lávky na obou březích.
Porota	25. 6.–11. 9. 2018 Pavel Fojtík, Jan Ritter, Pavel Novák, Václav Aulický, Lukáš Ehl, Jan L. Vítek, Milan Komínek, náhradníci Jan Němec, Adriena Gabrielová, Marek Velechovský, Tomáš Mach, Stanislav Bohuslav, Jan Pešta, Petr Vítek
Počet odevzdaných návrhů	6
Ceny a odměny celkem	500 tis. Kč

1. cena (140 tis. Kč)	SHP – Stráský, Hustý a partneři, s. r. o. / Jiří Stráský, Adam Zmuda, Kristýna Klinková, Jaroslav Baron
-----------------------	---

Návrh se vyznačuje plochým dvojitým obloukem s mezilehlou mostovkou. Svým výrazem volně navazuje na sousední obloukový most, včetně navazujících předpolí vynikajícím způsobem splnil zadání z pohledu komplexního architektonického řešení. Mostovka tvořená předpjatým pásem je vedena v optimální niveletě, vylučující strmé sklony. Rampy jsou napojeny na přilehlé komunikace způsobem, který nejlépe splnil požadavky definované ve stavebním programu. Pokrokový návrh integrovaného mostu (bez mostních závěrů a ložisek) minimalizuje nároky na údržbu, a tím i v kombinaci s využitím kvalitních materiálů významně redukuje celoživotní náklady. Návrh č. 3 vyjadřuje vyrovnané řešení, které optimálně vyvažuje technické, ekonomické i architektonické parametry celého díla.

2. cena (110 tis. Kč)	Link projekt, s. r. o. / Stanislav Brtáň, spolupráce Petr Páleník, Lucie Macková
3. cena (90 tis. Kč)	Novák a Partner, s. r. o., a Libor Kábrt / Lukáš Vráblík, Libor Kábrt, Gabriela Elichová, Martin Elich
Odměna (60 tis. Kč)	EXCON, a. s. / Vladimír Janata, Petr Nehasil, Iveta Torkoniaková
Odměna (50 tis. Kč)	Autorská společnost Patrik Kotas a Alena Mocová / Jiří Faltus, Patrik Kotas, Alena Mocová

Odměna (50 tis. Kč)	PONTEX, spol. s r. o., a KMS, spol. s r. o. / Milan Kalný, Jan Komanec, Václav Kvasnička, Erika Menšíková, A. Adam Keil, Petr Keil
---------------------	--

OBECNÍ AREÁL BRNO-IVANOVICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlášovatel	Statutární město Brno, Městská část Brno-Ivanovice
Sekretář	Ing. Eva Chaloupková
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu Obecního areálu Brno-Ivanovice včetně víceúčelové budovy s kulturním sálem a dalšími funkcemi. Návrh kromě prostorového, provozního a funkčního uspořádání vlastního objektu měl zahrnovat také úpravy navazujícího veřejného prostoru s nově rekonstruovanou budovou úřadu městské části.
Termín	4. 4.–3. 9. 2018
Porota	Jana Bohuňovská, Jiří Faltýnek, Pavel Sedlák, Vojtěch Mencl, Jan Foretník, Jiří Gerö, Barbora Barathová, náhradníci Jaroslav Elzner, Vlasta Loutocká
Počet odevzdaných návrhů	13
Ceny a odměny celkem	300 tis. Kč

1. cena (180 tis. Kč)	P. P. Architects, s. r. o.
-----------------------	----------------------------

Návrh na první pohled vyniká svou architektonickou kvalitou, je urbanisticky přesvědčivý a vytváří nový reprezentativní prostor Ivanovic jako kulturního, společenského i sportovního centra městské části. Funkčním řešením potřeb zadavatele umožňuje různé scénáře využití: konání trhů, hodů – kulturních a společenských akcí, které mají v Městské části Brno-Ivanovice mnohaletou tradici. Návrh pracuje citlivě se stávající zelení, kterou vhodně doplňuje. Návrh neomezuje současné hrací prvky hřiště pro děti, naopak je nápaditým způsobem přemísťuje a nenásilně začleňuje nová parkovací místa. Archi-

tektonické řešení kompozičně koresponduje se stávajícími dominantami – budovou radnice a zvoničkou v sousedství – a odkazuje na charakteristickou zástavbu Ivanovic. Doporučení poroty: Porota doporučuje zabývat se detailněji provozními vazbami technického zázemí obce.

2. cena (120 tis. Kč)

Jonas Houba, Tereza Melková, Richard Sukač

REVITALIZACE NÁVSI MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA – DOLNÍ MĚCHOLUPY

Jednofázová otevřená ideová architektonicko-urbanistická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel

Městská část Praha – Dolní Měcholupy

Sekretář

Martin Kembitzký

Předmět soutěže

Návrh architektonicko-urbanistického a krajinářského řešení Revitalizace návsi městské části Praha – Dolní Měcholupy.

Termín

20. 4.–15. 8. 2018

Porota

Jiří Jindřich, Martin Svoboda, Ivan Plicka, Jan Sedlák, Vladimír Sitta, náhradníci Luděk Podlipný, Tomáš Choděra, Radmila Fingerová

Počet odevzdaných návrhů

8

Ceny a odměny celkem

300 tis. Kč

1. cena (150 tis. Kč)

Vít Rýpar, Klára Concepcion

Kladně je hodnoceno vytvoření dvou prostorů – je jasně definováno propojení těchto prostorů – je definováno propojení se záhumenní cestou – realizace návrhu nevyžaduje vysoké investice a je možné jej realizovat po

etapách – zvážit množství a umístění nových stromů a potlačení průjezdné komunikace – porota kladně hodnotí, že západní část prostoru návsi je podpořena širší zpevněnou plochou – porota kladně hodnotí, že vodní prvek vhodným způsobem odpovídá charakteru prostoru – je třeba dořešit dopravu v klidu – vypisovatel upozorňuje na nedostatečně řešenou dopravu v klidu.

2. cena (100 tis. Kč)

Studio LIBRE, s. r. o. / Petr Buryška, Robert Jelínek

3. cena (50 tis. Kč)

Martin Surovec

SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ KOMPLEX ČERVENÝ KOPEC

Užší jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel

Statutární město Brno

Organizátor

Kancelář architekta města Brna, příspěvková organizace

Sekretář

David Mikulášek

Předmět soutěže

Návrh umístění sociálně zdravotního komplexu ve stávajícím areálu. Návrh byl vypracován v rozsahu studie, při dodržení podmínek zadavatele, s cílem optimálního využití stávajícího areálu a jeho zapojení do okolní stávající i plánované městské struktury.

Termín

1. 6.–13. 9. 2018

Porota

Petr Hladík, Milan Vojta, Tomáš Tomáš, Aleš Burian, Antonín Novák, Pavel Nasadil, Petr Uhlík, náhradníci Lukáš Nehyba, Michal Sedláček, Eva Rabušicová, Zbyněk Musil, Tomáš Dvořák

Počet odevzdaných návrhů

8

Ceny a odměny celkem

1 800 tis. Kč

1. cena (500 tis. Kč)

RANGHERKA 5, s. r. o. / Jindřich Starý, Michal Schwarz, spolupráce Tomáš Legner

Urbanistické řešení areálu je utvářeno třemi volně stojícími domy, které společně s ponechanou historickou stavbou vytváří zají-

mavý vstupní veřejný prostor, se kterým se mohou budoucí obyvatelé snadno identifikovat. Nové domy jsou vůči ulici osazeny na zvýšené úrovni, což umožňuje snazší přístup do podzemních garáží a zároveň snižuje potřebu radikálních zářezů do terénu. Z nového nádvoří je přístup do velkorysé vstupní haly, kde jsou soustředěny důležité společenské funkce stavby a odkud je snadný přístup ke schodištím a výtahům jednotlivých domů. Dispoziční řešení typického podlaží je přehledné s dostatečně dimenzovanými společenskými prostory. Architektonický výraz nových staveb je soudobý a přesvědčivý. Spolu s historickou stavbou vzniká kultivovaný areál s příznivým měřítkem. (kráceno redakcí)

2. cena (450 tis. Kč)

Pelčák a partner architekti, s. r. o. / Petr Pelčák, spolupráce David Vahala, Jakub Czapek, Petra Fialová, Radim Staviař, Eva Wagnerová, Radek Brunecký

3. cena (350 tis. Kč)

re:architekti studio, s. r. o. / Michal Kuzemský, David Pavlišta, Ondřej Synek, Jan Vlach, Jiří Žid, spolupráce Vojtěch Ružbatský, Dušan Sabol, Alžběta Wildholmová, Marie Gelová

Porota

Radek Popelka, Jaromír Kalina, Martin Laštovička, Tomáš Lakomý, Petr Pelčák, Tomáš Rusín, Radmila Fingerová, Aleš Burian, Vladimír Fialka, náhradníci Aleš Stuchlík, Jiří Jandourek

Počet odevzdaných návrhů

12

Ceny a odměny celkem

1 300 tis. Kč

1. cena (70 tis. Kč)

MCA atelier, s. r. o. / Pavla Melková, Jan Špilar, Radek Novotný, Miroslav Cikán, Jiří Opl

REVITALIZACE MASARYKOVA NÁMĚSTÍ V JIHLAVĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Jihlava
Bohumír Mottl
Revitalizace a zlepšení parametrů užitnosti a obytnosti Masarykova náměstí v Jihlavě. Zadavatel hledal koncepci dopravy, městské zeleně, a městského mobiliáře s respektem k urbanistickému vývoji centra významného historického města a jeho pamětihodnostem. Cílem bylo zatraktivnit hlavní jihlavské náměstí pro delší a častější pobyt obyvatel i návštěvníků. Klíčovým tématem bylo hledání nových možností, jak moderními způsoby vytvořit zázemí pro aktivity (kulturní, obchodní, ale zejména společenské – potkávání se a sdílení veřejného prostoru) se zohledněním principů udržitelného rozvoje.

Termín

24. 5.–10. 8. 2018

Zásadní hodnotou jihlavského náměstí je jeho velkorysost a řád, který je posílen severojižní osou tvořenou Mariánským sloupem a dvojicí kašen, která je ukončena výhledem do krajiny. Návrh tuto velkorysost a řád důsledně respektuje a posiluje. Mariánský sloup se stává skutečnou dominantou horní části náměstí. Na západní straně náměstí zřizuje návrh širokou pěší promenádu podpořenou dvěma řadami stromů v rytmickém sponu. Toto řešení umožňuje umístění restauračních zahrádek i komfortní pohyb chodců. Návrh rovněž posiluje kulturní a společenskou funkci dolní části náměstí, vytvořením velkorysé scény pod spodní kašnou. Porota dále oceňuje velkorysost hlavních pobytových ploch, která umožňuje jejich nejrozumnější využití, podobně je řešeno i předpolí institucí. Skupiny stromů jsou vhodně umístěny tak, aby odclonily hmotu Obchodního domu Jihlava (býv. Prior). (kráceno redakcí)

2. cena (400 tis. Kč)

Miloš Klement, Michal Říčný, Petr Todorov, Miroslav Patočka, Jiří Vítek, Marek Holán, JV PROJEKT VH, s. r. o.

3. cena (200 tis. Kč)

Jan Zezůlka, Linda Boušková, Daniel Struhařík, Martin Všetečka, Martin Nosek, Lýdia Šušlíková

MENDLOVO NÁMĚSTÍ, BRNO

Jednofázová vyzvaná ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Statutární město Brno Kancelář architekta města Brna, příspěvková organi- zace
Sekretář Předmět soutěže	David Mikulášek Urbanisticko-architektonic- ké řešení Mendlova náměstí pro nalezení hodnotného, koncepčního návrhu jako podkladu pro rozhodnutí o dalším vývoji či jako pod- kladu pro změnu Územního plánu města Brna a změnu regulačního plánu Městské památkové rezervace Brno.
Termín Porota	8. 6.–14. 9. 2018 Petr Bořecký, Petr Vokřál, Martin Ander, Zdeněk Eich- ler, Jiří Oplatek, Adam Halíř, Ladislav Kuba, náhradníci Filip Chváta, Michal Sedlá- ček, Martin Všetečka, Robert Sedlák, Luboš Františák
Počet odevzdaných návrhů Ceny a odměny celkem	7 1 800 tis. Kč

1. cena (500 tis. Kč)	Michal Palaščík, Michal Poláš, Jan Flídr, spolupráce Lukáš Černý, Petr Rozsypal
-----------------------	---

Návrh vychází ze schváleného konceptu dopravního řešení. Nový charakter řešeného území pak utváří tři základní prvky: dostavba stávajícího bloku uprostřed území, nově navržený solitérní objekt s tržnicí na zklidněné východní straně náměstí, ponechání západní části území pro rozsáhlý park. Na prostor dopravního terminálu na jižní straně náměstí navazuje nově vymezená piazzeta vhodného a příjemného měřítka, s domy rámuujícími průhled na baziliku. Rozšíření stávajícího parčíku až po novou komunikaci protínající území odůvodňují autoři absencí dostatečně velkého pobytového parku v souvislosti s předpokládanou výstavbou v okolí. Návrh tak nabízí zklidněný prostor se zelení, vhodně propojený s předprostorem pivovaru. Porota se neshodla v hodnocení kompozice

objektů a jimi vymezených veřejných prostranství a definování prostoru. Charakter nového objektu tržnice s volným přizemím a hřištěm na střeše poroty rovněž nepřesvědčil. Návrh plně nevyužívá potenciál dostavby severní části ulice Hybešovy v dotčeném území.

2. cena (450 tis. Kč)	Atelier RAW, s. r. o. / Rostislav Košťál, Markéta Koláčková, Petr Soldán, Ivan Wahla, Tomáš Rusín
3. cena (250 tis. Kč)	Architekti Hrůša a spol., Ateliér Brno, s. r. o. / David Přikryl, Lukáš Hodek, Petr Hrůša

DŮM Č. P. 48 – STARÁ LÉKÁRNA, SUŠICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Sekretář Předmět soutěže	Město Sušice Lenka Jandová Zpracování návrhu architektonického a projektového řešení Domu č. p. 48 – Stará lékárna jako specifického a symbolického místa, které plnohodnotně a s originální uměleckou imaginací představí Sušici – Bránu Šumavy.
Termín Porota	20. 2.–2. 5. 2018 Věra Marešová, Jan Lhoták, Petr Šíkola, Ladislav Tichý, Petr Ivanov, náhradníci Petr Mottl, Zdeňka Řezníčková, Mikuláš Hulec, Václav Dvořák, Jaroslav Daďa
Počet odevzdaných návrhů Ceny a odměny celkem	6 780 tis. Kč

1. cena (325 tis. Kč)	EHL & KOUMAR ARCHITEKTI, s. r. o. / Marta Chaloupková, Anna Koukolová, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, spolupráce Jan Lankaš
-----------------------	---

Na první pohled návrh působí velice stroze. Architektonicky však profesionální a zdařilá práce ctí hodnoty významné budovy, které se jednoznačně věnuje. Domyšlený návrh je podporován kultivovanou, ekonomicky a pro-

vozně udržitelnou expozicí a prezentuje jasný koncept, který ponechává flexibilní prostor místním kurátorům a budoucímu využití. Celý objekt je přesvědčivě prezentován jako místo klidu, odpočinku a koncentrace, samotný historický objekt je expozicí. V návrhu je cítit odkaz na regionální specifika a prozaická jednoduchost předurčuje možnost opakované návštěvy místa. Návrh vykazuje dva významné a razantní zásahy do původních konstrukcí, které mohou být pro památkovou hodnotu neakceptovatelné, především ve vybourání klasicistních dispozic pro umístění betlému a vybourání klasicistního schodiště na pavlač, které mohou vymazat historickou stopu vývoje objektu. Kladem je obnovení původního plného stropu architektonicky zdařilé řešení kontrastu materiálů podporující vnímání klenutých prostor. (kráceno redakcí)

2. cena (275 tis. Kč)	APRIS 3MP, s. r. o. / Vojtěch Taraba, Petra Holubová, Miloš Fischer, Miroslava Tylšová, spolupráce Eva Klímová, Barbora Ptáčková
3. cena (150 tis. Kč)	Archilab, s. r. o. / Eva Štouračová, Martin Řežábek
Odměna (30 tis. Kč)	A. I. P. Sdružení Ing. Zdeněk Jäger / Zdeněk Jäger, Jaroslav Kačer, Petr Kouřimský, Nikol Kouřimská

ŠKOLA SMÍCHOV

Otevřená mezinárodní anonymní dvoufázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 5
Sekretář	Karin Grohmannová
Předmět soutěže	Řešení základní školy velikosti 2 x 9 tříd se dvěma přípravnými třídami, bytem školníka a stravovacími a sportovními provozy, včetně jejího začlenění do nově vznikající městské struktury na pražském Smíchově (tzv. Smíchov City) v místě křižovatky ulic Nádražní a U Železničního mostu.
Termín	12. 3.–17. 8. 2018
Porota	Pavel Richter, Zuzana Hamanová, Vít Šolle, Boris Redčenkov, Anne Uhlmann, David Tichý, Gianni Cito, náhradníci Martin Damašek, Tomáš Homola, Kamila Amblerová, Ondřej Píhrt
Počet odevzdaných návrhů	66
Ceny a odměny celkem	2 500 tis. Kč
1. cena (900 tis. Kč)	Office Ou & Inostudio / Nicolas Koff, Zbigniew Gierczak, Magdalena Gierczak, Uroš Novaković, Sebastian Bartnicki, Sophia Szagala, spolupráce Oliver Green

Porota oceňuje zejména optimálně navrženou orientaci budovy, čistou a jednoduchou organizaci vnitřního uspořádání a konstrukce, povedené propojení s okolním veřejným prostorem stejně jako se školním pozemkem. Tento návrh představuje nejlepší schéma pohybu a orientace žáků, učitelů i veřejnosti v budově. Chytré kombinuje klustry, chodby a otevřené prostory. Uvažování autorů o vnitřním prostoru a konstrukčním systému umožňuje flexibilitu pro budoucí úpravy a možné změny, které jsou školnímu provozu vlastní. Navrhované balkony, které by měly sloužit jako doplněk k třídám, jsou diskutabilní, zejména ve vztahu k tradiční výuce. Změn dozná pravděpodobně i navržená dřevěná konstrukce, která bude muset být masivnější nebo vyžaduje přehodnocení. (kráceno redakcí)

2. cena (600 tis. Kč)	Škarda architekti / Václav Škarda, spolupráce Miloš Hlaváček, Lukáš Houser, Viktor Kirschner, Ondřej Šorm, Ondřej Hlaváček
3. cena (400 tis. Kč)	IND. – Inter.National.Design / Teresa Papachristou, Felix Madrazo, Pablo Roquero, Arman Akdogan, spolupráce Alfonso Redondo Gomez, Marek Nosek, Kateřina Sojčková, Martin Volf, Amaia Puras, Bezya Nur Öztürk, Alvaro Borrajo, Vittorio Perotti, Morgan Graboski

DOPRAVNÍ TERMINÁL A PŘEDPROSTOR VLAKOVÉHO NÁDRAŽÍ V LANŠKROUNĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Lanškroun
Organizátor	Oldřich Bittner
Sekretář	Jana Kolomá
Předmět soutěže	Řešení předprostoru vlakového nádraží a celkově prostoru mezi ulicemi Nádražní a Dvořákova. Jedná se o důležitou spojnicí s velkým potenciálem ke zlepšení dopravní situace v centru města, místo, kte-

ré by mělo vytvořit důstojný dopravní terminál vlakové a autobusové dopravy s odpovídajícím zázemím. Vlakové nádraží v Lanškrouně je konečnou stanicí 4 km dlouhé jednokolejné regionální tratě z Rudoltic v Čechách, které leží na páteřním koridoru českých železničních drah – Česká Třebová – Olomouc. Úkolem bylo přinést Lanškrounu důstojnou dopravní vstupní bránu pro každodenní, občasné i výletní cestovatele.

Termín	31. 5.–10. 8. 2018
Porota	Radim Vetchý, Miloš Smola, Lukáš Pražan, Alois Nový, Petr Hruša, Milan Košař, Patrik Zamazal, Zuzana Ambrožová, náhradníci Pavel Resler, Oldřich Strnad, Jiří Vokřál, Tomáš Harom
Počet odevzdaných návrhů	6
Cena a odměny celkem	280 tis. Kč

1. cena (120 tis. Kč)	ATELIER 90, s. r. o. / Ladislav Vlachynský, spolupráce David Fírbas, Radim Nossek, Martin Rambousek, Luboš Kaplan, Zdeněk Sendler
-----------------------	---

Návrh řeší celkové území jako promenádu, která propojuje severní a jižní část širšího území a otevírá se do svého okolí. Zvolený koncept lineární struktury je vhodný a posiluje význam promenády v území. Provozní a dopravní značení je zdařilé. Architektura navržených budov odbavovací haly a toalet je přiměřená celkovému zvolenému konceptu. Provozně dispoziční řešení je bezkolizní. Ke zvážení je vlastní prostor odbavovací haly – čekárna, která by mohla být „vzdušnější“ a prostornější. Náklady stavby odpovídají zvolenému řešení, které by ale mohlo být přiměřenější významu budovy. Originálnost řešení s kolonádou a začlenění vegetace je jednou z hlavních předností návrhu. Porota ocenila vnitřní prostor s nástupištěm. Ovšem výraz některých částí navržené struktury působí příliš těžce a nepřiměřeně (betonové podpory s květiníky). Popnutí stávající budovy rostlinami je diskutabilní.

2. cena (80 tis. Kč)	Tomáš Kodet, spolupráce Martina Kodetová
2. cena (80 tis. Kč)	Erik Ebringer, Žaneta Krutínová, Jan Pustějovský

LÁVKA DĚČÍN-PODMOKLY

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-konstrukční soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Děčín
Sekretář	Tereza Svobodová
Předmět soutěže	Zpracování architektonického a konstrukčního návrhu lávky pro pěší a cyklisty jako spojnice břehů Labe v závodní (za mostem ve směru toku) straně železničního mostu. Návrh řešení má podpořit celoměstsky významné propojení mezi částmi města a zároveň zpřístupnit nábřeží. Pro potřeby této soutěže byly při poslední úpravě mostu v roce 2014 na závodní straně mostu připraveny kotvicí prvky. Jejich využití je na zvážení soutěžícím. Realizační náklady lávky se předpokládaly ve výši 40 mil. Kč bez DPH.
Termín	24. 4.–18. 7. 2018
Porota	Radek Kolařík, Valdemar Grešík, Ondřej Beneš, Lucie Vogelová, Ondřej Hofmeister, náhradníci Otto Chmelík, Jiří Žid
Počet odevzdaných návrhů	4
Cena a odměny celkem	440 tis. Kč

1. cena (220 tis. Kč)	Lukáš Vráblík, Eva Pyková, Alexandr Kotačka
-----------------------	---

Jednoznačný a ambiciózní koncept přinášející komplexní, urbanisticky a architektonicky kvalitní propojení obou břehů. Lapidárnost půdorysné stopy překvapivě přináší v obou předpolích kvalitní návaznosti. Na levém břehu nevytváří bariéru a umožňuje různé možnosti budoucí organizace funkcí. Na pravém břehu lávka nabízí adekvátní propojení všech úrovní. Porota oceňuje pěší propojení

s Mariánskou loukou prvkem amfiteátru, který bude nutné prověřit v kontextu celé Mariánské louky. Stejně tak se jeví inspirativní návrh zalesnění kopy na soutoku Ploučnice s Labem. Jednoduchá pravdivá konstrukce je pohledově subtilní. Nekonkuruje stávajícímu mostu – naopak jej vhodně doplňuje. (kráče-redakci)

2. cena (170 tis. Kč)	Pavel Rak, Jiří Stráský, Lukáš Landa
Odměna (50 tis. Kč)	Elan Neuman Fessler / Emergenative Architecture

BUDOVA MĚSTSKÉ KNIHOVNY V ČESKÉ LÍPĚ

Jednofázová otevřená ideová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Česká Lípa a Společnost Petra Parlěře
Sekretář	Marta El Bournová
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu na výstavbu městské knihovny, který by našel řešení využití celého prostoru v proluce vymezené Škroupovým a Jeřábkovým náměstím a Tržní ulicí za předpokladu, že návrh bude respektovat historické, kulturní, prostorové a funkční souvislosti místa. Město chtělo získat představu o možnosti využití lokality v centru města, ve které by vznikla městská knihovna, a v případě dalších prostorových kapacit řešeného území pak prostor pro další možné využití.
Termín Porota	11. 6.–20. 8. 2018 Dana Kroulíková, Pavla Procházková, Petr Brožek, Eva Kovářiková, Jaroslav Wertig, náhradníci Hana Ezrová, Petr Novák, Jiří Jandourek
Počet odevzdaných návrhů	22
Ceny a odměny celkem	500 tis. Kč
1. cena (250 tis. Kč)	monom works, s. r. o. / Jakub Vašek, spoluautor Igor Hobza

Porota na návrhu ocenila urbanistický přístup, emancipující Jeřábkovo náměstí díky negaci zástavby. Návrh nejlépe komunikuje veřejnou funkci budovy. Akumulací vstupů vytváří shromažďovací a rozptylový prostor, vytváří funkční dispozice a nejlépe provozně konvenuje funkci veřejné knihovny. Návrh je komplexní a vyrovnaný především v interiérech a kvalitě vnitřního prostředí. Urbanistické klady převážily nad neuspokojivostí architektonického řešení fasády.

2. cena (150 tis. Kč)	Eva Macejková, Oskar Madro, Ondřej Machač, Šimon Semerák, Martina Šotolová
3. cena (75 tis. Kč)	Jakub Dvořák, Michal Bílek, Roman Balšán, Markéta Smrčková
Odměna (25 tis. Kč)	Sokoban studio, s. r. o., Petr Souček

HLAVNÍ NÁMĚSTÍ V KRNOVĚ

Dvoufázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Krnov a Petr Kalivoda, architekt DEA HMONP
Sekretář	Klára Hazuchová
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu Hlavního náměstí v Krnově, který přinese do historického jádra kvalitní městský veřejný prostor, definuje novou zástavbu nebo parkové úpravy. Zájmem vyhlašovatele je zvýšit atraktivitu náměstí jak pro občany města, tak pro návštěvníky. Zadání soutěže bylo otevřené a případné vyvolání změn územního plánu bylo přípustné.
Termín Porota	25. 1.–20. 6. 2018 Michal Brunclík, Libor Nowak, Pavla Löwenthalová, Lubomír Dehner, Jan Šépka, Pavla Melková, Vojtěch Menci, Roman Kuba, Karel Cieślak, náhradníci Jan Krkoška, Tomáš Edelsberger, Vlastimil Zillich, Petr Ondruška
Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	650 tis. Kč

2. cena (200 tis. Kč)

Atelier 111 architekti, s. r. o.
/ Veronika Indrová, Barbora
Weinzettlová, Jiří Weinzettl

Kvalitní a komplexní řešení koncepce dlažby v celém prostoru náměstí, diskutabilní je úplné zadláždění ploch určených k budoucí výstavbě na úkor zeleně. Urbanistické řešení nově uvažované zástavby vycházející z historického kontextu je celkově uspokojivé, ale v dílčích částech vyžaduje úpravy, např. v okolí Bauerova pomníku nezachovává fungující prostorové uspořádání (malé náměstí). Porota považuje za nevhodné pojednání parteru na místě uvažované zástavby formou ocelových rámu, drobné architektury včetně parkoviště.

2. cena (200 tis. Kč)

Gogolak + Grasse / Josef
Kadlčík, Ivan Gogolák, Lukáš
Grasse

Umírněný a civilní návrh umožňující realizaci v blízké době. Přináší východiska pro regulaci budoucí zástavby. Kvalitně řešené jsou obě zelené plochy s umístěním ploch pro různorodé aktivity a drobnou architekturu. Návrh dlažeb je rozpačitý, chybí celistvost a koncepční řešení. Výtvarné řešení drobných prvků architektury není dostatečně přesvědčivé.

3. cena (150 tis. Kč)

WMA architects / Adéla Kud-
lová, Petr Svoboda, Martin
Materna, Adam Weczerek
Odměna (100 tis. Kč) Blanka Houštická, Klára
Houštická, Pavel Bíma

KAŠNA NA KARLOVĚ NÁMĚSTÍ V TŘEBÍČI

Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Město Třebíč
Organizátor a sekretář	Jaroslav Hulín
Předmět soutěže	Řešení návrhu kašny (vodního prvku) na Karlově náměstí v Třebíči.
Termín	29. 3.–21. 5. 2018
Porota	Marie Černá, Pavel Heřman, Julie Dolejší, Zdeňka Vydrová, Ondřej Císler, Tomáš Rusín, Rostislav Koryčánek, náhradníci Pavel Janata, Dagmar Pacalová, Ivan Wahla, Dominik Saitl
Počet odevzdaných návrhů	27
Ceny a odměny celkem	198 tis. Kč

1. cena (80 tis. Kč)

atelier H3T architekti, s. r. o.
/ Vít Šimek, Štěpán Řehoř

Vítězný návrh představuje nový způsob pohlížení na archetypální motiv kašny. Kašna (vodní prvek) je symbolicky povýšena na vznešený výtvarný objekt. Transparentnost a lehkost prvku je v náměstí přínosem, přitom je nepřehlédnutelná. Vlastní technické řešení je součástí konceptu. Tento dlouhodobý urbánní šperk má potenciál vytvářet nové a překvapivé sociální vazby na náměstí. Řešení je investičně i provozně ekonomicky přijatelné. Nabídka vodních režimů je maximální a bohatá. V zimním období nejsou oslabeny kvality díla ani náměstí.

2. cena (60 tis. Kč)

Adam Hudec

3. cena (40 tis. Kč)

DISprojekt, s. r. o. / Jan Grygar,
Lukáš Petr, Milan Grygar
Ondřej Ševčík

Odměna (6 tis. Kč)

Igor Sivicek

Odměna (6 tis. Kč)

Petr Pištěk

Odměna (6 tis. Kč)

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

ŠPITÁLKA

Jednofázová mezinárodní otevřená ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Statutární město Brno Kancelář architekta města Brna, p. o. / Magistrát města Brna
Sekretář Předmět soutěže	Kateřina Výtisková Urbanistický ideový návrh lokality Špitálka v Brně- Zábrdovicích. Návrh v roz- sahu urbanistické studie, která stanoví rozsah, for- mu a funkční využití dané- ho území včetně návazností na okolní lokality, bude zpra- cován na celé řešené území dle zadání soutěže. Návrh bude splňovat požadavky na současný městský pro- stor zahrnující funkci bydle- ní a doplněný o další funkce a plochy potřebné v kontex- tu lokality. S ohledem na významnost dané lokality a nutnost řešit celé území komplexně navazuje na ře- šenou lokalitu území dotče- né, ve kterém by měly být navrženy vazby tak, aby celá lokality působila jako celek. Předmětem návrhu je pře- devším nalezení optimální- ho využití zadaného území s důrazem na udržitelnost rozvoje, tedy na maximální možnou energetickou efek- tivitu a soběstačnost, na adaptabilitnost na změny kli- matu a na sociální resilienci. Při tvorbě urbanistické kon- cepce je potřeba pracovat s tvarováním budov z hle- diska tepelných ztrát, orien- tací vůči světovým stranám, zohlednit výhled na Brno, současné i budoucí hlukové zatížení lokality, vše za úče- lem zajištění zdravého život- ního prostředí v území.
Předpokládané ceny a odměny celkem	1 300 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	21. 1. 2019

Porota

Barbara van den Broek, Petr
Vokřál, Jaroslav Kacer, Petr
Fajmon, Petr Hlaváček, Pa-
vel Hnilička, Sibylla Zech,
Michal Sedláček, Petr Bo-
řecký, Filip Chvátal, Tomáš
Koláčný, náhradníci Jakub
Kynčl, Ernst Rainer

POLYFUNKČNÍ DŮM SLIVENEC

Užší jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor a sekretář Předmět soutěže	Městská část Praha-Slivenec Miroslav Vodák Zpracování architektonic- kého návrhu Polyfunkč- ního domu Slivenec. Součástí komplexního řešení bude návrh společenského sálu a knihovny, všech souvisejí- cích provozů a dále malome- trážních bytových jednotek. Nově navržený objekt by měl vytvořit důstojný prostor pro společenský a kulturní ži- vot obce. Malometrážní byty budou určené pro seniory, mladé rodiny, učitele a za- městnance městské části. Součástí projektu je i úprava navazujícího veřejného pro- stranství a řešení dopravy. Technické a provozní řešení by mělo odpovídat současným standardům. Návrh by měl respektovat ekonomické možnosti zadavatele.
Předpokládané ceny a odměny celkem	675 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	25. 1. 2019
Porota	Jana Plamínková, Simona Strauchová, Radek Kolařík, Luboš Zemen, David Mareš, náhradníci Lenka Kudláková, Šárka Musilová, Petr Uh- lík, Zuzana Rákosníková

KONCERTNÍ HALA MĚSTA OSTRAVY

**Dvoufázová užší projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Ostrava
Jan Malík
Návrh architektonicko-urbanistického řešení, které ve spojení s kulturní památkou umožní vybudování špičkové koncertní haly a celkovou revitalizaci kulturního domu. S ohledem na architektonické řešení kulturního domu a jeho památkovou ochranu a také existenci významného krajinného prvku, které společně neumožňují významné stavební zásahy uvnitř kulturního domu ani neomezenou zástavbu pozemků kolem vlastní stavby, se předpokládá citlivá a objemově přijatelná přístavba kulturního domu. Cílem zadavatele je maximální možné využití kulturního domu pro veškeré provozy a zázemí spojené s provozem koncertní haly a pouze nezbytné minimum řešit formou přístavby.

2250 tis. Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Datum odevzdání
soutěžních návrhů
Porota

1. 2. 2019

Tomáš Macura, Zbyněk Pražák, Petra Bernfeldová, Krzysztof Ingarden, Rafi Segal, Valerie Mulvin, Jakub Szczęsny, náhradníci Břetislav Riger, Lukáš Semerák, Adam Rujbr, Tadeáš Goryczka

**PŘIPRAVOVANÉ
SOUTĚŽE**

VÝSTAVBA PENZIONU LIPNO-JENIŠOV

**Dvoufázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel

Vojenská lázeňská a rekreační zařízení

Předmět soutěže

Návrh řešení výstavby budovy ubytovacího zařízení v obci Horní Planá, chatová osada Jenišov, okres Český Krumlov. Návrh zahrne zcela novou budovu a související požadované doplňkové stavby a zařízení, technikou a dopravní infrastrukturou, venkovní úpravy včetně úprav ploch veřejného prostoru. Mimo prostorového, provozního a funkčního uspořádání návrh vyřeší také estetickou podobu umístění budovy v krajině, to vše zejména při dodržení ekonomických možností vyhlašovatele.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Není znám.

NÁVRH ARCHITEKTONICKÉHO ŘEŠENÍ STANICE
VELESLAVÍN**Dvoufázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

Předmět soutěže

Návrh architektonického řešení železniční zastávky Veleslavín v rámci připravovaného železničního spojení trať „Praha – Veleslavín (včetně) – Praha – Letiště Václava Havla (včetně)“ a zároveň návrh „libreta“, které by Zadavatel mohl na základě svého zvážení užít jako signifikantní a spojující prvek jednotlivých zastávek, které budou na dotčené trati zřízeny.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Není znám.

REVITALIZACE KINA A KŘIŽOVATKY
STRAKONICKÁ – PLZEŇSKÁ, HORAŽDOVICE

**Dvoufázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Horažďovice
Předmět soutěže	Realizace návrhu řešení revitalizace budovy kina a přilehlého prostoru křižovatky Strakonická – Plzeňská v Horažďovicích, která si klade za cíl vytvoření funkčního a atraktivního prostoru coby protipólu náměstí, zvyšujícího projíždějící k zastavení a návštěvě města. Místo, díky rozšíření objektu kina, by mělo být centrem setkávání, kulturní nabídky, nákupu a odpočinku při zachování hodnotné dopravní obslužnosti a parkování.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

REVITALIZACE CENTRÁLNÍHO PARKU ČERNÝ MOST

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-krajinářská soutěž**

Vyhlašovatel	Městská část Praha 14
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-krajinářského řešení projektu Revitalizace Centrálního parku Černý most.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA STODŮLKY

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Předmět soutěže	Architektonický návrh nové budovy Základní umělecké školy Stodůlky.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

BEROUN – WAGNEROVO NÁMĚSTÍ

**Jednofázová veřejná projektová
urbanisticko-architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Beroun
Předmět soutěže	Vypracování komplexního urbanisticko-architektonického návrhu budoucího uspořádání prostoru Wagnerova náměstí v Berouně s důrazem na řešení dopravy (pěší, cyklistické, automobilové – včetně dopravy v klidu), urbanistického parteru, zeleně a mobiliář.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

VSTUPNÍ VESTIBUL OBJEKTU NA FRANTIŠKU 32,
PRAHA 1

**Jednokolová veřejná projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Česká republika – Ministerstvo průmyslu a obchodu
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu úprav vstupního vestibulu objektu Na Františku 32, Praha 1, zejména architektonického a výtvarného řešení interiéru, návrhu mobiliáře a osvětlení.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

REVITALIZACE ZAŘÍZENÍ NA ENERGETICKÉ
VYUŽITÍ ODPADŮ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Pražské služby, a. s.
Předmět soutěže	Řešení revitalizace souboru staveb a přilehlého okolí zařízení na energetické využití odpadů v lokalitě Malešice, Praha. Technologické řešení ani související stavební řešení realizované v rámci projektu nazvaného Generální obnova linek a ekologizace Malešice (Golem) v ZEVO Malešice není součástí tohoto zadání.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům
České ceny za
architekturu
za podporu.

Hlavní partneři

Generální mediální partner

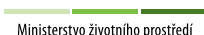

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Záštity

Středočeský kraj

Partneři

OLYMPUS

SAINT-GOBAIN

wiesner hager concept

GRAPHISOFT
ARCHICAD

AED

LAUFEN

MARSH

viega

sto

SOLING

Lindab

ALUPROF
ALUMINIUM SYSTEMS

COPY GENERAL

MATTONI

NESPRESSO

CzechTourism

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

N4
Nadace české architektury

nadace
proměny
nadace Karla Komárka

PĚSTUJ
PROSTOR

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

2media.cz

Divadlo
Archa

FORUM
KARLÍN

Mediální partneři

WWW SK ARCHINFO

ASB-portal.cz
odborný stavební portál

dolcevita

EARCH.

ESTAV.cz

ERA21

HOME
byt · dům · styl · zahrada

moderní
obec

SaB BYVANTÉ
STAVEBNÍKOVÉ

STAVBA

StavbaWEB

Ttb
Top trendy v byvaní

VĚŘEJNÁ
SPRÁVA

LUXUS.cz

INTRO

inspirati

PÁLENÉ KAMENINOVÉ STAVEBNÍ MATERIÁLY

FASÁDNÍ PÁSKY

DLAŽBA

LÍCOVÉ ZDIVO

Budoucnost v oblasti stavebního průmyslu

Objednejte si již
nyní vstupenku
na veletrh!
bau-muenchen.com/tickets

Vstupenky, ubytování, organizované cesty: EXPO-Consult + Service, spol. s r. o.
info@expocs.cz · Tel. +420 54517 6158, 54517 6160 · Fax +420 54517 6159

Bud'te součástí komunity BAU!

mag.bau-muenchen.com/en

facebook.com/BAUMuenchen

linkedin.com/company/baumuenchen

youtube.com/BAUMuenchen

twitter.com/bau_Muenchen

BAU 2019

14.-19. ledna · Mnichov

Světový vůdčí veletrh pro architekturu,
stavební materiály a systémy

www.bau-muenchen.com

PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ ARCHITEKTA S ČKA A MARSH

Chcete ušetřit na pojistném? Chcete mít více času na Vaši práci? Neradi řešíte pojistné události?

ČKA a zplnomocněný makléř MARSH vyjednali pro všechny své členy rámcovou smlouvu pro profesní připojištění odpovědnosti svých členů.

- MARSH za Vás řeší pojistné události
- Platíte nižší pojistné oproti individuální smlouvě
- V důsledku pojistné události neplatíte vyšší pojistné
- Získáte nadstandartní rozsah pojistného krytí

PŘÍKLADY KALKULACÍ*

Limit plnění 1.000.000 Kč

Příjmy do 250.000 Kč

Roční pojistné 3.520 Kč

Individuálně sjednaná smlouva

Limit plnění 3.000.000 Kč

Příjmy do 1.000.000 Kč

Roční pojistné 7.830 Kč

Limit plnění 3.000.000 Kč

Příjmy do 1.000.000 Kč

Roční pojistné 13.260 Kč

Limit plnění 10.000.000 Kč

Příjmy do 2.000.000 Kč

Roční pojistné 20.680 Kč

KONTAKTUJTE NÁS

ING. PETRA OBRUČOVÁ, PH.D.
Client Executive MARSH, s.r.o.
Vínohradská 2828/151, 130 00 Praha 3
petra.obrucova@marsh.com
+420 221 418 149 | +420 770 120 690
www.marsh.cz

*Limity lze nastavit dle Vaší potřeby

Informace obsažené v tomto letáku vycházejí ze zdrojů, které považujeme za spolehlivé a mají sloužit pouze k informativním účelům. Tento dokument neposkytuje závazné informace ani doporučení pro konkrétní situace.

MARSH, s.r.o. je regulován Českou národní bankou. Copyright © 2018

GRAPHICS NO. CE 180529 CZ

VELUX®

Ideální horní prosvětlení

Dálkově ovládaná střešní okna
VELUX INTEGRA®

- předvolené programy
- systém izolace **ThermoTechnology™**
- dešťový senzor
- dálkový ovladač
- bezúdržbové provedení

ERA21

o architektuře víc!

Prohlédněte si zdarma ukázkové číslo nejčtenějšího architektonického časopisu na www.era21.cz/online.

BIM

INSIDE & OUT

ARCHICAD 22 radikálně mění BIM navrhování fasád domů a zpracování jejich technické dokumentace. Současně přináší významná zlepšení při tvorbě konstrukčního modelu a správě informací a navyšuje výkon při práci se 2D dokumenty.

myarchicad.com

OPEN BIM™

GRAPHISOFT®
ARCHICAD 22

cage

